

ผลการจัดกิจกรรมนันทนาการในค่ายพักแรมเยาวชน ที่มีผลต่อการพัฒนาลักษณะนิสัย
ของเยาวชนที่เข้าค่ายพักแรม

ปริญญานิพนธ์
ของ
ชาตรี ยัมรักษา

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ

พฤษภาคม 2550

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ผลการจัดกิจกรรมนันทนาการในค่ายพักแรมเยาวชน ที่มีผลต่อการพัฒนาลักษณะนิสัย
ของเยาวชนที่เข้าค่ายพักแรม

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ
พฤษภาคม 2550

ปริญญานิพนธ์
เรื่อง

ผลการจัดกิจกรรมนันทนาการในค่ายพักแรมเยาวชน ที่มีผลต่อการพัฒนาลักษณะนิสัย
ของเยาวชนที่เข้าค่ายพักแรม

ของ
ชาตรี ยัมรักษา

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญศิริ จีระเดชากุล)

วันที่ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2550

คณะกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

..... ประธาน

..... ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมควร โพธิ์ทอง)

(อาจารย์จุมพล ลัมพากิวัฒน์)

..... กรรมการ

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์เทเวศร์ พิริยะพูนท์)

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมควร โพธิ์ทอง)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์เทเวศร์ พิริยะพูนท์)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อารมณีน นาเวกาญจน์)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงด้วยดี เป็นเพราะผู้วิจัยได้รับความกรุณาอย่างยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมควร โพธิ์ทอง ซึ่งเป็นผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ อีกทั้งยังกรุณารับเป็นประธานควบคุมปริญญานิพนธ์, อาจารย์จุมพล ลัมภาพิวัฒน์ และรองศาสตราจารย์ ดร.อารมณ นาวากาญจน์ ที่กรุณารับเป็นกรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม และที่สำคัญที่สุด ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์เทเวศร์ พิริยะพณท์ กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษา ให้คำแนะนำและกรุณาแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ สถาบันสอนภาษา EF English First สาขาเซ็นทรัล ลาดพร้าว ที่ให้ความอนุเคราะห์เป็นอย่างดี ขอขอบคุณคำปรึกษาที่ดีจากผู้ช่วยศาสตราจารย์กนกวิทย์ พึ่งโพธิ์ทอง รวมทั้งกราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาให้จนมีความรู้เพิ่มมากขึ้น

ขอขอบคุณ คุณสมักร ภูมิเขต เจ้าหน้าที่ประจำภาคสันตนาการ สำหรับความช่วยเหลือมากมาย, ขอขอบคุณเพื่อนนิสิตปริญญาโทการจัดการนันทนาการ รุ่น 4 ทุกคน ที่คอยช่วยเหลือและร่วมฝ่าฟันอุปสรรคมาด้วยกัน

สุดท้ายนี้ คุณค่าและประโยชน์ใดๆที่จะมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอน้อมนำเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดา – มารดา ที่ได้อบรมสั่งสอน เลี้ยงดูมาเป็นอย่างดี และมอบกำลังใจ ให้ผู้วิจัยเกิดความมุ่งมั่น เป็นแรงผลักดันในการทำวิจัยครั้งนี้

ชาตรี ยิ้มรักษา

ผลการจัดกิจกรรมนันทนาการในค่ายพักแรมเยาวชน ที่มีผลต่อการพัฒนาลักษณะนิสัย
ของเยาวชนที่เข้าค่ายพักแรม

บทคัดย่อ
ของ
ชาติ ยิ้มรักษา

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ
พฤษภาคม 2550

ชาติรี ยัมรักษา. (2550). ผลการจัดกิจกรรมนันทนาการในค่ายพักแรมที่มีผลต่อการพัฒนาลักษณะนิสัยของเยาวชนที่เข้าค่ายพักแรม. ปรินญาณิพนธ์ วท.ม. (การจัดการนันทนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม : ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมควร โพธิ์ทอง, รองศาสตราจารย์เทเวศร์ พิริยะพูนท์.

การศึกษาครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาผลการจัดกิจกรรมนันทนาการในค่ายพักแรมเยาวชน ที่มีผลต่อการพัฒนาลักษณะนิสัยของเยาวชนที่เข้าค่ายพักแรม โดยการสังเกตพฤติกรรม การแสดงออก 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคมและด้านจิตใจ และเปรียบเทียบการพัฒนาลักษณะนิสัยของเยาวชนก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมค่ายพักแรม ของเยาวชนชายและหญิง อายุระหว่าง 9-15 ปี ที่เข้าร่วมกิจกรรมค่ายภาษาอังกฤษ ในช่วงเดือนตุลาคม พ.ศ.2549 จำนวน 40 คน แบ่งเป็นชาย 20 คนและหญิง 20 คนโดยการเลือกแบบเจาะจงกลุ่มตัวอย่าง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือกิจกรรมนันทนาการในค่ายพักแรมที่มีผลต่อการพัฒนาลักษณะนิสัยของเยาวชนที่เข้าค่ายพักแรม และแบบประเมินการพัฒนาลักษณะนิสัย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และ ค่าสถิติ t (t-test dependent)

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ คือ

1 เยาวชนที่เข้าค่าย เมื่อร่วมกิจกรรมนันทนาการในค่ายพักแรมที่มีผลต่อการพัฒนาลักษณะนิสัยโดยรวม ก่อนการทดลอง อยู่ในระดับพอใช้ ($\bar{x} = 1.91$, S.D. = 0.42) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ลักษณะนิสัยด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม และด้านจิตใจ อยู่ในระดับพอใช้ทั้ง 4 ด้าน ($\bar{x} = 1.93$, S.D. = 0.43, $\bar{x} = 1.67$, S.D. = 0.37, $\bar{x} = 1.88$, S.D. = 0.47, $\bar{x} = 1.89$, S.D. = 0.46 ตามลำดับ) หลังการทดลอง พบว่าเยาวชนที่เข้าค่ายมีการพัฒนาลักษณะนิสัยโดยรวมอยู่ในระดับพอใช้ ($\bar{x} = 2.46$, S.D. = 0.31) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านร่างกายและด้านสังคมพัฒนาขึ้นอยู่ในระดับ ดี ($\bar{x} = 2.55$, S.D. = 0.32 และ $\bar{x} = 2.51$, S.D. = 0.34 ตามลำดับ) ส่วนด้านอารมณ์และด้านจิตใจอยู่ในระดับพอใช้ ($\bar{x} = 2.36$, S.D. = 0.35 และ $\bar{x} = 2.41$, S.D. = 0.35 ตามลำดับ)

2. เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของการพัฒนาลักษณะนิสัย โดยรวมและรายด้าน ก่อนและหลังการทดลอง พบว่าลักษณะนิสัยโดยรวม และรายด้านทุกด้าน คือ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม และด้านจิตใจ พัฒนาสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

THE EFFECTS OF RECREATIONAL ACTIVITIES IN YOUTH CAMP ON THE
DEVELOPMENT OF CHARACTERS OF CAMPER

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Science Degree in Recreation Management
at Srinakharinwirot University

May 2007

Chatree Yimraksa. (2007). *The Effects Of Recreational Activities In Youth Camp On The Development Of Characters Of Camper*. Master thesis, M.S. (Recreation Management).
Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee:
Asst. Prof. Somkuan Phothong, Assoc. Prof. Tawate Piriyaopon.

The purposes of this research were to study the effects of recreational activities in youth camp on the development of characters of campers by observing their characters in four aspects included physical, emotional, social and mental acts. In comparing to the character development of the young campers both pre and post-joined in the recreational activities in the youth camp of school boys and girls aged between 9 and 15 years old who participated in the English camp in October 2006, comprising 40 children: 20 males and 20 females from which purposive sampling. The instruments of this research were recreational activities in youth camp on the characters development of the young campers and the evaluation of character development using Percentage, Mean, Standard Deviation and t-test as the statistic analysis.

The research results were summarized as follows;

1. Before the experiment, young campers who participate in recreational activities that affects the character development were in fair level ($\bar{X} = 1.91$, S.D. = 0.42). Considering in Physical, Emotional, Social and mental Characters, all four aspects were in fair ($\bar{X} = 1.93$, S.D. = 0.43, $\bar{X} = 1.67$, S.D. = 0.37, $\bar{X} = 1.88$, S.D. = 0.47, and $\bar{X} = 1.89$, S.D. = 0.46 respectively). After the experiment, the young campers had better character development but still in fair level ($\bar{X} = 2.46$, S.D. = 0.31), Physical and Social development were good ($\bar{X} = 2.55$, S.D. = 0.32 and $\bar{X} = 2.51$, S.D. = 0.34 respectively) while Emotional and Mental development were in fair level. ($\bar{X} = 2.36$, S.D. = 0.35 and $\bar{X} = 2.41$, S.D. = 0.35 respectively)

2. The comparison of average points of the character development in every aspect both before and after participation; the consequence is after participation the developments higher than before participation.

สารบัญ

บทที่

หน้า

1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ง.....	
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	3
ความสำคัญของการวิจัย.....	3
.....	
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4
สมมุติฐานในการวิจัย.....	4
ย.....	
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	5
องค์ประกอบของค่ายพักแรม.....	5
องค์ประกอบของนันทนาการ.....	12
ร.....	
เยาวชน.....	20
การพัฒนาลักษณะนิสัย.....	26
การประเมินผล.....	29
ประวัติสถาบันสอนภาษาอังกฤษ English First.....	29
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	30
ง.....	
งานวิจัยในต่างประเทศ.....	30
งานวิจัยในประเทศไทย.....	32
ย.....	
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	34

การกำหนดกลุ่มประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	34
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	34
การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ.....	35
วิธีการดำเนินการวิจัย.....	36
การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	37

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	38
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	38
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	39
5 สรุปอภิปรายและข้อเสนอแนะ.....	45
สรุปผลการวิจัย.....	47
อภิปรายผล.....	50
ข้อเสนอแนะ.....	51
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป.....	52
บรรณานุกรม.....	53
ภาคผนวก.....	58
ประวัติย่อวิจัย.....	78

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงค่าความถี่ร้อยละ ของข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง (N = 40 คน).....	39
2 แสดงการเปรียบเทียบผลต่างของลักษณะนิสัยเมื่อร่วมกิจกรรมนันทนาการ ในค่ายพักแรมที่มีผลต่อการพัฒนาลักษณะนิสัยของเยาวชนที่มาเข้าค่าย ก่อนทดลองและหลังทดลอง โดยรวม (N=40 คน).....	40
3 แสดงการเปรียบเทียบผลต่างของคะแนนเฉลี่ยลักษณะนิสัยด้านร่างกาย เมื่อร่วมกิจกรรมนันทนาการที่มีผลต่อการพัฒนาลักษณะนิสัยของเยาวชน ที่มาเข้าค่าย ก่อนทดลองและหลังทดลอง (N = 40 คน).....	41
4 แสดงการเปรียบเทียบผลต่างของคะแนนเฉลี่ยลักษณะนิสัยด้านอารมณ์ เมื่อร่วมกิจกรรมนันทนาการที่มีผลต่อการพัฒนาลักษณะนิสัยของเยาวชน ที่มาเข้าค่าย ก่อนทดลองและหลังทดลอง (N = 40).....	42
5 แสดงการเปรียบเทียบผลต่างของคะแนนเฉลี่ยลักษณะนิสัยด้านสังคม เมื่อร่วมกิจกรรมนันทนาการที่มีผลต่อการพัฒนาลักษณะนิสัยของเยาวชน ที่มาเข้าค่าย ก่อนทดลองและหลังทดลอง (N = 40).....	43
6 แสดงการเปรียบเทียบผลต่างของคะแนนเฉลี่ยลักษณะนิสัยด้านจิตใจ เมื่อร่วมกิจกรรมนันทนาการที่มีผลต่อการพัฒนาลักษณะนิสัยของเยาวชน ที่มาเข้าค่าย ก่อนทดลองและหลังทดลอง (N = 40).....	44

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	4
------------------------------	---

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ประเทศไทยใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ซึ่งมีเป้าหมายหลักในการพัฒนาคุณภาพคน ทั้งในด้านการศึกษาและสุขภาพเพื่อวางรากฐานการพัฒนาให้เข้มแข็งยั่งยืนสามารถที่จะพึ่งตนเองได้อย่างรู้เท่าทันโลก และในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาตินี้เริ่มให้ความสำคัญต่อการวางรากฐานการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตั้งแต่วัยเด็กเพื่อการก้าวสู่การเป็นผู้ใหญ่ที่ดีในวันข้างหน้า โดยให้ความสำคัญของการเรียนรู้นอกโรงเรียน การจัดการเรียนรู้เพื่อให้เด็กๆ ได้คิดเป็น ทำได้ สามารถพึ่งพาตัวเองได้และไม่เป็นภาระต่อสังคม รัฐบาลพยายามที่จะส่งเสริมให้เยาวชนของชาติ เป็นเยาวชนที่มีคุณภาพ มีสุขภาพดี มีสมรรถภาพร่างกายแข็งแรง โดยส่งเสริมการออกกำลังกาย เล่นกีฬา และนันทนาการ เพื่อให้ห่างไกลอบายมุขและยาเสพติด ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการะบวนการที่จะใช้พัฒนาประเทศให้เป็นไปตามแผนข้างต้นนั้น กระบวนการศึกษาเป็นสิ่งสำคัญ แต่สิ่งที่จะพัฒนาการเรียนรู้ของเยาวชนนั้น ล้วนต้องอาศัยหลักของวิชานันทนาการทั้งสิ้น เพราะกิจกรรมนันทนาการเป็นกิจกรรมที่มีผลต่อการพัฒนาบุคคลทั้งด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคมและด้านจิตใจ ทั้งนี้เด็กและเยาวชนไทยในปัจจุบันมีการแข่งขันทางการศึกษาที่สูงและรุนแรงมากจนบางครั้งแทบไม่มีเวลาว่างให้กับการเล่น ฟุตบอล เด็กและเยาวชนเริ่มมีปัญหากับการใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข บางส่วนเริ่มสร้างปัญหาให้กับสังคม ซึ่งแนวทางในการแก้ไขควรได้ให้เวลากับเด็กและเยาวชนมีเวลาเรียนรู้และร่วมกิจกรรมที่เหมาะสมและผ่อนคลายเพื่อเป็นการปลูกฝังคุณลักษณะที่ดีสำหรับเด็กและเยาวชน ให้ได้เรียน ได้เล่น ได้ผ่อนคลาย เพื่อการดำเนินชีวิตประจำวันและการใช้ชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข มีพัฒนาการและมีวุฒิภาวะ

ตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาของไทยในปัจจุบัน มีความมุ่งหวังให้เด็กได้รู้จักการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างมีความสุขและสนุกเพลิดเพลิน ทั้งจากในตำราเรียน และจากสถานที่แหล่งการเรียนรู้ต่างๆ ที่อยู่นอกห้องเรียน ดังคำขวัญของนายกรัฐมนตรี พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ที่ให้ไว้เนื่องในวโรกาสแห่งชาติปี 2545 ที่ว่า “เรียนให้สนุก เล่นให้มีความรู้ สู่อนาคตที่สดใส” จะเห็นได้ว่าท่านนายกรัฐมนตรีได้ให้ความสำคัญกับ “การเล่น” ของเด็กและเยาวชน

นันทนาการ เกมการเล่นของเด็กและเยาวชน เป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างมากในการที่จะช่วยพัฒนาความเจริญเติบโตของเด็กและเยาวชนให้พัฒนาไปด้วยดีทั้งด้านร่างกาย ด้านสติปัญญาและด้านจิตใจ ขณะที่เด็กและเยาวชนได้เข้าร่วมกิจกรรม เด็กและเยาวชนได้ใช้ความสามารถของสมรรถภาพทางกายควบคู่ไปกับสติปัญญา ทำให้เกิดการเสริมสร้างประสบการณ์ในการเรียน การทำงานและเกิดความสุขสนุกสนานเพลิดเพลิน รู้จักปรับตัวให้เข้ากับเพื่อนๆซึ่งเป็นการพัฒนารูปแบบ

การดำเนินชีวิตที่ดีงามสำหรับเด็กและเยาวชน (ทินกร นานบุญจิตต์; สมบัติ คุรุพันธ์; และวิจิต ชีเชิญ.
2547: คำนำ)

ฉะนั้นในฐานะผู้วิจัยได้ศึกษาวิชาทางด้านนันทนาการ จึงเกิดแนวความคิดที่จะจัดกิจกรรมค่ายพักแรมเยาวชนขึ้น โดยมุ่งหวังให้เด็กและเยาวชนได้สนุกกับการเรียนรู้อย่างมีความสุข มีพัฒนาการทางอารมณ์ที่ดี กล้าแสดงออกในทางที่ถูกที่ควร และมีคุณธรรม ซึ่งย่อมเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาลักษณะนิสัย และเป็นการใช้ประโยชน์จากนันทนาการศาสตร์ ในการที่จะพัฒนาและส่งเสริมให้เด็กมีสุขภาพที่ดี มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนๆ อีกทั้งยังได้สนุกสนานและได้ใช้ปฏิภาณไหวพริบกับการเล่นเกม เพื่อเป็นการกระตุ้นให้เกิดการตื่นตัวในการรับการเรียนรู้สิ่งใหม่ในแต่วัน ทำให้เด็กและเยาวชนเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพในอนาคต

ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกค่ายพักแรมเยาวชนของสถาบันสอนภาษา EF (English First) ซึ่งเยาวชนมีอายุระหว่าง 9-15 ปี และเยาวชนส่วนใหญ่เป็นเยาวชนที่อยู่ในสังคมที่มีการแข่งขันกันสูง มีการคาดหวังจากพ่อแม่ผู้ปกครองสูงมาก เด็กและเยาวชนที่มาเข้าค่ายจึงเป็นเด็กและเยาวชนที่ไม่ค่อยมีเวลาว่างในการทำกิจกรรมนันทนาการ และเนื่องจากการแข่งขันที่สูงทำให้เด็กและเยาวชนมีปัญหาในการที่จะใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข และที่สำคัญผู้วิจัยได้เล็งเห็นว่าเด็กในวัยนี้เป็นวัยแห่งการเรียนรู้ สนใจสิ่งรอบตัวต่างๆ มากมาย ก่อนที่จะก้าวเข้าสู่วัยรุ่น ซึ่งหากมีการส่งเสริมกิจกรรมในทางที่ดี ก็จะเป็นแนวทางให้พวกเขาได้รู้จักพัฒนาตนเองเพื่อการเรียนรู้ในทางที่จะเป็นประโยชน์ต่อตนเองและประเทศชาติต่อไปในอนาคต

ค่ายพักแรมเยาวชนครั้งนี้เน้นการเรียนรู้ภาษาอังกฤษผสมผสานกับกิจกรรมเสริมด้านนันทนาการความคิดสร้างสรรค์ และจริยธรรม โดยมุ่งหวังให้น้องๆเยาวชน ที่เข้าค่ายได้รับความรู้การพัฒนาทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและจิตใจ ฝึกความเป็นผู้นำ การร่วมทำงานเป็นหมู่คณะ ความกล้าคิด กล้าทำและกล้าแสดงออกในทางที่ดี

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาผลการจัดกิจกรรมค่ายพักแรมที่มีผลต่อการพัฒนาลักษณะนิสัยของเยาวชนอายุระหว่าง 9-15 ปี ที่สมัครเข้าค่ายพักแรม ซึ่งผลของการวิจัยในครั้งนี้จะได้เป็นข้อมูลให้กับสถาบันต่างๆที่จัดกิจกรรมค่ายพักแรมและพ่อแม่ผู้ปกครองว่ากิจกรรมค่ายพักแรมนั้นได้มีส่วนในการพัฒนาลักษณะนิสัย การอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุขและเป็นเยาวชนที่มีคุณภาพของประเทศชาติต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลการจัดกิจกรรมนันทนาการในค่ายพักแรมเยาวชน ที่มีผลต่อการพัฒนาลักษณะนิสัยของเยาวชนที่มาเข้าค่ายพักแรม
2. เพื่อเปรียบเทียบการพัฒนาลักษณะนิสัยของเยาวชนก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมค่ายพักแรมเยาวชน

ความสำคัญของการวิจัย

ผลของการวิจัยในครั้งนี้ จะทำให้ทราบถึงผลการจัดกิจกรรมนันทนาการในค่ายพักแรมเยาวชน ที่มีต่อการพัฒนาลักษณะนิสัยของเยาวชนที่เข้าค่าย ซึ่งผลที่ได้รับจะสามารถนำมาเป็นแนวทางให้กับพ่อแม่ผู้ปกครองที่มีบุตรหลานอยู่ในวัยนี้ นำไปเป็นแนวทางในการช่วยพัฒนาลักษณะนิสัยของบุตรหลาน และเป็นแนวทางให้กับสถาบันต่างๆ ที่จัดค่ายพักแรมเยาวชนในการที่จะจัดกิจกรรมค่ายพักแรมเพื่อให้เยาวชนที่มาเข้าค่ายได้พัฒนาลักษณะนิสัยในด้านต่างๆ ของตัวเองให้ดีขึ้นและให้ได้รับประโยชน์จากกิจกรรมค่ายพักแรมอย่างสูงสุด

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ เด็กอายุระหว่าง 9-15 ปี เพศชายและหญิงที่สมัครเข้าร่วมกิจกรรมค่ายภาษาอังกฤษ ของสถาบันสอนภาษา EF (English First) ตั้งอยู่เลขที่ 1693 เซ็นทรัล พลาซ่า ลาดพร้าว ชั้น 10 ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร 10900 ในวันที่ 15 - 21 เดือนตุลาคม พ.ศ. 2549 ระยะเวลา 7 วัน จำนวน 40 คน แบ่งเป็นเพศชาย 20 คนและเพศหญิง 20 คน

กลุ่มตัวอย่าง

เด็กอายุระหว่าง 9-15 ปี ชายและหญิงที่เข้าร่วมกิจกรรมค่ายภาษาอังกฤษ ในช่วงเดือนตุลาคม จำนวน 40 คนแบ่งเป็นชาย 20 คนและหญิง 20 คนโดยการเลือกแบบเจาะจงกลุ่มตัวอย่าง (Purposive Sampling)

ตัวแปรที่ศึกษา

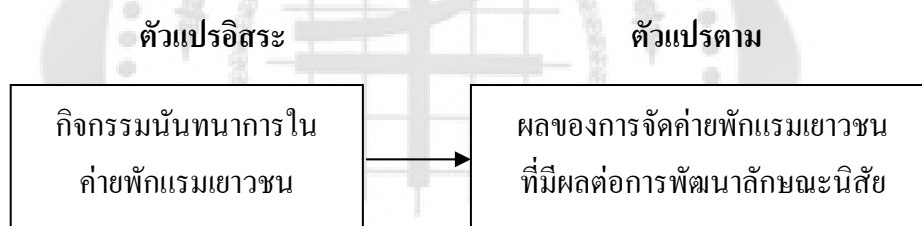
ตัวแปรอิสระ คือ กิจกรรมนันทนาการที่จัดขึ้นในค่ายพักแรม

ตัวแปรตาม คือ การพัฒนาลักษณะนิสัยของเยาวชนที่มาเข้าค่าย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. กิจกรรมนันทนาการในค่ายพักแรมเยาวชน หมายถึง กิจกรรมที่เกิดขึ้นภายในค่ายพักแรม ตลอด 7 วันที่เยาวชนได้ใช้ชีวิตอยู่ร่วมกัน เป็นกิจกรรมที่ถูกสร้างขึ้นให้เหมาะสมกับเยาวชน เพื่อที่จะก่อให้เกิดการพัฒนาลักษณะนิสัยในด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคมและด้านจิตใจ
2. เยาวชน หมายถึง เด็กอายุระหว่าง 9-15 ปี ที่สมัครเข้าร่วมกิจกรรมค่ายพักแรมภาษาอังกฤษของสถาบันสอนภาษา EF (English First) ตั้งอยู่เลขที่ 1693 เซ็นทรัล พลาซ่า ลาดพร้าว ชั้น 10 ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร 10900 ในวันที่ 15-21 ตุลาคม พ.ศ. 2549
3. ลักษณะนิสัยของเยาวชน หมายถึง การแสดงออกหรือพฤติกรรมของเยาวชน เมื่อได้เข้าร่วมกิจกรรมค่ายพักแรม เช่นการใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันกับผู้อื่น การแบ่งปัน เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความร่วมมือในการทำกิจกรรมต่างๆ ซึ่งประเมินโดยการสังเกตการแสดงออกของเยาวชน ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคมและด้านจิตใจ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมุติฐานในการวิจัย

ลักษณะนิสัยของเยาวชนที่เข้าร่วมกิจกรรมค่ายพักแรมเยาวชน จะมีพัฒนาการไปในทางที่เป็นบวกหรือพฤติกรรมมีการพัฒนาดีขึ้นกว่าก่อนเข้าร่วม

บทที่ 2

เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้ารายงาน
เรียงลำดับดังนี้

1. องค์ประกอบของค่ายพักแรม
 - 1.1 ความหมายของค่ายพักแรม
 - 1.2 ความเป็นมาและพัฒนาการปรัชญาของค่ายพักแรม
 - 1.3 กิจกรรมค่ายพักแรม
 - 1.4 ประเภทของค่ายพักแรม
 - 1.5 จุดประสงค์ทั่วไปของค่ายพักแรม
 - 1.6 ลักษณะกิจกรรมพื้นฐานของการจัดค่ายพักแรม
2. องค์ประกอบของนันทนาการ
3. เยาวชน
4. การพัฒนาลักษณะนิสัย
5. การประเมินผล
6. ประวัติสถาบันสอนภาษาอังกฤษ English First
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 7.1 งานวิจัยในต่างประเทศ
 - 7.2 งานวิจัยในประเทศไทย

1. องค์ประกอบของค่ายพักแรม

1.1 ความหมายของค่ายพักแรม

ค่ายพักแรม ตามคำจำกัดความของสมาคมค่ายพักแรมแห่งสหรัฐอเมริกา (เกื้อ แก้วเกต.2524 ก: 7; อ้างอิงจาก American Camping Association. n.d.) กล่าวว่า “ค่ายพักแรม เป็นประสบการณ์ทางการศึกษาด้านสร้างสรรค์ที่เกิดจากการมีชีวิตร่วมกันเป็นกลุ่มกลางแจ้ง ใช้ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ เป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาสติปัญญา ร่างกาย สังคมและจิตใจของคน โดยการช่วยเหลือ แนะนำจากผู้นำที่ได้รับการฝึกฝนมาเพื่อการนี้”

จรินทร์ ธานีรัตน์ (2513) กล่าวว่า ค่ายพักแรมที่มีการจัดอย่างเป็นระเบียบ หมายถึงการผจญภัยเกี่ยวกับการศึกษาอย่างหนึ่ง ซึ่งเปิดโอกาสให้สมาชิกผู้เข้าร่วม (ชาวค่าย) ได้ทำงานได้พักผ่อนหย่อนใจ ทางนันทนาการได้ดำเนินชีวิตทางสังคมเป็นหมู่คณะในสิ่งแวดล้อมนอกสถานที่

คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ (2532) สรุปแนวคิดและความหมายของค่ายพักแรมไว้ว่า ค่ายพักแรมที่มีการจัดระเบียบเต็มรูปแบบนั้นมีลักษณะสำคัญ 5 ประการคือ

1. การจัดประสบการณ์ในทางสร้างสรรค์และในทางการศึกษา
2. การใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันเป็นหมู่คณะไม่ใช่คนเดียวหรือรายบุคคล
3. การใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันนอกสถานที่หรือนอกเมือง
4. การศึกษาหรือการนำเอาทรัพยากรธรรมชาติ และทรัพยากรอื่นๆมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาสติปัญญา ร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และการอยู่ร่วมกันในสังคมประชาธิปไตย
5. การดำเนินการจะต้องอยู่ภายใต้การดูแลช่วยเหลือของผู้นำที่ได้รับการฝึกอบรมมาโดยเฉพาะ

1.2 ความเป็นมาและพัฒนาการปรัชญาของค่ายพักแรม

ปรัชญา หมายถึง ประมวลความคิดเห็นของบุคคล ซึ่งเป็นแนวทางในการปฏิบัติต่างๆหรือแนวอุดมคติในการดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้

ดังนั้น ปรัชญาของการจัดค่ายพักแรม หมายถึง ความคิดเห็น ความเชื่อ ในการจัดประสบการณ์สร้างสรรค์ทางการศึกษา โดยใช้สิ่งแวดล้อมธรรมชาติเป็นสื่อในการพัฒนาชาวค่ายโดยผู้นำที่ได้รับการฝึกฝนมาแล้ว (สุรพล มั่นนัถ. 2527: 15)

การอยู่ค่ายพักแรมเป็นกิจกรรมที่มีมานานแล้ว เมื่อบุคคลหรือกลุ่มบุคคลมีการเดินทางและต้องพักแรมในป่า มีการหยุดพักระหว่างการเดินทาง จึงมีการสร้างที่อยู่อาศัยชั่วคราวขึ้น ซึ่งนับเป็นต้นฉบับของการอยู่ค่ายพักแรม กิจกรรมในขณะที่ตั้งค่ายพักแรมมี การล่าสัตว์เพื่อเป็นอาหาร การหุงต้มอาหาร เมื่อถึงเวลากลางคืนก็มีการก่อกองไฟเพื่อแสงสว่างและเพื่อความอบอุ่นหรือเพื่อป้องกันสัตว์ร้าย ระหว่างนั้นคณะเดินทางอาจมีการนั่งสนทนา หรือร้องรำทำเพลง เพื่อเป็นการผ่อนคลาย ซึ่งเป็นที่มาของกิจกรรมรอบกองไฟในปัจจุบัน

การจัดค่ายพักแรมเยาวชนในเมืองไทยนั้นเริ่มต้นขึ้นเมื่อพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 ทรงสถาปนากองลูกเสือไทยขึ้นในปี พ.ศ. 2454 และลูกเสือต้องออกค่ายพักแรมอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง ทำให้กิจกรรมค่ายพักแรมเป็นที่รู้จักนับแต่นั้นมา

สำหรับค่ายพักแรมเยาวชนในเมืองไทย จัดเป็นครั้งแรกในปีพ.ศ. 2456 โดยสมาคม Y.M.C.A. ส่วนการสอนวิชาการจัดค่ายพักแรมในสถาบันอุดมศึกษา เริ่มในปี พ.ศ. 2497 ในวิทยาลัยพลศึกษา (ต่อมาเปลี่ยนเป็น วิทยาลัยวิชาการศึกษา พลศึกษา และคณะพลศึกษา มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ

ประธานมิตร ในปัจจุบัน) และในปี พ.ศ. 2504 คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้เปิดสอนแผนกพลศึกษา ซึ่งมีการสอนวิชาการจัดค่ายพักแรมด้วย และวิชาการจัดค่ายพักแรมจึงเป็นวิชาหนึ่งในหลักสูตรการผลิตครูพลศึกษา

ในแนวทางปฏิบัติแล้ว วันเวลาของค่ายพักแรมเปรียบเสมือนท่อยาวขนาดใหญ่ ที่ภายในบรรจุไว้ด้วยสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ กิจกรรมต่างๆ เจ้าหน้าที่ค่าย ผู้นำเยาวชน และอื่นๆ ซึ่งจัดไว้ให้เป็นระเบียบและเหมาะสม เพื่อผลในการกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้ที่ผ่านเข้าไปในท่อนั้นตามเป้าหมาย (เกื้อ แก้วเกต. 2524 ข: 20)

จุดมุ่งหมายหรือเป้าหมายโดยทั่วไปของค่ายพักแรม ซึ่ง ดิมอค (Dimock. 1952: 33-36) กล่าวไว้ ประกอบด้วย

1. พัฒนาความรู้สึกที่ใกล้ชิดสัมพันธ์กับธรรมชาติ และศิลปะการใช้ชีวิตกลางแจ้ง
2. ศึกษาและเรียนรู้การใช้้อย่างถูกสุขลักษณะและปลอดภัย
3. เรียนรู้การสร้างสรรค์สิ่งที่มีประโยชน์ในเวลว่าง
4. ส่งเสริมการพัฒนานบุคลิกภาพ
5. เรียนรู้การอยู่ร่วมกันอย่างเป็นกลุ่ม และวิถีทางประชาธิปไตย
6. พัฒนาด้านคุณธรรมของจิตใจ

นอกเหนือจากจุดมุ่งหมายโดยทั่วไปของค่ายพักแรมดังกล่าวแล้ว ในบางครั้งค่ายพักแรมจะจัดตั้งเป้าหมายเฉพาะ ในแต่ละค่ายที่จัดขึ้น แต่ลักษณะของการจัดกิจกรรมและการบริหารค่ายโดยรวมแล้ว จะเป็นไปในรูปแบบเดียวกัน

1.3 กิจกรรมค่ายพักแรม

กิจกรรมค่ายพักแรมนั้น เป็นการนำเอากิจกรรมพลศึกษาและกิจกรรมนันทนาการมาประยุกต์ใช้หรือจัดขึ้นในค่ายพักแรม และรวมถึงกิจกรรมทางด้านความรู้และทักษะอื่นๆตามความเหมาะสมของสภาพแวดล้อมและสถานที่ในการจัดค่ายพักแรมนั้นๆแต่การจัดกิจกรรมก็จะยึดแนวคิดและปรัชญาของค่ายพักแรมเดียวกัน คือการจัดกิจกรรมของกลุ่มขนาดเล็ก ประมาณ 8-10 คน กิจกรรมสำหรับกลุ่มขนาดกลาง (รวมกลุ่มเล็กประมาณ 3-4 กลุ่ม) และการจัดกิจกรรมขนาดใหญ่ (ทั้งค่าย) ในแต่ละกลุ่มเล็กๆจะมีผู้นำกลุ่ม 1-2 คน ทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษากลุ่ม ให้คำแนะนำ ให้การดูแลเอาใจใส่ กระตุ้นและแก้ไขพฤติกรรมต่างๆที่ไม่พึงประสงค์ของสมาชิกกลุ่ม ตลอดระยะเวลาของการร่วมกิจกรรมและการอยู่ร่วมกันในค่ายพักแรม

ในปัจจุบันนี้กิจกรรมค่ายพักแรมเป็นกิจกรรมหนึ่ง ที่กำลังได้รับความนิยมมากขึ้น ทั้งในโรงเรียนและในหน่วยงานต่างๆมีการจัดหลายรูปแบบ เช่น กิจกรรมค่ายคอมพิวเตอร์ ถ่ายถ่ายภาพและอนุรักษ์ธรรมชาติ ค่ายครอบครัว ค่ายภาษาอังกฤษ ค่ายวิทยาศาสตร์ ฯลฯ

กิจกรรมนันทนาการต่างๆในค่ายพักแรมนั้น ดิมอค (Dimock.1952: 67-72) ได้วิเคราะห์ถึงประสบการณ์ที่ชาวค่ายจะได้รับไว้ 3 ด้าน คือ

1. การเรียนรู้ขั้นพื้นฐาน ได้แก่ การเรียนรู้ทักษะต่างๆของกิจกรรมนั้นๆเช่น ทักษะทางด้านการใช้ภาษา เป็นต้น
2. การเรียนรู้เสริม ซึ่งจะเป็นการเพิ่มประสบการณ์จากการเรียนรู้ในข้อ 1 เช่นการเลือกใช้อุปกรณ์ การดูแลรักษา และซ่อมแซม กฎของความปลอดภัย การรักษาพยาบาลเมื่อเกิดการบาดเจ็บ และอื่นๆ
3. การเรียนรู้การอยู่ในกลุ่ม เป็นประสบการณ์ที่จะได้จากการเข้าร่วมกิจกรรม เช่น
 - เรียนรู้เรื่องการเห็นแก่ตัว หรือไม่เห็นแก่ตัว
 - การร่วมมือ หรือไม่ร่วมมือในกลุ่ม
 - การชนะ หรือการพ่ายแพ้
 - การรับรู้และตระหนักถึงความรู้สึกของคนอื่นหรือสมาชิกในกลุ่ม
 - การตัดสินใจบนพื้นฐานของเหตุผล
 - ความซื่อสัตย์ หรือไม่ซื่อสัตย์
 - ความเชื่อมั่นในตัวเอง หรือไม่เชื่อมั่นในตัวเอง
 - การควบคุมตัวเอง ความรับผิดชอบ
 - ความเป็นผู้นำหรือผู้ตาม
 - การกล้าที่จะแสดงออก
 - เรียนรู้ที่จะประสบความสำเร็จหรือล้มเหลว

1.4 ประเภทของค่ายพักแรม (สุภรัฐ ผ่องพันธุ์งาม. 2539: 64-67)

ค่ายพักแรมสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ ค่ายพักแรมที่แบ่งตามผู้จัด และค่ายพักแรมที่แบ่งตามลักษณะ หรือจุดมุ่งหมายของการจัด

1.4.1 ค่ายพักแรมที่แบ่งตามผู้จัด หมายถึงการแบ่งประเภทของค่ายพักแรมโดยพิจารณาว่าค่ายนั้นดำเนินการโดยใคร มีใครเป็นผู้ให้การสนับสนุน โดยแบ่งย่อยออกเป็น 3 แบบดังต่อไปนี้

1) ค่ายพักแรมองค์กร หรือ ค่ายพักแรมสมาคม (Organization Camp) ได้แก่ ค่ายพักแรมที่ได้รับการสนับสนุนการจัดหรือดำเนินการจัด โดยองค์กรหรือสมาคม เพื่อผลประโยชน์ของสมาคมหรือองค์กรนั้น มุ่งที่ผลประโยชน์ของสมาคมหรือองค์กรเป็นหลัก ค่ายพักแรมชนิดนี้อาจเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า ค่ายพักแรมที่มีจุดประสงค์เฉพาะ ตัวอย่างค่ายในลักษณะนี้เช่น ค่ายยุวชน คริสต์เตียน เป็นต้น

2) ค่ายพักแรมเอกชน (Private Camp) ได้แก่ ค่ายพักแรมที่มีการดำเนินการโดยเอกชนหรือคณะบุคคล เพื่อหวังผลกำไรเป็นวัตถุประสงค์สำคัญ ดังนั้นจึงอาจเรียกค่ายพักแรมแบบนี้ว่า ค่ายพักแรมแบบการค้า ตัวอย่างค่ายในลักษณะนี้ เช่น ค่ายพักแรมของสำนักงานเพื่อนเดินทาง เป็นต้น

3) ค่ายพักแรมสาธารณะ (Public Camp) ได้แก่ ค่ายพักแรมที่ดำเนินการจัดโดยองค์กรหรือหน่วยงานของรัฐ ซึ่งได้รับเงินสนับสนุนจากทางราชการ

1.4.2 ค่ายพักแรมที่แบ่งตามลักษณะหรือจุดมุ่งหมายในการจัด คือ การแบ่งประเภทของการจัดค่ายพักแรมตามรูปแบบและวิธีการจัดหรือพิจารณาที่วัตถุประสงค์ของการจัดเป็นสำคัญ สามารถแบ่งออกได้เป็น 10 แบบ คือ

1) ค่ายพักแรมแบบเดินทาง (Trip Camp) หรือแบบธรรมชาติ (Natural Camp) มีลักษณะสำคัญคือ การใช้ชีวิตค้างแรมอยู่ในธรรมชาติ โดยมีการวางแผนว่าจะเดินทางไปสถานที่ใด พักที่ใด ส่วนใหญ่มุ่งที่การศึกษาภูมิประเทศและธรรมชาติศึกษา ลักษณะการตั้งค่ายจะเป็นแบบชั่วคราวโดยอาศัยสิ่งคัดแปลงเป็นที่นอน ประโยชน์ของค่ายลักษณะนี้คือการฝึกตนในการใช้ชีวิตกลางแจ้ง รู้จักการช่วยเหลือตัวเองและปรับตัวให้เข้ากับธรรมชาติ

2) การตั้งค่ายแบบถาวร (Residential Camp) คือ ค่ายพักแรมที่มีที่ตั้งถาวร มีคณะดำเนินการเป็นประจำ มีการจัดตกแต่งและจัดสถานที่ให้เป็นระเบียบ มีเครื่องอำนวยความสะดวกครบครัน หรือตามสมควร ค่ายพักแรมถาวรในประเทศไทย ได้แก่ ค่ายลูกเสือประจำจังหวัด ค่ายวชิราวุธ ค่ายลูกเสือแห่งชาติ เป็นต้น

2.1) ค่ายพักแรมระยะสั้น (short – term Residential Camp) ได้แก่ ค่ายพักแรมที่มีเวลาการจัดสั้นเป็นครั้งคราว โดยมากมักจะเป็นค่ายที่จัดโดยองค์กร อาจใช้เวลา 1-2 วัน หรือ 1-2 สัปดาห์ เช่น ค่ายฤดูร้อนของ Y.M.C.A. ซึ่งจัดครั้งละ 7-10 วัน เป็นต้น

2.2) ค่ายพักแรมระยะยาว (long term Residential Camp) ค่ายแบบนี้จะเหมือนการจัดค่ายระยะสั้น เพียงแต่มีเวลาในการจัดที่นานกว่า คือใช้เวลาประมาณ 1 เดือน มีวัตถุประสงค์ก็เพื่อที่จะให้เยาวชนรู้จักปรับตัว มีประสบการณ์หลายๆด้าน มีความอดทน รู้จักการใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่น

3) ค่ายพักแรมแบบสหศึกษา (Co – Education Camp) หมายถึงค่ายพักแรมที่จัดให้เยาวชนชายหญิง มีโอกาสทำกิจกรรมร่วมกัน ค่ายพักแรมแบบสหศึกษา เกิดจากความคิดของนักการศึกษาที่ว่า การที่เยาวชนชาย หญิง ได้มีกิจกรรมสร้างสรรค์ร่วมกันจะเป็นการสร้างความเข้าใจระหว่างเพศ เป็นการแก้ปัญหาเรื่องเพศตรงข้ามได้อย่างเหมาะสม ภายใต้การแนะนำของที่ปรึกษาของค่ายพักแรม

4) ค่ายพักแรมแบบครอบครัว (Family Camp) หมายถึง ค่ายพักแรมที่สมาชิกครอบครัว ได้มีโอกาสประกอบกิจกรรมร่วมกัน โดยมีจุดประสงค์เพื่อสร้างสัมพันธภาพระหว่างสมาชิกในครอบครัว โดยทางค่ายจะคอยอำนวยความสะดวกให้

5) ค่ายพักแรมแบบอนุรักษ์ธรรมชาติ (Conservation Camp) มีจุดมุ่งหมายเพื่อเป็นการปลูกฝังให้ชาวค่ายได้มีนิสัยรักธรรมชาติ เห็นคุณค่าและประโยชน์ของธรรมชาติ เพื่อช่วยกันอนุรักษ์ต่อไป

6) ค่ายพักแรมสุขภาพ (Health Camp) ค่ายพักแรมนี้จัดขึ้นเพื่อปลูกฝังให้เยาวชนรู้จักการส่งเสริมรักษาสุขภาพร่างกายของตนเองและส่วนรวม เพื่อส่งเสริมความรู้เบื้องต้นด้านสุขภาพและการปฏิบัติ กิจกรรมที่เน้นในค่ายนี้ได้แก่ กิจกรรมด้านการออกกำลังกาย กิจกรรมนันทนาการ เป็นต้น

7) ค่ายพักแรมสุดสัปดาห์ (Weekend Camp) ได้แก่ ค่ายพักแรมที่จัดในวันสุดสัปดาห์ คือวันเสาร์- อาทิตย์ ค่ายแบบนี้นิยมใช้เพื่อฝึกอบรมเตรียมเจ้าหน้าที่ประจำค่าย เพื่อการวางแผนและทดลองก่อนจัดกิจกรรมจริง หรืออาจเป็นการจัดขึ้นเพื่อพักผ่อน การจัดค่ายลักษณะนี้เหมาะสำหรับผู้ที่ไม่วลาน้อยและประหยัดค่าใช้จ่าย

8) ค่ายกลางวัน (Day Camp) ได้แก่ ค่ายที่ชาวค่ายจะใช้เวลากลางวันที่ค่าย แต่ในเวลากลางคืนก็พักที่บ้านของตนเอง ซึ่งเป็นลักษณะพิเศษของค่ายลักษณะนี้ ค่ายแบบนี้เหมาะสำหรับเยาวชนที่ยังไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้มากนัก กิจกรรมที่จัดจะคล้ายคลึงกับค่ายพักแรมทั่วไป ส่วนมากนิยมจัดในช่วงปิดเทอมภาคฤดูร้อน

9) ค่ายพักแรมอาสาสมัคร (Voluntary Work Camp) นับเป็นค่ายพักแรมที่มีจุดประสงค์ต่างไปจากค่ายอื่น คือจัดเพื่อพัฒนาท้องถิ่น กิจกรรมหลักของค่ายแบบนี้จะมีการพัฒนาหรือการสร้างสาธารณะประโยชน์ เช่น สร้างสะพาน อ่างเก็บน้ำ หรือโรงเรียน ค่ายแบบนี้นิยมมากในหมู่นิสิตนักศึกษาและเป็นที่รู้จักกันในนามของค่ายอาสาพัฒนาชนบท

10) ค่ายพักแรมสำหรับคนพิการ (Handicapped Camp) ได้แก่ ค่ายพักแรมที่จัดสำหรับชาวค่ายที่มีความพิการทางร่างกาย ทางระบบประสาท ทางอารมณ์ หรือทางจิตใจ เพื่อให้เยาวชนได้รับความสนุกสนานจากกิจกรรมที่จัดขึ้น หน่วยงานที่มีการจัดค่ายลักษณะนี้ได้แก่ กรมประชาสงเคราะห์ สมาคม Y.M.C.A. เป็นต้น

1.5 จุดประสงค์ทั่วไปของค่ายพักแรม มีดังนี้ (กุสัทธิ์ ประยูรอนุเทพ. 2540: 15; อ้างอิงจาก Viola and Crowford.1961)

1) ค่ายพักแรมสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ในอุดมคติ เป็นเหมือนห้องทดลองการดำรงชีวิตอยู่ในสังคม เพราะเด็กจะเป็นผู้กำหนดวิถีทางของเขาร่วมกัน เป็นการปลูกฝังการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

2) ค่ายพักแรมให้ความสนุกสนาน ความสนุกนี้ได้จากการผจญภัย การเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ การได้พบกับเพื่อนใหม่

3) ค่ายพักแรมช่วยให้เกิดการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์

4) ค่ายพักแรมช่วยการปรับตัวทางสังคม

- 5) ค่ายพักแรมพัฒนานิสัยและบุคลิกภาพที่ดี
- 6) ค่ายพักแรมช่วยให้รู้จักการรักษาสุขภาพและรักษาความปลอดภัย
- 7) ค่ายพักแรมช่วยพัฒนาความรัก และความสนใจการใช้ชีวิตนอกเมือง
- 8) ค่ายพักแรมสร้างให้เกิดความมีน้ำใจ

1.6 ลักษณะกิจกรรมพื้นฐานของการจัดค่ายพักแรม (สุทธิธีร์ ประยูรอนุเทพ. 2540: 38-41)

กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์

เป็นกิจกรรมที่สร้างความสัมพันธ์ของกลุ่ม เนื่องจากชาวค่ายแต่ละคนมีพื้นฐานความรู้ สักคม วัฒนธรรมที่แตกต่างกันในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ดังนั้น ในช่วงแรกของการจัดค่าย ผู้นำกลุ่ม จะใช้ กิจกรรมทางด้านกลุ่มสัมพันธ์เพื่อการ “ละลายพฤติกรรม” เพื่อลดความเครียดของผู้เข้าค่าย เป็น กิจกรรมที่ก่อให้เกิดความสนุกสนาน สร้างความสนิทสนมกันระหว่างสมาชิกชาวค่าย ได้แก่กิจกรรม ประเภทเพลงหรือเกม หรือเป็นกิจกรรมที่ต้องลงมือทำร่วมกัน ในขณะเดียวกัน ผู้นำกลุ่มก็จะได้มี โอกาสสังเกตพฤติกรรมการแสดงออกของสมาชิกชาวค่ายแต่ละคนอีกด้วย

กิจกรรมการแสดง

ในช่วงเวลาของการอยู่ค่ายพักแรมของเยาวชนนั้น จะมีการแสดงของสมาชิกชาวค่ายแต่ละกลุ่ม เป็นการแสดงโดยไม่เน้นอุปกรณ์หรือเครื่องแต่งกายมากนัก แต่จะเน้นที่การได้มีส่วนร่วมในการแสดงออกของสมาชิกแต่ละคนมากกว่า การแสดงเป็นการเปิดโอกาสให้สมาชิกได้แสดงความคิดเห็น และได้แสดงความสามารถของตนเองได้เต็มที่ มีการปรึกษาหารือ มีการแบ่งงานกันทำ มีการเตรียมการ สิ่งที่สำคัญคือสมาชิกชาวค่ายทุกคนได้มีโอกาสได้มีส่วนร่วมในการแสดงออก ภายใต้อำนาจ กระตุ้นและผลักดันของเพื่อนๆในกลุ่ม

กิจกรรมธรรมชาติศึกษา

เป็นกิจกรรมที่สร้างความเข้าใจถึงความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์และสิ่งแวดล้อมทาง ธรรมชาติ รวมทั้งการสร้างความตระหนักในสำคัญของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การเรียนรู้เกิด จากประสบการณ์ตรงที่ชาวค่ายได้เล่นเกม ทดลองและการปฏิบัติจริง

กิจกรรมนันทนาการ

ในค่ายพักแรมนั้นมีกิจกรรมนันทนาการต่างมากมาย เช่น การว่ายน้ำ ฟุตบอล ปิงปอง เทนนิส เพลง เกม การเดินทางไกล การแข่งขันต่างๆโดยกิจกรรมนันทนาการที่จัดขึ้นนั้นก็จะมี วัตถุประสงค์แตกต่างกันออกไป

กิจกรรมประจำวันต่างๆ

เนื่องจากการจัดค่ายพักแรมนั้นชาวค่ายต้องใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันเป็นเวลาหลายวัน จึงมีกิจกรรมที่เป็นกิจวัตรอยู่มาก ซึ่งสมาชิกชาวค่ายต้องมีส่วนร่วมและมีหน้าที่รับผิดชอบ เพื่อให้เกิดการปฎิภาหหรือ การแบ่งงานกันทำ รับผิดชอบร่วมกัน อาทิเช่น

- เวนออกกำลังกาย ชาวค่ายแต่ละกลุ่มต้องเป็นผู้นำการออกกำลังกายในตอนเช้าของทุกวัน โดยที่สมาชิกภายในกลุ่มต้องมีส่วนร่วมทุกคน
- เวนกลอนก่อนรับประทานอาหาร จุดมุ่งหมายก็เพื่อให้ชาวค่ายได้ตระหนักถึงคุณค่าของอาหารที่เราับประทาน และให้ทานให้หมด
- เวนข้อคิดประจำวัน ชาวค่ายจะมอบข้อคิดดีๆให้กับเพื่อนๆในตอนเช้าๆ โดยสมาชิกในกลุ่มบางคน หรือหลายๆคนก็ได้

2. องค์ประกอบของนันทนาการ

ความหมายของนันทนาการ

อารมณ นาวากาญจน์ (2541 : 1) ได้สรุปความหมายนันทนาการว่า “สันทนาการ” เป็นคำเดิมซึ่งกระทรวงศึกษาธิการใช้คำนี้ติดต่อกันเป็นเวลานานเมื่อใดไม่ปรากฏ จนเป็นที่คุ้นเคย แม้ว่าความหมายในทางภาษาจะไม่ชัดเจนนัก แต่ทุกคนเข้าใจคำนี้ดี “สันทนาการ” มาจากศัพท์คำว่า “สนทนา” กับ “อาการ” รวมกันเป็น “สนทนการ” หมายถึงการพูด การสนทนา เป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ คำว่า “สันทนาการ” ใช้ได้ระยะหนึ่ง จึงเปลี่ยนเป็น “สันทนาการ” โดยเหตุที่ว่าเป็นภาษาที่ไพเราะกว่า นักวิชาการและคนทั่วไปใช้คำว่า “สันทนาการ” ติดต่อกันมาจนกลายเป็นคำนิยม โดยให้ความหมายภาษาอังกฤษว่า “Recreation” จนกระทั่งถึง พ.ศ. 2509 พระยาอนุมานราชธน หรือ เสถียรโกเศศ เห็นว่า คำว่า “สันทนาการ” ที่จริงแล้วความหมายถูกต้อง แต่ไม่ครอบคลุม เพราะกิจกรรมสันทนาการไม่เพียงแต่ พูดคุย สนทนา เท่านั้น จึงได้เสนอคำว่า “นันทนาการ” ซึ่งแปลว่า อาการแห่งความสุข สนุกสนานร่าเริง หลังเข้าร่วมกิจกรรม ต่อมาคำว่า “นันทนาการ” เริ่มใช้กันแพร่หลายขึ้นแต่ยังไม่เป็นที่นิยมจนกระทั่งเมื่อปี พ.ศ. 2518 กระทรวงศึกษาธิการได้เปลี่ยนแปลงหลักสูตรและเปลี่ยนใช้คำว่า “สันทนาการ” เป็น “นันทนาการ” ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา

ตามพจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (2546 : 571) ให้ความหมายของคำว่า “นันทนาการ” ไว้ว่าหมายถึง กิจกรรมที่ทำตามความสมัครใจในยามว่าง เพื่อให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน และผ่อนคลายความตึงเครียด การสราญใจ

สมบัติ กาญจนกิจ (2542 : 26) กล่าวถึง นันทนาการ ว่ามีกิจกรรมที่เป็นองค์ประกอบ เช่นเดียวกับการเล่นแต่มีความแตกต่างกันในรูปแบบของนันทนาการ มีหลายอย่างนอกเหนือจากการเล่น อาจเป็นการศึกษาความซาบซึ้งในการเสริมสร้างประสบการณ์ใหม่ หรือพัฒนาการทางอารมณ์

เป็นสื่อในการให้เวลาว่าง เวลาอิสระ โดยที่บุคคลเข้าร่วมด้วยความสมัครใจหรือมีแรงจูงใจ แล้วส่งผลให้เกิดการพัฒนาอารมณ์สุข สนุกสนานและสงบสุข

ซูชิฟ เยาวพัฒน์ (2543: 21) ให้ความหมายของนันทนาการว่า นันทนาการ หมายถึง กิจกรรมที่คนเราใช้เวลาว่างจากภารกิจงานประจำโดยเข้าร่วมด้วยความสมัครใจ และกิจกรรมที่ทำ ต้องไม่ขัดต่อขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรมและกฎหมายบ้านเมืองเพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาหรือความเจริญงอกงามทางกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา จนรู้สึกมีความสุขขึ้นกลับคืนมาสู่สภาวะปกติ

สำนักงานพัฒนาการกีฬาและนันทนาการ (2549: ออนไลน์) ได้สรุปความหมายของนันทนาการไว้ในหลายความหมาย ดังนี้

1. นันทนาการ หมายถึง การทำให้ชีวิตสดชื่น โดยการเสริมสร้างพลังงานขึ้นใหม่หลังจากที่ร่างกายใช้พลังงานแล้วเกิดเป็นความเหนื่อยเมื่อยล้าทางร่างกาย จิตใจและทางสมอง เมื่อบุคคลเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการจะช่วยขจัด หรือผ่อนคลายความเหนื่อยเมื่อยล้าทางด้านร่างกายและจิตใจ ในความหมายนี้ นันทนาการจึงเป็นการตอบสนองความต้องการทางกายและจิตใจของบุคคลได้อย่างแท้จริง

2. นันทนาการ หมายถึง กิจกรรม (Activities) ต่างๆ ที่บุคคลเข้าร่วมในช่วงเวลาว่าง โดยไม่มีการบังคับหรือเข้าร่วมด้วยความสมัครใจ มีผลก่อให้เกิดการพัฒนาอารมณ์สุข สนุกสนานหรือความสุขสงบ และกิจกรรมนั้นๆ จะต้องเป็นกิจกรรมที่สังคมยอมรับ ซึ่งเป็นกิจกรรมที่มีความหลากหลาย เช่น กิจกรรมศิลปหัตถกรรม การอ่าน-เขียน กิจกรรมอาสาสมัคร ศิลปวัฒนธรรม งานอดิเรก เกม กีฬา การละคร ดนตรี กิจกรรมเข้าจังหวะ และนันทนาการกลางแจ้งนอกเมือง

3. นันทนาการ หมายถึง กระบวนการ (Process) หรือประสบการณ์ที่บุคคลได้รับโดยอาศัยกิจกรรมนันทนาการในช่วงเวลาว่างเป็นสื่อ ก่อให้เกิดการพัฒนาหรือความเจริญงอกงามทางกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาของบุคคล

4. นันทนาการ หมายถึง เป็นสถาบันทางสังคมหรือแหล่งศูนย์กลางของสังคม เพื่อให้บุคคล หรือสมาชิกเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการแล้วก่อให้เกิดความเจริญงอกงามทางร่างกายและพัฒนาทางด้านอารมณ์ จิตใจ และสังคม ซึ่งโดยปกติรัฐมีหน้าที่จัดแหล่งนันทนาการในรูปแบบต่างๆ เช่น สวนสาธารณะในเมือง สวนหย่อม ศูนย์เยาวชน ห้องสมุดสำหรับประชาชน ดนตรีสำหรับประชาชน วนอุทยาน และอุทยานแห่งชาติ

กรณีการ์ ไวยสุรา (2549: 7-8) ได้สรุปความหมายว่า นันทนาการ คือ กิจกรรมที่กระทำในเวลาว่าง โดยผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีความพึงพอใจและสมัครใจที่จะกระทำ ก่อให้เกิดความสนุกสนานและผ่อนคลายจากสภาวะความเครียด และก่อให้เกิดการพัฒนาทางด้านร่างกาย อารมณ์ สติปัญญาและสังคม โดยที่ไม่ขัดต่อกฎหมาย ประเพณีและวัฒนธรรม

จิรนน สิลม (2549: 10) นันทนาการ หมายถึง กิจกรรมใด ๆ ที่บุคคลกระทำด้วยความสมัครใจและความพอใจเพื่อพักผ่อนยามว่างและมีวัตถุประสงค์เพื่อความเพลิดเพลิน สนุกสนานบันเทิง

ใจ มิใช่เพื่อเป็นอาชีพหรือเป็นงานที่ทำอยู่เป็นปกติ เป็นกิจกรรมที่เป็นประโยชน์และช่วยให้เกิดความรู้สึกสร้างสรรค์

ซึ่งจากความหมายที่กล่าวถึงข้างต้นสรุปได้ว่า นันทนาการ คือ เครื่องมือสำหรับใช้ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีความสมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจ โดยใช้กิจกรรมเป็นตัวเชื่อมโยงให้เกิดผลเพื่อให้มนุษย์มีพลังกายพลังใจขึ้นมาใหม่หลังจากที่ประสบกับความเหน็ดเหนื่อยเมื่อยล้าและภาวะความเครียดจากภารกิจต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน ทำให้สามารถดำเนินชีวิตต่อไปได้อย่างมีความสุขและมีคุณภาพชีวิตที่ดี

จุดมุ่งหมายของกิจกรรมนันทนาการ

1. เพื่อพัฒนาอารมณ์ กิจกรรมนันทนาการเป็นกระบวนการเสริมสร้างและพัฒนาอารมณ์ของบุคคลและชุมชน โดยอาศัยกิจกรรมต่างๆ เป็นสื่อกลางในช่วงเวลาว่าง หรือเวลาอิสระ การเข้าร่วมกิจกรรมต้องเป็นไปด้วยความสมัครใจ และกิจกรรมนั้นจะต้องเป็นกิจกรรมที่สังคมยอมรับ สามารถก่อให้เกิดความสุข สนุกสนาน เพลิดเพลิน

2. เพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ใหม่ กิจกรรมนันทนาการ ช่วยสร้างประสบการณ์ใหม่ให้แก่ผู้ร่วมกิจกรรม ทั้งนี้เพราะความหลากหลายกิจกรรม เช่น การท่องเที่ยว ทักษะศึกษา การเสริมสร้างประสบการณ์ใหม่ในสถานที่และทรัพยากรท่องเที่ยว ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ และพื้นฐานเดิมของบุคคลหรือชุมชน

3. เพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์ กิจกรรมสร้างเสริมประสบการณ์ หรือกิจกรรมบางอย่างที่เคยเข้าร่วมมาแล้ว แต่ผู้เข้าร่วมอยากสร้างความประทับใจ หรือความทรงจำเดิม ก็จะเป็นการเพิ่มพูนประสบการณ์ทั้งสิ้น

4. เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วม กิจกรรมนันทนาการจะส่งเสริมการมีส่วนร่วมของบุคคลและชุมชน ฝึกให้มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนด้วยความสนใจและสมัครใจ ส่งเสริมการทำงานร่วมกันเป็นทีม เป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม รู้จักสิทธิและหน้าที่ ตลอดจนความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่นในฐานะองค์กรของสังคม

5. เพื่อส่งเสริมการแสดงออก กิจกรรมนันทนาการหลายประเภทเป็นการส่งเสริมให้บุคคลได้แสดงออกทางด้านความรู้สึกรักคิดสร้างสรรค์ การระบายอารมณ์ การเลียนแบบสถานการณ์หรือพฤติกรรมต่าง ๆ ทำให้สามารถเรียนรู้และรู้จักตนเองมากขึ้น สร้างความมั่นใจ ความเข้าใจและการควบคุมตนเอง

6. เพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิต กิจกรรมนันทนาการเป็นกิจกรรมที่ช่วยพัฒนาอารมณ์ ความสุข ความสามารถของบุคคล สุขภาพและสมรรถภาพทางกายและจิตใจ ความสมดุลทางกาย และจิต สิ่ง

เหล่านี้จะช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิต ของสังคมทุกเพศและวัย นอกจากนี้ ยังช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตของ กลุ่มประชากรทุกกลุ่มด้วย

7. เพื่อส่งเสริมความเป็นมนุษยชาติ กิจกรรมนันทนาการจะช่วยส่งเสริมพฤติกรรม และ พัฒนาความเจริญงอกงามของบุคคลทั้งทางกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา และจิตใจของคนทุกคน ทุก เพศ ทุกวัย ตามความสนใจและความต้องการของบุคคล เช่น การจัดกิจกรรมนันทนาการนานาชาติ คือ มหกรรมกีฬาโอลิมปิก ซึ่งจะช่วยส่งเสริมความเข้าใจอันดีและมิตรภาพของมวลมนุษยชาติ

8. เพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมืองดี กิจกรรมนันทนาการเป็นการให้การศึกษาแก่เยาวชนใน ด้านการช่วยเหลือตนเอง รู้จักสิทธิ หน้าที่ ความรับผิดชอบ ระเบียบวินัยและการปรับตัวให้เข้ากับกลุ่ม และสังคมได้เป็นอย่างดี เป็นการพัฒนาบทบาทของการเป็นพลเมืองดี ไม่เห็นแก่ตัว ช่วยเหลือสังคม ส่วนรวมเป็นสำคัญส่งผลให้สังคมอบอุ่นและเพิ่มพูนคุณภาพชีวิต

ความสำคัญและประโยชน์ของกิจกรรมนันทนาการ

ความสำคัญของนันทนาการในสังคมยุคปัจจุบันประกอบไปด้วยกันหลายด้าน ซึ่งทุกๆ คน ควรจะทำความเข้าใจว่า นันทนาการจะสมบูรณ์ได้ต้องอาศัยองค์ประกอบด้านอื่น ๆ มาช่วยกัน ทั้งด้าน ของแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ นโยบายของประเทศ การจัดโปรแกรม การร่วมกันแก้ปัญหา โดย จะต้องเข้าไปเกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตประจำวันของแต่ละบุคคลและของสังคม อีกด้วย ตัวอย่าง ความสำคัญของกิจกรรมนันทนาการอาจจะมองเห็นได้ในรูปของจำนวนประชาชนที่เข้าไปร่วมกิจกรรม ด้านกีฬา การออกกำลังกายและการเล่นต่าง ๆ ในสวนสาธารณะ คูโทรศัพท์ หรือจัดกิจกรรมใน บ้าน เป็นต้น (สำนักงานพัฒนาการกีฬาและนันทนาการ. 2547: 35)

สำนักงานพัฒนาการกีฬาและนันทนาการ (2549: ออนไลน์) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของกิจกรรม นันทนาการไว้ว่า มีความสำคัญต่อชีวิตมากมาย คนเราต้องมีนันทนาการตลอดเวลา ตั้งแต่แรกเกิด จนถึง ช่วงสุดท้ายของชีวิต จะทำให้คนเรามีความสุข คลายเครียด อายุยืนและสามารถจัดนันทนาการได้ทุก รูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นในครอบครัว ชุมชน โรงเรียน โรงพยาบาล บริษัท โรงงาน หรือหน่วยงานต่างๆ

1. ครอบครัว กิจกรรมนันทนาการเป็นสื่อสำคัญที่จะช่วยสร้างบรรยากาศให้เกิดความรัก ความอบอุ่นและสร้างสัมพันธภาพที่ดีให้สมาชิกภายในครอบครัวได้เป็นอย่างดี และช่วยลดปัญหาการใช้ เวลาว่างที่ไม่เกิดประโยชน์ ให้กลายเป็นประโยชน์สูงสุด

2. ชุมชน นันทนาการจะช่วยพัฒนาชุมชนให้มีความสมบูรณ์หลายๆ ด้าน คือ

2.1 ช่วยสร้างคนให้เป็นสมาชิกที่ดี มีเหตุผล เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วน ตน มีความขยันขันแข็ง ทั้งนี้เพราะนันทนาการนั้นจะต้องอาศัยกิจกรรมนันทนาการเข้าช่วยในการ เสริมสร้างสมาชิกที่ดีให้กับชุมชน เช่น กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ จะช่วยทำให้สมาชิกในสังคมรู้จักการ เสียสละ และช่วยเหลือผู้อื่นได้เป็นอย่างดี

2.2 ช่วยลดปัญหาอาชญากรรม การปล่อยปะละเลยกลุ่มวัยรุ่นที่มีเวลาว่างมากเกินไปจนทำให้เขาหันไปหาอบายมุข และประพฤติตัวไม่ดี จนก่ออาชญากรรมได้ในที่สุด ดังนั้น หากชุมชนสามารถดำเนินกิจกรรมนันทนาการให้กับกลุ่มวัยรุ่นเหล่านี้ได้ ก็จะช่วยลดปัญหาอาชญากรรมได้อีกวิธีหนึ่ง

2.3 ช่วยทำให้เกิดสภาพแวดล้อมที่ดีขึ้น ทั้งนี้เพราะว่ากิจกรรมนันทนาการจะครอบคลุมไปจนถึงเรื่องการจัดสภาพแวดล้อมให้สวยงาม เป็นการป้องกันปัญหามลภาวะได้อีกทางหนึ่ง เช่น การจัดสวนหย่อมที่ดีหรือการจัดสวนไม้ดอกไม้ประดับ ก็จะช่วยรักษาสมดุลทางธรรมชาติได้เป็นอย่างดี

3. ประชากรในสังคม กิจกรรมนันทนาการจะเป็นสื่อและส่งเสริมในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีความสมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญา และมีคุณภาพชีวิตที่ดี

4. ประเทศชาติ กิจกรรมนันทนาการนับว่ามีบทบาทต่อประเทศชาติเป็นอย่างมาก เพราะกิจกรรมนันทนาการนั้น จะช่วยสร้างประชากรให้มีสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรงทั้งร่างกายและจิตใจ ดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข ลดปัญหาค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล ลดปัญหาอาชญากรรม ทำให้ประเทศชาติมีความสงบสุข

ขอบข่ายของกิจกรรมนันทนาการ

นันทนาการเป็นศาสตร์ที่ว่าด้วยการนำกิจกรรมไปปฏิบัติเพื่อให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน ในยามว่าง และมีความพึงพอใจ สุขใจ สามารถแบ่งกิจกรรมออกได้ ดังนี้ (สำนักงานพัฒนาการกีฬาและนันทนาการ, 2547: 45 - 54)

1. กิจกรรมนันทนาการศิลปหัตถกรรม (Art and Craft) หมายถึง การประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ ด้วยมือหรืองานศิลปะต่าง ๆ ที่ทำขึ้นด้วยมือ ดังนั้น จึงเป็นกิจกรรมเสริมทักษะความสามารถในการใช้มือสร้างงานฝีมือให้แก่ชุมชน เพื่อพัฒนาอารมณ์สังคมและสติปัญญา

2. กิจกรรมนันทนาการเกมและกีฬา (Game and Sport) เกมและกีฬาเป็นกิจกรรมที่ต้องการความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการเคลื่อนไหว สติปัญญา ความทนทานและพลังกำลังของร่างกายในการประกอบกิจกรรม ซึ่งบางกิจกรรมจะมีการใช้อุปกรณ์ประกอบ โดยมากมักจะจัดกิจกรรมประเภทนี้ในสถานที่ที่เป็นบริเวณกว้าง เช่น สนามหญ้า โรงยิมเนเซียม สระว่ายน้ำ ลานกว้าง เป็นต้น ในการเล่นหรือการแข่งขันก็จะมีกฎ กติกาในการเล่นเพื่อให้เกิดการแข่งขันที่เสมอภาค สนุกสนาน ตื่นเต้นและท้าทายความสามารถของผู้เข้าร่วมกิจกรรม ทั้งยังมีหลากหลายกิจกรรมสามารถเลือกเข้าร่วมได้เหมาะสมทั้งวัยเด็ก ผู้ใหญ่ วัยสูงอายุ หญิง ชาย รวมทั้งคนพิการ ดังนั้นกิจกรรมประเภทนี้จึงได้รับความนิยมสูงสำหรับกิจกรรมประเภทเกมมีรูปแบบที่หลากหลายทั้งที่นิยมเล่นในท้องถิ่นชนบท จนกระทั่งเกมสร้างสรรค์ เกมคอมพิวเตอร์ เช่น เกมเบ็ดเตล็ด เกมนำไปสู่กีฬาใหญ่ เกมประกวด ฯลฯ

3. กิจกรรมนันทนาการงานอดิเรก (Hobby) จัดเป็นกิจกรรมนันทนาการที่ส่งเสริมการพัฒนาคุณค่าชีวิตมนุษย์ตั้งแต่วัยเด็ก เยาวชน วัยหนุ่มสาวและวัยผู้สูงอายุ เป็นการส่งเสริมการสร้างประสบการณ์ชีวิตเป็นการบำบัดทางกายและจิตใจ เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจและพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคล สังคม โดยแบ่งเป็น 4 ด้าน คือ งานอดิเรกประเภทสะสม ประเภทสร้างสรรค์ ประเภทงานปฏิบัติ และประเภทศึกษาหาความรู้

4. กิจกรรมนันทนาการดนตรีและการร้องเพลง (Music and Singing) เป็นเครื่องชี้ถึงคุณค่าความสำคัญของชีวิตมนุษย์ ดนตรีจัดเป็นการสื่อสารและถ่ายทอดความรู้สึกต่าง ๆ ของผู้เล่นและผู้ฟัง แต่เดิมเป็นการเลียนเสียงจากธรรมชาติ เช่น เสียงใบไม้ เสียงสัตว์ ต่อมาได้ดัดแปลงเสียงต่าง ๆ มาประกอบภาษาเป็นการถ่ายทอดความรู้สึกซาบซึ้งในลักษณะของความสมหวังหรือผิดหวัง ซึ่งกลายเป็นเสียงร้องและเมื่อมีการนำเอาวัสดุอุปกรณ์ทั้งจากธรรมชาติและจากการประดิษฐ์ขึ้นมาใช้ประกอบจึงทำให้เกิดเสียงตามจินตนาการ ทำให้การดนตรีเริ่มมีเสียงตามลำดับบันไดเสียงเกิดเป็นเพลงต่าง ๆ กิจกรรมนันทนาการดนตรีและการร้องเพลง ทำให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีความผ่อนคลายและมีความสุข

5. กิจกรรมนันทนาการการเต้นรำ การฟ้อนรำและกิจกรรมเข้าจังหวะ (Dance and Rhythmic Activity) เป็นกิจกรรมการเคลื่อนไหวร่างกายให้เข้ากับจังหวะดนตรีที่มีมาแต่โบราณ จุดประสงค์เพื่อความสนุกสนาน ส่งเสริมมนุษยสัมพันธ์ แสดงออกถึงเอกลักษณ์และวัฒนธรรมและส่งเสริมการฝึกทักษะการเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน

6. กิจกรรมนันทนาการการแสดงละครและภาพยนตร์ (Drama) เป็นกิจกรรมการแสดงออก เป็นการระบายอารมณ์หรือกิจกรรมของชีวิตประจำวัน การสร้างความรู้สึกร่วม การแสดงออกแห่งตน นันทนาการการละครเกิดได้หลายวิธี เช่น เกิดจากการแสดงพิธีการศาสนา การฝันหรือจินตนาการที่ส่งเสริมพัฒนาการทางด้านอารมณ์สุข สนุกสนาน

7. กิจกรรมนันทนาการนอกสถานที่ (Outdoor Activity) เป็นกิจกรรมหลากหลายที่ส่งเสริมให้บุคคลได้มีโอกาสใกล้ชิดธรรมชาติ ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาการเจริญเติบโตทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญาของบุคคลและสังคม แหล่งนันทนาการประเภทนี้ ได้แก่ สวนสาธารณะ สนามเด็กเล่น ฟาร์ม ค่ายพักแรม สวนสัตว์ ทะเล หรือศูนย์ชุมชนที่นอกเหนือจากสภาพแวดล้อมในบ้านหรือในห้องเรียน

8. กิจกรรมนันทนาการการเขียนและการพูด (Communication Activity) จะช่วยส่งเสริมให้บุคคลพัฒนาทักษะความรู้ความสามารถและสามารถจัดได้ทุกระดับวัยและเพศ เป็นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน การแสดงออกแห่งตนอย่างสร้างสรรค์ ก่อให้เกิดการพัฒนาจินตนาการสามารถเข้าร่วมกิจกรรมแบบประหยัดได้และเป็นกิจกรรมที่เก่าแก่ของมนุษยชาติ กิจกรรมนันทนาการประเภทนี้ ได้แก่ การอ่าน การเขียน การพูด

9. กิจกรรมนันทนาการทางสังคม (Social Activity) เป็นกิจกรรมที่เป็นกีฬาในสังคมของมนุษย์ในวาระและโอกาสต่าง ๆ กัน เป็นการส่งเสริมคุณค่าของสังคมประชาธิปไตย ช่วยพัฒนาคุณภาพของสังคม เช่น การจัดเลี้ยงในบางครั้งคราวเพื่อความสนุกสนาน มีการร้องเพลง มีการเล่นเกมต่าง ๆ กิจกรรมในครอบครัว กิจกรรมในสังคมใหญ่ เช่น งานปาร์ตี้ งานเดินร่ำ การประชุมพบปะสังสรรค์ต่าง ๆ เป็นต้น

10. กิจกรรมนันทนาการพิเศษ (Special Activity) หมายถึง กิจกรรมที่จัดขึ้นในโอกาสเทศกาลพิเศษ อาจเป็นกิจกรรมการเล่นตามความสนใจของคนในหมู่บ้านหรือชุมชนนั้น ๆ มีการจัดเตรียมอาคารสถานที่เพื่อเปิดโอกาสให้คนในชุมชนได้มาร่วมกิจกรรมกัน เปิดโอกาสให้บุคคลได้รู้จักสมาชิกใหม่ สร้างมนุษยสัมพันธ์ ร่วมกันทำงานเป็นทีม การจัดงานวันสงกรานต์ วันลอยกระทง ฯลฯ รวมทั้งกิจกรรมวันพิเศษของบุคคลในครอบครัว เช่น วันเกิด วันครบรอบแต่งงาน เป็นต้น

11. กิจกรรมนันทนาการอาสาสมัคร (Volunteer Activity) หมายถึง การอาสาสมัครเข้าไปช่วยเหลืองานสังคมหรือองค์กรหน่วยงานต่าง ๆ ในยามว่าง โดยไม่หวังผลตอบแทน เป็นกิจกรรมอาสาสมัครที่ส่งเสริมในเรื่องจิตใจของบุคคลและสังคม อาสาสมัครเป็นการให้บริการโดยปราศจากสินจ้างรางวัล เป็นการเสริมทักษะและคุณภาพชีวิต การให้บริการอาสาสมัครเป็นการพัฒนาชุมชนและประเทศชาติโดยอาศัยแรงงาน ความร่วมมือของคน กลุ่ม หน่วยงานเอกชน ชุมชนและองค์กรธุรกิจ การค้าที่จะต้องจัดบริการชุมชน กิจกรรมนันทนาการอาสาสมัคร เช่น การอาสาพัฒนาชุมชน วัด โรงเรียน ต่าง ๆ เป็นต้น การดำเนินงานขององค์กรสาธารณะประโยชน์ต่าง ๆ

สรุป ขอบข่ายของกิจกรรมนันทนาการข้างต้น มีความครอบคลุมกิจกรรมที่จะช่วยส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตทั้งในส่วนของผู้เข้าร่วมกิจกรรม ที่จะได้รับประโยชน์โดยตรงต่อร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา และในส่วน of ชุมชนและสังคม ที่จะได้รับประโยชน์จากผลของกิจกรรมที่ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้ร่วมกันสร้างสรรค์ขึ้น เช่น กิจกรรมนันทนาการพิเศษ กิจกรรมนันทนาการอาสาสมัคร เป็นต้น

การสร้างโปรแกรมนันทนาการ

เอนก หงษ์ทองคำ (2542: 89 – 93) สรุปองค์ประกอบที่ควรพิจารณาก่อนการสร้างโปรแกรมดังนี้

1. อายุของผู้เข้าร่วมกิจกรรม อันประกอบด้วยการเจริญเติบโตทางร่างกาย พัฒนาการความสามารถและความสนใจ
2. ความแตกต่างเรื่องเพศ ซึ่งประกอบด้วยการเจริญเติบโตทางร่างกาย พัฒนาการความสามารถ ความสนใจ และความแตกต่างระหว่างบุคคล
3. ชนิดของชุมชน ซึ่งแบ่งได้เป็น

- 3.1 ชุมชนเมือง แบ่งเป็นชุมชนเมืองหนาแน่นและชุมชนเมืองแออัด
- 3.2 ชุมชนชนบท แบ่งเป็นชุมชนชนบทเป็นกลุ่มและชุมชนชนบทกระจัดกระจาย
4. สภาพของสังคม ประกอบด้วย
 - 4.1 บรรทัดฐาน มโนทัศน์ประกอบเรื่องวิถีประชา ศีลธรรม และกฎหมาย
 - 4.2 สถานภาพและบทบาท
 - 4.3 วัฒนธรรม
5. ประเภทของหน่วยงานที่จัดนันทนาการ
 - 5.1 หน่วยงานของรัฐ
 - 5.2 หน่วยงานเอกชน
 - 5.3 หน่วยงานธุรกิจ
 - 5.4 หน่วยงานอาสาสมัคร
6. ขนาดของกลุ่มผู้เข้าร่วมกิจกรรม แบ่งเป็น 2 ขนาด คือ กลุ่มเล็กและกลุ่มใหญ่
7. ประเภทของผู้ใช้บริการ ผู้บริหาร ผู้จัดการ ผู้นำ
8. สถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก ให้พิจารณาเรื่องขนาดพื้นที่ ให้มีจำนวนเพียงพอและมี
ความทันสมัย
9. ทักษะพื้นฐานของผู้เข้าร่วมกิจกรรม
10. ระยะเวลา ความเหมาะสมของเวลาที่เหมาะสมกับกิจกรรมรวมถึงความยากง่ายของ
กิจกรรมกับเวลา
11. กิจกรรมอื่นที่มีอยู่แล้วในพื้นที่ อันได้แก่ กิจกรรมและโปรแกรมนันทนาการที่เป็น
ประโยชน์ต่อกิจกรรมที่จัดขึ้น

ลำดับขั้นตอนการเขียนโปรแกรม

1. กำหนดวัตถุประสงค์ของโปรแกรมให้ชัดเจน
2. ศึกษารายละเอียดของสมาชิกที่จะเข้าร่วมโครงการในด้านการเจริญเติบโต วิวัฒนาการ
ความสนใจของแต่ละระดับอายุ
3. ศึกษารายละเอียดของสมาชิกที่จะเข้าร่วมโครงการในด้านสังคมและจิตวิทยา
4. ศึกษารายละเอียดสภาพสิ่งแวดล้อมและแนวโน้มของชุมชน
5. สำรวจสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกที่ใช้ในกิจกรรม
6. กำหนดกิจกรรมให้สอดคล้องกับหลักการดังกล่าวข้างต้น

การจัดนันทนาการ

เอนก หงษ์ทองคำ (2542: 76) ได้สรุปลักษณะการจัดนันทนาการดังนี้ การจัดการนันทนาการไม่ว่าจะเป็นการจัดการของภาครัฐหรือเอกชนนั้นจะต้องอาศัยปัจจัยต่างๆซึ่งได้แก่ คน เงิน อุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวกและวิธีดำเนินงานให้ลุล่วงตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยคนที่เป็นนักนันทนาการและบุคคลทั่วไป

ดอร์คัท (Dawdah, 2000: 85) ได้ทำการสำรวจชาวอาร์เมเนียของกลุ่มเยาวชนที่ร่วมกิจกรรมนันทนาการเป็นประจำพบว่า กลุ่มเยาวชนดังกล่าวมีคะแนนชาวอาร์เมเนียดีกว่ากลุ่มที่ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ

กำโชค เพือกสุวรรณ (2544: 2) ได้สรุปลักษณะการบริหารการจัดการนันทนาการคือ การบริหารเพื่อการบริการ โดยจัดดำเนินการเหมือนบริหารงานทั่วไปแต่นำกิจกรรมมาเป็นสื่อหรือเครื่องมือให้บรรลุเป้าหมาย

สมคิด บางโม (2545: 59) ได้ให้ความหมายของการจัดการไว้ดังนี้ การจัดการคือศิลปะการใช้คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ขององค์การและนอกองค์การ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การอย่างมีประสิทธิภาพ

กมล สุวรรณศรี (ม.ป.ป.: 158 – 163) ได้สรุปความสำคัญต่อการจัดการนันทนาการคือ ผู้นำนันทนาการ ซึ่งเป็นผู้ที่มีความสามารถต่อการจัดนันทนาการต้องพิจารณาถึงผู้นำที่มีอยู่ทั้งในด้านจำนวน ความรู้ความสามารถ มีบุคลิกภาพดี ยิ้มแย้มเป็นมิตร มีมารยาท สุภาพเรียบร้อยทั้งกาย วาจา ใจ รู้จักวางตัวเหมาะสม มีคุณธรรม ผู้นำจะเป็นตัวจูงสำคัญที่จะช่วยสร้างบรรยากาศให้สมาชิกสนุกสนานเพลิดเพลินกับกิจกรรม สมาชิกมีความพึงพอใจถือเป็นความสำคัญของการจัดกิจกรรมนันทนาการให้บรรลุเป้าหมาย

3. เยาวชน

3.1 แนวคิดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของเยาวชน

โครงการฝึกอบรมเยาวชนเพื่อการพัฒนา (Youth Training Program for Social Development) หรือเรียกสั้นๆ ว่า Y.T. เป็นองค์กรพัฒนาเอกชนที่ทำงานพัฒนาศักยภาพเยาวชน ได้สรุปแนวทางการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของเยาวชนไว้ดังนี้

หลักการ

1. เชื่อมั่นว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้
2. ผู้เรียนสำคัญที่สุด ไม่ใช่ผู้สอน
3. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนค้นพบความรู้เอง กระบวนการทำหน้าที่ช่วยเสริมให้ผู้เรียน

สามารถพัฒนาตามธรรมชาติ และเต็มศักยภาพ

ลักษณะ

- ชีวมนุษย์เป็นศูนย์กลาง มีใจเนื้อหาเป็นศูนย์กลาง
- มุ่งการพัฒนาศักยภาพบุคคลมากกว่าถ่ายทอดเนื้อหา, แนวคิด, วิธีการแก่ผู้ร่วมการ

อบรม

- ไม่ใช่การสอนแต่เป็นการเรียนรู้ร่วมกัน หรือทุกคนเป็นผู้สอน-ทุกคนเป็นผู้เรียน ซึ่งต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของผู้เรียนอย่างมาก โดยมุ่งเน้นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และแนวคิดระหว่างกันและกันมากกว่าถ่ายทอดเนื้อหา, ความรู้จากผู้สอนสู่ผู้เรียน โดยทั่วไปมักจะเริ่มต้นจากประสบการณ์และบทเรียนของผู้เข้าร่วม ดังนั้นคำตอบที่ได้จึงไม่มีความถูกต้องตายตัว แต่เน้นไปที่วิจารณ์ญาณของกลุ่ม

- ใช้กิจกรรมผ่านประสบการณ์ ซึ่งเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมอบรมมีประสบการณ์ร่วมกันในการวางแผน การระดมสมอง การร่วมกันแก้ปัญหา และสร้างโอกาสให้มีการแสดงความรู้สึก ความคิดเห็นต่อกิจกรรม รวมทั้งร่วมกันประยุกต์สิ่งที่ได้จากการทำกิจกรรมมาใช้ในสถานการณ์จริง ผู้ผ่านการอบรมจะได้พบความสามารถของตนที่อาจไม่เคยรู้มาก่อนว่ามี สิ่งที่มาคือผู้ผ่านการอบรมจะมีความเชื่อมั่นในตนเองมากขึ้น คุณภาพของการมีส่วนร่วมจะมีมากขึ้นเรื่อยๆ ซึ่งสืบเนื่องมาจากการสะสมผลสำเร็จในการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ทั้งนี้ผลสำเร็จจะขึ้นอยู่กับความกระตือรือร้นของแต่ละคนและกำลังใจจากเพื่อนและกลุ่ม

- การประสบผลสำเร็จในการแก้ปัญหาจะเป็นสิ่งสนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้ยิ่งขึ้น จึงควรเริ่มต้นจากปัญหาเล็กๆ ที่สามารถแก้ไขได้ง่าย แล้วจึงเพิ่มความยากมากขึ้น

- ส่งเสริมให้มีการซักถาม บ่อยครั้งที่เราทำตามหรือยอมรับสิ่งต่างๆ ง่ายเกินไป แต่ควรที่จะทราบถึงเหตุผลก่อน และสอบถามจากคนอื่นๆ ด้วย

- นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม เน้นให้ผู้เข้าอบรมสามารถจัดระบบตนเองได้

- ใช้วิธีการที่หลากหลาย ไม่จำกัดที่วิธีใด เช่น บรรยาย ประชุมเชิงปฏิบัติการ เกม กลุ่ม

ย่อย

- เน้นการสร้างสรรค์ความรู้และสิ่งใหม่ๆ

- ไม่ใช่การเตรียมเนื้อหาหรือคำตอบไว้ล่วงหน้าแล้วผลักดันให้กลุ่มสรุปตามเนื้อหาที่เตรียมไว้ (บทสรุปจะต้องมาจากการทำกิจกรรมและการระดมจากผู้เล่นจริงๆ)

- เป็นการพัฒนาศักยภาพของบุคคลในการปรับปรุงและพัฒนาสังคมที่ตนเป็นสมาชิกอยู่

- มุ่งพัฒนาให้บุคคลเกิดความตระหนักและเข้าใจสภาพและสถานการณ์ที่เป็นจริงเพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลง

- ส่งเสริมการสร้างจิตสำนึกและการพัฒนาทักษะ

- มีความเชื่อว่าการเปลี่ยนแปลงจะเกิดขึ้นได้ต่อเมื่อทุกคนสามารถสร้างความสัมพันธ์
เชื่อมโยงกันได้

- สนุก และมีชีวิตชีวา

กระบวนการเรียนรู้

1. ผ่านประสบการณ์

ใช้การผ่านประสบการณ์จริง หรืออาจเป็นเหตุการณ์จำลอง เช่น เกม บทบาทสมมติ
ตลอดจนการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ เพื่อก่อให้เกิดการเรียนรู้

2. ระบุนประสบการณ์

เป็นการอธิบายเหตุการณ์ว่าเกิดอะไรขึ้น เราได้ทำอะไรไป ทำอะไรลงไป เรารู้สึก
อย่างไร คนอื่นทำอะไร ทำอย่างไร รู้สึกอย่างไร ทำไมเหตุการณ์นี้จึงมีความสำคัญ และอะไรเป็นสิ่งที่
เราไม่เข้าใจ มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ความรู้สึก ความคิดคำนึงของเราต่อสิ่งต่าง ๆ และพยายาม
ที่จะเชื่อมโยงสิ่งนั้นกับชีวิตเรา

3. วิเคราะห์ประสบการณ์

คือการทำความเข้าใจประสบการณ์โดยละเอียด เช่น ใครคือผู้มีพลังอำนาจใน
สถานการณ์ดังกล่าว ใครมีเสียงดังหรือมีอิทธิพลมากกว่าคนอื่น ใครเป็นผู้ได้รับความไว้วางใจ ใครมี
อำนาจตัดสินใจ และใครได้รับผลกระทบจากการตัดสินใจนั้น ทำไมคนนั้นจึงเป็นผู้ตัดสินใจ และ
ประสบการณ์ที่กำลังวิเคราะห์นั้นมีอะไรบ้างที่คล้ายคลึงกับที่เคยประสบมาก่อน การทำเช่นนี้จะช่วยให้
เข้าใจสถานการณ์อย่างถ่องแท้ขึ้น

4. การวางแผน

การเรียนรู้ที่ปราศจากการกระทำจะชักนำไปสู่ความเฉื่อยชาและขาดประสิทธิผล
ดังนั้นในขั้นของการพัฒนากลยุทธ์ที่จะนำไปสู่การปฏิบัตินั้นเราต้องกระตุ้นให้เกิดคำถามต่อตนเองของ
แต่ละคนว่าอะไรคือสิ่งที่เขาปรารถนาและต้องการจะปฏิบัติและเขาจะนำประสบการณ์มาใช้ในการ
พัฒนากลยุทธ์ในการปฏิบัติครั้งต่อไปได้อย่างไร

5. การปฏิบัติ

การปฏิบัตินี้นอกจากจะรวมการทดสอบการค้นหาคำทดลองและการปฏิบัติจริงแล้ว
ยังรวมถึงการรอคอยการฟังการเฝ้าดูการถกเถียงการขัดแย้งทั้งนี้เพราะการลงมือปฏิบัติ จะเป็น
ประสบการณ์จริงที่เราจะต้องคิดพิจารณาและหวังที่จะได้เรียนรู้สิ่งใหม่ๆจากประสบการณ์ใหม่ที่กำลัง
เกิดขึ้นนี้ และประสบการณ์ใหม่จะเป็น เป้าหมายใหม่ของการเรียนรู้ใหม่ของเรา

3.2 โลกทัศน์ –ชีวิตทัศน์ของเยาวชน

โครงการฝึกอบรมเยาวชนเพื่อการพัฒนา (Youth Training Program for Social Development) ได้กล่าวถึงโลกทัศน์และชีวิตทัศน์ของเยาวชนไว้ว่า ชีวิตของเยาวชน ซึ่งถ้าพิจารณาแล้วมีอยู่หลายประเภท บางประเภทก็ใช้ชีวิตอย่างมีความสุขทั้งการเรียนทั้งการเล่นที่ขิวเตรไปวัน ๆ โดยไม่ต้องกังวลรับผิดชอบต่อปัญหาใด ๆ ทั้งสิ้น บางประเภทก็จะมักเขม้นสนใจศึกษาวิชาความรู้อย่างจริงจังโดยไม่สนใจหรือยุ่งเกี่ยวกับคนอื่นเลย บางประเภทมีความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้แสวงหาสิ่งต่างๆ ในสังคมโดยเข้าร่วมกลุ่มกิจกรรมที่มีอยู่นอกโรงเรียน และบางประเภทก็มีเป้าหมายการเรียนการทำการกิจกรรมที่มุ่งรับใช้ผลประโยชน์ของประชาชนอย่างจริงจัง เยาวชนต่าง ๆ ในปัจจุบัน สองประเภทแรกมีจำนวนมากและยังครองความเป็นด้านหลักอยู่แม้ว่าสองประเภทหลังจะยังเป็นส่วนน้อยอยู่ก็ตาม แต่นับวันยิ่งจะทวีจำนวนมากขึ้นทุกที เยาวชนจะดำเนินชีวิตอย่างถูกต้องใช้ชีวิตอย่างมีคุณค่าและมีความหมายต่อสังคมได้ก็ต่อเมื่อมีโลกทัศน์และชีวิตทัศน์ที่ถูกต้องเป็นพื้นฐาน มิฉะนั้นแล้วก็จะดำเนินชีวิตอย่างผิดพลาด ดังนั้นปัญหาโลกทัศน์และชีวิตทัศน์จึงเป็นปัญหาสำคัญยิ่งที่เยาวชนควรเอาใจใส่สนใจศึกษาอย่างจริงจัง

โลกทัศน์ ชีวิตทัศน์ มีความหมายอย่างไร

ปัญหาโลกทัศน์ คือการมองดูโลกมองสังคมและการมองดูประวัติศาสตร์ของมนุษย์ หากว่าไม่เข้าใจโลกและไม่เข้าใจประวัติศาสตร์อย่างถูกต้องแล้วก็จะเข้าใจทุกสิ่งทุกอย่างในโลกอย่างผิดพลาดเช่น ถ้าเรามองว่าระหว่างวัตถุกับจิตนั้น จิตเป็นพื้นฐานเป็นส่วนที่เกิดก่อนวัตถุเป็นสิ่งที่ตามมาทีหลังการมองปัญหาสังคมก็จะผิดพลาดได้เช่นปัญหาโจรผู้ร้าย หญิงโสเภณีเราจะมองว่าเป็นเพราะพวกเขามีจิตใจเลวทราม มีความต้องการปฏิบัติตัวเช่นนั้น โดยไม่มองวัตถุภายนอกนั้นมีส่วนบีบบังคับให้พวกเขาต้องมีอันเป็นไป หรือปัญหาที่ว่าโลกนี้เคลื่อนที่หรือหยุดนิ่งไม่มีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงทั้งในแง่ธรรมชาติและสังคมแล้วเราก็จะเป็นคนเฉื่อยชา ไม่มีเป้าหมายในชีวิตไม่เข้าร่วมกิจกรรมที่มีลักษณะสร้างสรรค์สังคมและอาจกำหนดให้ชีวิตของตนอยู่อย่างโดดเดี่ยวไม่มีความหมายใดๆ ทั้งสิ้น

ปัญหาชีวิตทัศน์ คือทัศนคติต่อชีวิต ทัศนะในการใช้ชีวิต ตั้งแต่การกินอยู่สืบพันธุ์ รวมทั้งการผลิตและใช้สิ่งต่างๆ ชีวิตทัศน์เป็นส่วนสำคัญสำหรับการดำรงอยู่ของคนเราว่าจะไปเห่อเหิม เทียวเตรบ่อย ๆ กินเหล้าเมายา มั่วสุมการพนัน กดขี่ทางเพศ ฯลฯ สิ่งที่เราได้ปฏิบัติเป็นประจำขอเพียงแต่ให้ตนมีความสุขสบายไปวันหนึ่งๆ ก็นับว่าเป็นการใช้ชีวิตที่คุ้มค่าน่าพอใจแล้ว บางคนอาจมีปรัชญาการใช้ชีวิตเพื่อความอยู่รอด มีความเห็นแก่ตัว นอกจากการทำมาหากินสร้างฐานะชื่อเสียง เกียรติยศให้กับตนเองและครอบครัวแล้วปัญหาใด ๆ ของชาติบ้านเมืองก็ไม่ขอรับรู้อะไรทั้งสิ้นเป็นต้น

จากที่กล่าวมาข้างต้นนี้จะเห็นได้ว่าเยาวชนผู้ใดที่เข้าใจโลกทัศน์ ชีวิตศรัทธาไม่ถูกต้องแล้ว ย่อมกำหนดให้วิถีทางชีวิตของเขามีลักษณะแคบเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัวไม่สนใจต่อปัญหาใด ๆ ของสังคมส่วนรวม

3.3 พระบรมราโชวาทและพระราชดำรัส เกี่ยวกับเด็กและเยาวชน

"...เด็ก มีสมองแจ่มใส เชื่อและจำสิ่งต่างๆ ได้ง่าย ทั้งมีความอยากรู้อยากเห็นมากด้วย เพราะฉะนั้น จึงควรอย่างยิ่ง ที่จะต้องได้รับการศึกษาฝึกฝนที่ดีแต่เยาว์วัย เพื่อให้มีความรู้ความสามารถ และคุณธรรมที่จะสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้า และความวัฒนาผาสุกให้แก่ตนเองและส่วนรวมในกาลข้างหน้า..."

พระบรมราโชวาท พระราชทานเนื่องในวันเด็กแห่งชาติ ปี 2520

"...เด็กๆทำอะไรต้องหัดให้รู้ตัว การรู้ตัวอยู่เสมอจะทำให้ เป็นคนมีระเบียบ และคนที่มีความระเบียบดีแล้วจะสามารถ เล่าเรียน และทำการงานต่างๆ ได้โดยถูกต้องรวดเร็ว จะเป็นคนที่สร้างความสำเร็จและความเจริญให้แก่ ตนเองแก่ส่วนรวมในอนาคตได้อย่างแน่นอน..."

พระบรมราโชวาท พระราชทานเนื่องในวันเด็กแห่งชาติ ปี 2521

"...เด็ก เป็นผู้ที่จะได้รับช่วงทุกสิ่งทุกอย่างจากผู้ใหญ่ ดังนั้น เด็กทุกคนจึงสมควรและจำเป็น ที่จะต้องได้รับ การอบรมเลี้ยงดูอย่าง ถูกต้องเหมาะสม ให้มีศรัทธามั่นคงใน คุณความดี มีความประพฤติเรียบร้อย สุจริต และมีปัญญาฉลาดแจ่มใสในเหตุผล..."

พระราชดำรัส พระราชทานในโอกาสปีเด็กสากล 1 มกราคม 2522

"...เยาวชนทั้งหลายที่อยู่ในวัยเรียน ย่อมมีความมุ่งมั่นที่จะ ศึกษาวิชาการต่างๆ ให้ได้มากๆ เพื่อ นำไปใช้ทำ ประโยชน์สร้างสมความสุขความเจริญ ให้แก่ตัวเองตลอดจนส่วนรวม แต่การใช้วิชาความรู้ นั้นจำเป็น จะต้องใช้อย่างถูกต้องด้วยคุณธรรมและความสามารถ ที่เหมาะสมจึงจะได้ผลเต็มเปี่ยม..."

พระบรมราโชวาท ในพิธีปฏิบัติญาณตนและสวนสนาม เนื่องในวันคล้ายวัน

สถาปนาคณะลูกเสือแห่งชาติ ณ สนามสุภขลาคัย1 กรกฎาคม 2522

"...เด็กต้องเรียนความรู้ อบรมความดี ฝึกหัดวินัยให้มีพร้อมแต่เยาว์วัย จึงจะมีความสุขความเจริญได้ ทั้งในวันนี้และวันหน้า..."

พระบรมราโชวาท พระราชทานเนื่องในวันเด็กแห่งชาติ ประจำปี 2523

"...เด็กมีโอกาสดีเพราะอยู่ในวัยที่มีผู้คอยโอบอุ้ม ช่วยเหลือ จึงต้องรีบเร่งขวนขวายเล่าเรียน ความรู้ อบรม ความดี ฝึกหัดการทำงาน ไว้ให้คล่องแคล่ว ขยันและอดทน เติบโตขึ้นจักได้เป็นที่พึ่ง ของตนเองและของคนอื่นได้ไม่เคืองคร้อน..."

พระบรมราโชวาท พระราชทานเนื่องในวันเด็กแห่งชาติปี 2524

"...เด็กๆ ต้องฝึกหัดอบรมทั้งกายทั้งใจให้เข้มแข็งเป็นระเบียบ และสุจริตเพื่อประโยชน์ของ ตนในภายหน้า เพราะคนที่ไม่ เข้มแข็ง ไม่สามารถควบคุมกายใจให้อยู่ระเบียบและความดี ยากนัก ที่จะ ได้ประสบความสำเร็จและความเจริญอย่างแท้จริงในชีวิต..."

พระบรมราโชวาท พระราชทานเนื่องในวันเด็กแห่งชาติ ปี 2526

"...วัยเด็กเป็นวัยเริ่มต้น เป็นวัยเตรียมตัวเพื่อสร้างความเจริญ มั่นคงในชีวิตเด็กๆ จึงควรรีบ ขวนขวายศึกษา จักได้ มีความฉลาดรอบรู้ ว่าอะไรคือความดี และอะไรคือ ความเสื่อมเสีย เพื่อนำทาง ชีวิตของตนไปสู่ความสุข ความเจริญได้โดยถูกต้องและสมบูรณ์..."

พระบรมราโชวาท พระราชทานเนื่องในวันเด็กแห่งชาติ ปี 2527

"...เด็ก ต้องทำตัวให้สุภาพอ่อน โยน หมั่นขยันเอา การเอางานเอื้อเพื่อช่วยเหลือผู้อื่น ด้วยความ เต็มใจอยู่เสมอ ให้ติดเป็นนิสัย จักได้เติบโตขึ้นเป็นคนดีมี ประโยชน์และมีความเจริญมั่นคงในชีวิต..."

พระบรมราโชวาท พระราชทานเนื่องในวันเด็กแห่งชาติ ประจำปี 2529

"...เด็กๆ นอกจากจะต้องเรียนความรู้แล้ว ยังต้องหัดทำ การงานและทำความดีด้วย เพราะการ ทำงานจะช่วยให้ มีความสามารถมีความขยันอดทนพึ่งตนเองได้และ การทำดีนั้นจะช่วยให้มีความสุข ความเจริญทั้งปวงกันตนไว้ไม่ให้ ตกต่ำ..."

พระบรมราโชวาท พระราชทานเนื่องในวันเด็กแห่งชาติ ประจำปี 2530

"..ความรู้ประโยชน์แท้จริงของสิ่งทั้งหลาย เป็นสิ่งที่ผู้ใหญ่ต้อง ปลูกฝังให้หยั่งลึกในตัวเด็ก เด็กจักได้เติบโตเป็นคน ฉลาดเที่ยงตรงและสามารถสร้างสรรค์ประโยชน์ที่พึงประสงค์ ให้แก่คนแก่ ส่วนรวมได้แน่นอนมีประสิทธิภาพ.."

พระบรมราโชวาท พระราชทานเนื่องในวันเด็กแห่งชาติประจำปี 2532

4. การพัฒนาลักษณะนิสัย

ราศี ทองสวัสดิ์ (2526: 387) ได้ให้คำจำกัดความของลักษณะนิสัยการเล่น คือพฤติกรรมที่ได้ทำซ้ำๆกันหลายๆครั้ง ในขณะที่เล่นจนเป็นส่วนหนึ่งของบุคลิกภาพ ลักษณะนิสัยจากการเล่นเหล่านี้จะเกิดขึ้นได้โดยการฝึกฝนจากครู ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบอันสำคัญ

สวณ สุทธิเลิศอรุณ (2545: 167) ได้สรุปการพัฒนาลักษณะนิสัยจำเป็นต้องพัฒนาในด้านต่างๆดังนี้

1. การพัฒนาด้านจิตใจ

- 1.1 การสร้างพลังจิต จะต้องทำสมาธิภาวนาหรือเจริญสมาธิ
- 1.2 การสร้างกำลังใจ
- 1.3 การพัฒนาคุณธรรม
- 1.4 การพัฒนาจริยธรรม
- 1.5 การพัฒนาค่านิยม

2. การพัฒนาด้านร่างกาย

- 2.1 การบริหารร่างกาย
- 2.2 การพัฒนาบุคลิกภาพ

3. การพัฒนาด้านสติปัญญา

3.1 การพัฒนาด้านสติปัญญา (สมอง) จำเป็นต้องพัฒนาสมองทั้งด้านซ้ายและด้านขวาไปพร้อมๆกัน วิธีพัฒนาสมองง่ายๆดังนี้

- รับประทานอาหารเช้าครบทุกหมู่โดยเน้นผักและผลไม้เป็นพิเศษ
- ดื่มน้ำสะอาดวันละ 6 – 8 แก้ว
- หายใจลึกๆและซ้ำประมาณ 10 ครั้ง เพื่อรับออกซิเจนให้เต็มที่
- ฟังดนตรีและหรือเพลงคลาสสิก เพื่อผ่อนคลายสมอง

3.2 การพัฒนาความคิด เป็นการพัฒนาพฤติกรรมทางสมองของมนุษย์ให้คิดดี คิดถูกต้อง

- การฟัง ชักถาม และสอบค้น
- การสนทนา ถกเถียง และอภิปราย
- การสังเกต เฝ้าดู พิจารณาอย่างพินิจ
- การค้นหาเหตุผล

3.3 การพัฒนาความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์

- นับถือและภูมิใจในตัวเอง
- ตำรวจพฤติกรรมทางอารมณ์ตนเองเพื่อแยกทางบวกและทางลบ
- พัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ด้านบวกให้สูงขึ้นและลดทางลบให้น้อยลง

- เปิดใจให้กว้าง โดยการให้เกียรติผู้อื่น
- ฝึกรู้จักการให้

4. การพัฒนาด้านสังคม

- 4.1 พัฒนาการทำงานเป็นทีม
- 4.2 พัฒนานุยุขสัมพันธ์

5. การพัฒนาตนสู่ความเป็นตึกษิต

- 5.1 มีความสามารถในการใช้ภาษาได้ดี
- 5.2 มีกริยามารยาทดี
 - อ่อนน้อมถ่อมตน
 - มีสัฒมาคารวะ
 - วางตนดี และรู้จักสัฒรวมกาย วาจา และใจ
 - ซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น
 - พุดจาสุภาพ และเหมาะสมกับกาลเทศะ
- 5.3 รสนิยมดี
- 5.4 วิจารณ์ญานดี
- 5.5 รักความก้าวหน้า

ทฤษฎีเกี่ยวข้องกับการพัฒนาลักษณะนิสัย

สำนักประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.(2540: 26 – 32)

ได้สรุปหลักการทฤษฎีเกี่ยวข้องกับการพัฒนาลักษณะนิสัย มีหลายทฤษฎีดังนี้

1. ทฤษฎีจิตวิเคราะห์

หลักการ

- ประสพการณ์วัยเด็กมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมบุคลิกภาพ
- ประกอบด้วย ความคิด, อัดตา, มีอัดตาสูง
- แนวคิดในการพัฒนาไปสู่พฤติกรรมพึงปรารถนา
- มโนธรรม ต้องปลูกฝังตั้งแต่เด็ก

2. ทฤษฎีพรอยด์ยุคใหม่

หลักการ

- เด็กคือผู้ที่มีความดี ความเลว ติดตัวมาตั้งแต่เกิด
- สังคมสิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลต่อการแสดงพฤติกรรม
- แนวคิดในการพัฒนาไปสู่พฤติกรรมที่พึงปรารถนา

- ผู้ใกล้ชิดควรสร้างเอกลักษณ์ที่ดีงามให้แก่เด็ก

3. ทฤษฎีมนุษยนิยม

หลักการ

- มนุษย์มีคุณค่า มีศักดิ์ศรี
- ความรู้สึกนึกคิดต่อตนเอง เกิดจากการอบรมเลี้ยงดู
- แนวคิดในการพัฒนาไปสู่พฤติกรรมที่พึงปรารถนา
- ตระหนักใน “เอกัตบุคคล”
- พ่อแม่ใกล้ชิด ต้องให้ความรัก ความอบอุ่นแก่เด็ก และความเข้าใจความรู้สึกนึกคิดของเด็ก จะช่วยให้เด็กเข้าใจตนเองและเข้าใจตนเองอย่างถ่องแท้

4. ทฤษฎีพฤติกรรมนิยม

หลักการ

- พฤติกรรมเกิดจากการเรียนรู้ และเปลี่ยนแปลงได้
- พฤติกรรมที่ได้รับการเสริมแรง จะกระทำซ้ำอีก
- การปรับพฤติกรรมคือการให้แรงเสริมต่อพฤติกรรมที่พึงประสงค์
- แนวคิดในการพัฒนาไปสู่พฤติกรรมที่พึงปรารถนา
- การเสริมแรงต้องทำทันทีเมื่อเกิดพฤติกรรมที่พึงปรารถนา

5. ทฤษฎีการเรียนรู้โดยการเลียนแบบ

หลักการ

- พฤติกรรมเกิดจากการเลียนแบบ
- แนวคิดในการพัฒนาไปสู่พฤติกรรมที่พึงปรารถนา
- รูปแบบใช้ชีวิต, บุคคลต้นแบบ, ภาพนิ่ง, ภาพยนตร์, โทรทัศน์, หนังสือพิมพ์

6. ทฤษฎีเผชิญความจริง

หลักการ

- บุคคลต้องประเมินตนเองตามสภาพความเป็นจริงมุ่งมั่นแก้ไขข้อบกพร่อง
- แนวคิดในการพัฒนาไปสู่พฤติกรรมที่พึงปรารถนา
- ผู้ใกล้ชิดต้องช่วยเด็กประเมินตามความเป็นจริง

7. ทฤษฎีการให้คำปรึกษาแบบพฤติกรรมนิยม

หลักการ

- พฤติกรรมมนุษย์เกิดจากการเรียนรู้ และเปลี่ยนแปลงได้
- การปรับพฤติกรรมคือ การให้แรงเสริมต่อพฤติกรรมที่พึงประสงค์
- พฤติกรรมใดที่ทำแล้วได้รับแรงเสริม ก็จะทำพฤติกรรมนั้นซ้ำอีก

เทคนิคใช้หลักการเสริมแรง (Reinforcement)

- การให้ความสนใจและคำชม
- ให้ทำกิจกรรมที่ชอบ
- ให้รางวัลเป็นสิ่งของ

5. การประเมินผล

อาไฟ สุจริตกุลได้สรุปลักษณะการประเมินผลโดยใช้มาตรประเมินพฤติกรรม ดัดแปลงจากแบบประเมินที่มีอยู่ Behavior Anchored Rating (BAR) มีลักษณะของวิธีการ คือการจัดทำมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) นั้นเอง แต่สามารถให้รายละเอียดที่ชัดเจนยิ่งขึ้น โดยการกำหนดนิยามความหมายของตัวเลือกแต่ละระดับไว้อย่างชัดเจน โดยครูยังสามารถใช้แบบประเมินนี้เป็นเครื่องมือสื่อสารกับผู้ปกครองได้อย่างละเอียดชัดเจนยิ่งขึ้นด้วย อันจะนำมาซึ่งความร่วมมือที่ดีระหว่างบ้านกับโรงเรียนในการพัฒนาเด็ก (สำนักประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.2540: 202)

ศุภากร รุ่งอุดม (2547: 18) ได้สรุปการประเมินผลดังนี้ ผู้นำจะต้องมีความรู้ความสามารถในการประเมินโครงการนั้นจนสามารถได้ และมีความจำเป็นที่จะต้องประเมินผลโครงการนั้นจนสามารถอย่างต่อเนื่องตลอดโครงการ มีประเมินเป็นระยะๆตั้งแต่ก่อนดำเนินการเพื่อทราบความพร้อมในการเตรียมที่ดี ประเมินระหว่างดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นได้ทันทีและเมื่อเสร็จสิ้นโครงการ เพื่อประเมินความสำเร็จ ข้อดี ข้อด้อย ข้อบกพร่องในการดำเนินการเพื่อปรับปรุงแก้ไขในโอกาสต่อไป

6. ประวัติสถาบันสอนภาษาอังกฤษ English First

EF Education ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี ค.ศ. 1965 ที่ประเทศสวีเดน จนถึงวันนี้มีนักเรียนมากกว่า 3 ล้านคนทั่วโลกที่ได้เรียนภาษากับ EF จุดที่ทำให้ EF แตกต่างจากสถาบันสอนภาษาอื่นๆคือ EF มีเครือข่ายสำนักงานสาขาและผู้อำนวยการหลักสูตรประจำท้องถิ่นเพราะ EF มิได้เป็นตัวแทนขององค์กรอื่นใดที่จัดส่งนักเรียนไปต่างประเทศ แต่ EF เป็นผู้จัดและดำเนินการหลักสูตรแบบครบวงจรเองในต่างประเทศ นั้นหมายความว่า คุณจะได้เรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพและปลอดภัยตั้งแต่ต้นจนจบหลักสูตร และที่สำคัญ EF ยังได้จัดให้มีผู้นำกลุ่มคนไทยร่วมเดินทางไปด้วยเพื่อคอยดูแลและให้คำปรึกษารวมทั้งคอยประสานงาน ให้คำแนะนำ และคอยช่วยเหลือในทุกๆเรื่อง

หลักการในการเรียนของ EF นั้นคือการได้สัมผัสภาษาตลอด 24 ชั่วโมงหรือ 7 วันต่อสัปดาห์ โดยมีผู้เชี่ยวชาญทางด้านภาษาต่างประเทศที่ใช้ภาษานั้นๆเป็นภาษาหลัก และเน้นการสอนโดยให้นักเรียนสามารถสื่อสารกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยวิธีการสอนที่ได้พัฒนาอย่างต่อเนื่องมาตลอด 37 ปี มีการแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อย หนังสือเรียน และวิธีการสอนของครูเจ้าของภาษาผู้เชี่ยวชาญจะ

ทำให้นักเรียนได้เรียนรู้อย่างสนุกสนานและมีส่วนร่วมในห้องเรียนอย่างเต็มที่ และเมื่อเรียนจนจบหลักสูตร นักเรียนก็จะได้รับใบประกาศนียบัตร เพื่อรับรองคุณวุฒิด้านภาษาและสามารถใช้เป็นเอกสารประกอบการสมัครเข้าเรียนในโรงเรียน มหาวิทยาลัย หรือเข้าทำงานในบริษัทต่างๆ ได้อีกด้วย

ส่วน สถาบันสอนภาษา EF English First ในประเทศไทยนั้น ได้เปิด 2 สาขาแรกขึ้นในปี พ.ศ. 2543 ที่ เซ็นทรัล พลาซ่า ลาดพร้าว และสาขาสีลม โดยมีผู้อำนวยการสถาบัน คือ คุณวัชร เมฆนาวัน ภายใต้อาณัติของคุณดูแลเรื่องคุณภาพการเรียนของ ดร.เลนาร์ท บียอร์ค (Dr.Lennart Bjork) ปรินซ์พาล เอกด้านการศึกษามากจากมหาวิทยาลัยพรินซ์ตัน โดยมีแนวคิดว่าการเรียนนั้นมิได้สิ้นสุดแค่ในชั้นเรียน และเพื่อให้นักเรียนได้นำเอาความรู้ที่ได้จากห้องเรียนมาใช้สถานที่จริง ได้มีการทำกลุ่มกิจกรรมที่สนุกสนานและน่าสนใจในช่วงปิดเทอม ซึ่งโปรแกรมการจัดค่ายพักแรมก็เป็นหนึ่งในกิจกรรมที่สถาบันฯ ได้จัดขึ้นอยู่เป็นประจำ ด้วยแนวความคิดที่ว่า กิจกรรมนันทนาการที่อยู่ในโปรแกรมค่ายพักแรมจะทำให้นักเรียนได้ใช้ภาษาอย่างเป็นธรรมชาติกับเพื่อนใหม่ด้วยความสนุกสนาน

7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

7.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

อเล็กซานเดอร์ (Alexander. 1970: 629-A) ได้ทำการวิจัยเรื่องผลของการอยู่ค่ายพักแรมที่มีต่อความคิดรวบยอดของเด็กที่มาจากครอบครัวที่มีรายได้ต่ำ โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กชายอายุ 12-15 ปี จำนวน 150 คนแบ่งเป็นกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง กลุ่มละ 75 คน และแบ่งกลุ่มทดลองออกเป็น 3 กลุ่มย่อย คือ กลุ่มที่ 1 อายุระหว่าง 11.6-12.5 ปี จำนวน 20 คน กลุ่มที่ 2 อายุระหว่าง 12.6-14.5 ปี จำนวน 35 คน กลุ่มที่ 3 อายุระหว่าง 14.6-15.5 ปี จำนวน 20 คน ระยะเวลาการทดลอง 6 สัปดาห์ ผลการวิจัยพบว่า

1. เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างก่อนและหลังการอยู่ค่ายพักแรม ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญในทุกเรื่อง
2. ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ ระหว่างกลุ่มที่มีประสบการณ์ การอยู่ค่ายพักแรม และไม่มีประสบการณ์การอยู่ค่ายพักแรม
3. ความเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในกลุ่มที่มีอายุน้อยกว่า แต่ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ

กรอสแมน (Grossman.1971) ได้ทำการวิจัยเรื่องความคิดเห็นของผู้อำนวยการค่ายพักแรมเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดจากเด็กชนิดที่พอจะรับเป็นสมาชิกค่ายพักแรมฤดูร้อนได้ โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจากผู้อำนวยการค่ายพักแรม 174 แห่ง ซึ่งเป็นค่ายพักแรมแบบอิสระ 82 แห่ง ค่ายพักแรมแบบมีระบบ 92 แห่ง ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้อำนวยการค่ายจะยอมรับเด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรม ประเภทชอบเก็บตัวมากกว่า และไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ ระหว่างค่ายพักแรมอิสระ กับผู้อำนวยการค่ายพักแรมอย่างมีระบบในเรื่องนี้

2. ผู้อำนวยการค่ายมีความเชื่อว่า ค่ายพักแรมจะจัดและให้ประโยชน์กับเด็กที่มีความ

3. ต้องการจะอยู่ค่ายพักแรม และเด็กเหล่านั้นจะต้องมีความประพฤติดี ไม่ขัดต่อระเบียบของค่าย

ครูเกอร์ (Kruger, 1971: 1751 – A – 1752 – A) ได้ทำการวิจัยเรื่องโครงการค่ายพักแรมที่มีโปรแกรมเสริมประสบการณ์เกี่ยวกับการอ่าน สำหรับนักเรียนที่มีปัญหาเกี่ยวกับการอ่าน ผลการวิจัยพบว่า โครงการดังกล่าวสามารถช่วยให้นักเรียนชั้นประถมศึกษา 5 และ 6 มีทั้งชายและหญิงรวม 48 คน จากเมืองเบคฟอร์ด มีความรู้ความเข้าใจในความหมายของคำได้ดีกว่านักเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมค่ายพักแรม อย่างมีนัยสำคัญ

คอเรน (Coren, 1971) ได้ทำการวิจัยเรื่องการเปรียบเทียบการพัฒนาด้านสังคม ร่างกาย และบุคลิกภาพระหว่างเพศชายกับเพศหญิง หลังจากการอยู่ค่ายกลางวัน โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง อายุระหว่าง 9-12 ปี จำนวน 118 คน ในรัฐเพนซิลวาเนีย ประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งรวมกิจกรรมการอยู่ค่ายพักแรม โดยใช้แบบทดสอบบุคลิกภาพแคลิฟอร์เนีย และแบบทดสอบสมรรถภาพทางกายของสมาคมสุขศึกษา พลศึกษาและสันตนาการของสหรัฐอเมริกา ผลการวิจัยพบว่าความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญระหว่างเด็กชายและเด็กหญิงที่อยู่ค่ายพักแรมกับเด็กชายและเด็กหญิงที่ไม่ได้อยู่ในค่าย ในด้านสังคม และสมรรถภาพร่างกาย

โรเซน (Rosen, 1974: 289 – A) ศึกษาค่ายแบบถาวรแบบหนึ่ง ซึ่งมีชื่อว่า ทิควาร์ (Tikvah) ที่มีกิจกรรมระยะยาวถึง 8 สัปดาห์ ผลของการเข้าค่ายครั้งนี้ เด็กวัยรุ่นที่มีปัญหาทางอารมณ์และเด็กวัยรุ่นปกติ จำนวน 30 คน ได้รับการประเมินว่า มีความสามารถทางสังคม (Social Competence) เพิ่มขึ้น

จิตวูด (Chitwood, 1977 ซ 2083 – A) สนใจศึกษาด้านความรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมจากชาวค่ายชายหญิง ที่ร่วมเข้าค่ายพักแรมของ YCC (Youth Conservation Campus) ปรากฏว่า เมื่อเปรียบเทียบความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของชาวค่ายในระยะเวลาช่วงก่อนและหลังเข้าร่วมค่ายพักแรมแล้ว พบว่า ชาวค่ายมีความรู้และทัศนคติเปลี่ยนแปลงไปในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญ ทั้งนี้ใช้เวลาอยู่ในค่ายนี้นานถึง 8 สัปดาห์

มาร์ลัท (Marlatt, 1981: 4001 – A) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับความรู้และทัศนคติทางด้านสิ่งแวดล้อมของกิจกรรมค่ายกลางวัน ที่รัฐมิชิแกน สหรัฐอเมริกา พบว่า กิจกรรมค่ายช่วยให้เด็กอายุ 8 ขวบ มีความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมดีขึ้น

มาร์คัส (Marcus, 1978: 3773 – A) ได้ทำการศึกษาโครงการค่ายพักแรมที่มีโปรแกรมเสริมประสบการณ์เกี่ยวกับการอ่าน สำหรับเด็กที่มีปัญหาเกี่ยวกับการอ่าน ที่เมืองนิวยอร์ก พบว่าใน

ระยะเวลาเพียง 2 สัปดาห์ เด็กนักเรียนระดับ 6 ที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมที่ด้อยกว่าเด็กทั่วไป ได้เข้าโครงการค่ายพักแรมที่เน้นการอ่าน ก็สามารถช่วยพวกเขาให้รู้และเข้าใจในการอ่านคำดีกว่ากลุ่มที่ไม่ได้เข้าค่ายพักแรม

7.2 งานวิจัยภายในประเทศไทย

สุรตน์ แสงลออ (2527: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ผลของกิจกรรมค่ายพักแรมต่อชาวค่ายทางด้านบุคลิกภาพการแสดงตัว-เก็บตัว โดยใช้ค่ายพักแรมของสมาคม วาย เอ็ม ซี เอ กรุงเทพมหานคร ซึ่งจัดในช่วงปิดภาคเรียนให้กับเยาวชนชาวค่าย ชั้น ม.1-ม.6 จำนวน 186 คน ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มชาวค่ายที่มีลักษณะบุคลิกภาพแบบเก็บตัว ค่ามัชฌิมเลขคณิตศาสตร์ และคะแนนบุคลิกภาพหลังเข้าค่ายสูงกว่าก่อนเข้าค่ายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่ากิจกรรมเข้าค่ายมีส่วนช่วยให้ชาวค่ายที่มีลักษณะเก็บตัวได้รับการกระตุ้นและผลักดันให้มีความกล้า มีความเชื่อมั่นและแสดงออกมากขึ้น

สุรพล มั่นนัถ (2527: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาความคิดเห็นของคณะกรรมการจัดค่ายพักแรมในสถาบันผลิตครูพลศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการจัดดำเนินการค่ายพักแรม ผลการศึกษาพบว่า คณะกรรมการส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุระหว่าง 26-30 ปีและมีความเห็นว่าคณะกรรมการค่ายควรพิจารณาเลือกผู้ที่มีความรู้ ทักษะ และทัศนคติที่ดีต่อการจัดค่ายพักแรม เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นในการจัดค่ายพักแรมเกี่ยวกับปัญหาในการจัดค่าย พบว่ามีปัญหาในด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก และคณะกรรมการส่วนใหญ่มีความเห็นว่าควรให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม

สุภรัฐ ผ่องพันธุ์งาม (2539: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาการพัฒนา รูปแบบการจัดค่ายเยาวชนอนุรักษ์ธรรมชาติ เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับรูปแบบการจัดค่ายเยาวชนอนุรักษ์ธรรมชาติ และเพื่อพัฒนา รูปแบบการจัดค่ายเยาวชนอนุรักษ์ธรรมชาติโดยใช้เทคนิควิจัยแบบ EDR ผลการวิเคราะห์พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกับข้อความ 155 ข้อความ จากจำนวนทั้งสิ้น 168 ข้อความ รูปแบบที่ได้พัฒนาขึ้นได้รับการรับรองจากผู้ทรงคุณวุฒิ 4 คน จาก 4 สาขาวิชา คือ การจัดค่ายพักแรม การฝึกอบรม นันทนาการ และค่ายพักแรม การออกแบบระบบและสิ่งแวดล้อม ผลการตรวจสอบและรับรองอยู่ในเกณฑ์ดีมาก โดยมีค่ามัชฌิมฐานเท่ากับ 4.83 และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์เท่ากับ 0.33

รัชดาภรณ์ อินทะนิน (2544 : บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเรื่อง การศึกษาแนวโน้มและอัตราการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทางสังคมของนักเรียนชั้นปีที่ 2 ที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ปีการศึกษา 2543 โรงเรียนวัดหนองจอก (ศรีสรรค์พานิช) อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 8 คน เป็นนักเรียนชาย 5 คน และนักเรียนหญิง 3 คน อายุระหว่าง 3- 5 ปี นักเรียนกลุ่มตัวอย่างได้รับการพัฒนาทางสังคม โดยการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มจำนวน 18 ครั้งๆละ 40 นาที โดยใช้เวลาทั้งสิ้น

6 สัปดาห์ๆละ 3 วัน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ โปรแกรมการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มและแบบสังเกตพฤติกรรมทางสังคม ผลการวิจัยพบว่า ภายหลังการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มนักเรียนมีแนวโน้มและอัตราการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทางสังคมสูงขึ้น

สุริศา สุขุมวรรณ (2548 : บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเรื่อง ผลการจัดกิจกรรมนันทนาการประเภทเกมที่มีผลต่อการพัฒนาลักษณะนิสัยของเด็กปฐมวัย โดยเปรียบเทียบการพัฒนาลักษณะนิสัยของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการประเภทเกม ของนักเรียน โรงเรียนสรรพาวุธบำรุง จำนวน 26 คน ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยที่เข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการประเภทเกมมีการพัฒนาลักษณะนิสัยสูงกว่าก่อนเข้าร่วมในทุกด้าน

จากผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าวข้างต้น พบว่า ผู้เข้าร่วมกิจกรรมค่ายพักแรมจะมีพฤติกรรม และการแสดงออกต่างๆในทางดีขึ้น ในส่วนของผู้จัดการกิจกรรมค่ายพักแรมมีความพึงพอใจในผลที่เกิดขึ้นจากการอยู่ค่ายพักแรมของชาวค่าย และทั้งผู้เข้าร่วมกิจกรรมค่ายพักแรม และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมค่ายพักแรม มีความคิดเห็นว่าทุกคนควรมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมค่ายพักแรมเพื่อลดปัญหาในด้านต่างๆ ซึ่งสอดคล้องกับความต้องการของผู้วิจัยที่ต้องการศึกษาถึงผลของการจัดกิจกรรมค่ายพักแรมที่มีต่อการพัฒนาลักษณะนิสัยของเยาวชนที่มาเข้าค่าย เพื่อจะได้นำไปใช้เป็นแนวทางต่อไป

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi Experimental Research) ใช้แบบแผนการทดลองแบบ One Group Pretest – Posttest Design ศึกษากลุ่มเดียว โดยทำการศึกษาวัดผลการจัดกิจกรรมนันทนาการในค่ายพักแรมเยาวชน ที่มีผลต่อการพัฒนาลักษณะนิสัยของเยาวชนที่มาเข้าค่าย ในด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคมและด้านจิตใจ โดยได้เปรียบเทียบลักษณะนิสัยก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมค่ายพักแรมเยาวชน ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

1. การกำหนดกลุ่มประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ
4. วิธีการดำเนินการวิจัย
5. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ เด็กอายุระหว่าง 9-15 ปี เพศชายและหญิงที่สมัครเข้าร่วมกิจกรรมค่ายภาษาอังกฤษ ของสถาบันสอนภาษา EF (English First) ตั้งอยู่เลขที่ 1693 เซ็นทรัล พลาซ่า ลาดพร้าว ชั้น 10 ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร 10900 ในวันที่ 15-21 เดือนตุลาคม พ.ศ. 2549 ระยะเวลา 7 วัน จำนวน 40 คน

กลุ่มตัวอย่าง

เด็กอายุระหว่าง 9 – 15 ปี เพศชายและหญิงที่สมัครเข้าร่วมกิจกรรมค่ายภาษาอังกฤษ ของสถาบันสอนภาษา EF (English First) จำนวน 40 คน เป็นชาย 20 คน และหญิง 20 คน โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจงกลุ่มตัวอย่าง (Purposive Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบ่งเป็น 2 ส่วนดังนี้

ขั้นที่ 1. กิจกรรมนันทนาการในค่ายพักแรมที่มีผลต่อการพัฒนาลักษณะนิสัยของเยาวชนที่มาเข้าค่ายพักแรม ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จากการที่ได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารงานวิจัย

ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงประสบการณ์ที่ได้ผ่านกิจกรรมค่ายพักแรมเยาวชนมานาน และเป็นกิจกรรมที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม และวัยของเยาวชนที่มาเข้าค่าย

ขั้นที่ 2. แบบประเมินการพัฒนาลักษณะนิสัย คือ แบบบันทึกการเข้าร่วมกิจกรรม เพื่อตรวจสอบรายชื่อ เพื่อบันทึกจำนวน และเพื่อสังเกตลักษณะนิสัยของผู้เข้าร่วมกิจกรรมที่แสดงออกเมื่อได้ร่วมกิจกรรมนันทนาการในค่ายพักแรม ซึ่งมีผลต่อการพัฒนาลักษณะนิสัยของเด็กที่เข้าค่าย ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ผู้วิจัยได้ปรับปรุงและพัฒนาขึ้น โดยประเมินลักษณะที่แสดงออกในแต่ละด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคมและด้านจิตใจ

การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

ขั้นที่ 1. กิจกรรมนันทนาการในค่ายพักแรม มีการดำเนินการตามลำดับดังนี้

1.1 ศึกษาค้นคว้า เอกสารและงานวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาลักษณะนิสัยของเด็กและเยาวชน และแนวทางการจัดกิจกรรมค่ายพักแรมซึ่งมีผลต่อการพัฒนาลักษณะนิสัยของเด็กเยาวชน

1.2 สร้างกิจกรรมนันทนาการในค่ายพักแรมที่มีผลต่อการพัฒนาลักษณะนิสัยของเยาวชนที่มาเข้าค่ายนำเสนอต่อคณะกรรมการควบคุมปริญญาบัตรตรวจสอบ แก้ไข และปรับปรุง จากนั้นเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสม และสมเหตุสมผล

ขั้นที่ 2. แบบประเมินพัฒนาลักษณะนิสัย

2.1 ศึกษาค้นคว้า เอกสารและงานวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับการประเมินผลทางนันทนาการเพื่อหาขอบเขตและแนวทางการศึกษาของผลการจัดกิจกรรมค่ายพักแรมที่มีต่อการพัฒนาลักษณะนิสัยของเด็กที่มาเข้าค่าย

2.2 ศึกษาวิธีการสร้างแบบประเมินผลของอำไพ สุจริตกุล ซึ่งเป็นมาตรฐานประเมินพฤติกรรม ที่มีการจัดทำมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) เกณฑ์การให้คะแนนแบ่งเป็น 3 ช่วง โดยการกำหนดนิยามความหมายของตัวเลือกแต่ละระดับไว้อย่างชัดเจน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2540: 203 – 208)

2.3 สร้างแบบประเมินการพัฒนาลักษณะนิสัยโดยศึกษาข้อมูลจากข้อที่ 2.1 และ 2.2 โดยแบ่งแบบประเมินพัฒนาลักษณะนิสัยออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ข้อมูลส่วนตัวเด็ก ได้แก่ เพศ อายุ

ตอนที่ 2 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 3 ลำดับ กำหนดเกณฑ์ดังนี้

ดี หมายถึง ระดับ 3 คะแนน

พอใช้ หมายถึง ระดับ 2 คะแนน

ต้องปรับปรุง หมายถึง ระดับ 1 คะแนน

การแปลความหมายคะแนน

กำหนดน้ำหนักคะแนนดัดแปลงตามแนวของบุญชม ศรีสะอาด (2535: 100)

ดี	ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.00
พอใช้	ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50
ต้องปรับปรุง	ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50

2.4 นำแบบประเมินการพัฒนาลักษณะนิสัยที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้วเสนอต่อคณะกรรมการควบคุมปริญญาบัตร ตรวจสอบ แก้ไข และปรับปรุง จากนั้นเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity)

2.5 นำแบบประเมินพัฒนาลักษณะนิสัยที่แก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้กับเด็กและเยาวชนที่มาเข้าค่าย ซึ่งเป็นค่ายที่ไม่ใช่กลุ่มประชากรตัวอย่าง จำนวน 40 คน หาความเชื่อมั่น (Reliability) ของครอนบาค (Cronbach) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ .96 ซึ่งมีค่าสูงนำมาใช้ในการศึกษาค้นคว้าได้

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง ซึ่งใช้กลุ่มตัวอย่างเดียว เริ่มดำเนินการในการจัดค่ายพักแรม เดือนตุลาคม พ.ศ.2549 จำนวน 7 วัน โดยมีวิธีดำเนินการดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ถึงผู้จัดการทั่วไป สถาบันสอนภาษา English First เพื่อขออนุญาตดำเนินการ
2. นำแบบประเมินการพัฒนาทัศนคติมาประเมินคะแนนก่อนเข้าร่วมกิจกรรม โดยแบ่งความรับผิดชอบ ทีมผู้วิจัย 1 คน ต่อจำนวนเด็ก 5 คน โดยจะประเมินในด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม และด้านจิตใจ
3. ผู้วิจัยว่าจ้างทีมงานผู้ช่วยจำนวน 8 คน โดยเลือกจากนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่เคยผ่านงานค่ายพักแรมเยาวชนมาแล้ว เพื่อช่วยผู้วิจัยดำเนินการทดลอง และคอยสังเกตพฤติกรรมของเยาวชนที่เข้าร่วมกิจกรรมในค่ายพักแรม เป็นระยะเวลา 7 วัน
4. หลังจากการทดลองครบ 7 วันผู้วิจัยและทีมงานทำการประเมินคะแนนพัฒนาทัศนคติ โดยใช้แบบประเมินการพัฒนาทัศนคติ เพื่อวัดผลหลังเข้าร่วมกิจกรรมค่ายพักแรม
5. นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป จากนั้นนำผลที่ได้มาสรุปและอภิปรายผล

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลและตรวจสอบความครบถ้วนถูกต้องเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยมีขั้นตอนการวิเคราะห์ดังนี้

1. ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์โดยแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ (Percentage)
2. ข้อมูลจากการประเมินการพัฒนาทักษะนิสัย ก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมค่ายพักแรมที่มีต่อการพัฒนาทักษะนิสัยของกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ซึ่งได้กำหนดให้ผู้สังเกตประเมินค่าและกำหนดน้ำหนักคะแนนดัดแปลงตามแนวของบุญชม ศรีสะอาด (2535:100)

ดี	ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.00
พอใช้	ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50
ต้องปรับปรุง	ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
2. ทดสอบความแตกต่างลักษณะนิสัยระหว่างก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมค่ายพักแรม โดยใช้ค่าสถิติ t (t-test dependent)
3. ทดสอบความมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมายการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ต่างๆที่ใช้แทนความหมายดังนี้

N	แทน	จำนวนเยาวชนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน (Standard Deviation)
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณา t – distribution
p	แทน	ค่าความน่าจะเป็นหรือโอกาส (Probability)
**	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 แสดงข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง โดยแจกแจงเป็นค่าความถี่ ค่าร้อยละ (Percentage) ดังปรากฏในตารางที่ 1

ตอนที่ 2 แสดงการเปรียบเทียบผลต่างของคะแนนเฉลี่ยลักษณะนิสัยเมื่อร่วมกิจกรรม นันทนาการในค่ายพักแรมที่มีผลต่อการพัฒนาลักษณะนิสัยของเยาวชนที่มาเข้าค่าย ก่อนทดลอง และหลังทดลอง โดยรวมและแยกเป็นรายด้าน ดังปรากฏในตารางที่ 2-6

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 แสดงข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง โดยแจกแจงเป็นค่าความถี่ ร้อยละ

ตาราง 1 แสดงค่าความถี่ ร้อยละ ของข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง (N = 40 คน)

ข้อมูลทั่วไป	ความถี่	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	20	50
1.2 หญิง	20	50
รวม	40	100.0
2. อายุ		
2.1 อายุ 9-10 ปี	13	32.5
2.2 อายุ 11-12 ปี	19	47.5
2.3 อายุ 13-15 ปี	8	20
รวม	40	100.0

จากตาราง 1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ถูกคัดเลือกเพื่อประเมินลักษณะนิสัยเป็นเพศชาย จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 50 และเพศหญิง จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 50 อายุส่วนใหญ่อยู่ในช่วง อายุ 11-12 ปี มีจำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 47.5 รองลงมาช่วงอายุ 9-10 ปี จำนวน 13 คน คิดเป็น ร้อยละ 32.5 และช่วงอายุที่น้อยที่สุดคือช่วงอายุ 13-15 ปี จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 20

ตอนที่ 2 แสดงการเปรียบเทียบผลต่างของลักษณะนิสัยเมื่อร่วมกิจกรรมนันทนาการในค่ายพักแรม ที่มีผลต่อการพัฒนาลักษณะนิสัยของเยาวชนที่มาเข้าค่าย ก่อนทดลองและหลังทดลอง โดยรวม และแยกรายด้าน ดังปรากฏในตารางที่ 2 – 6

ตาราง 2 แสดงการเปรียบเทียบผลต่างของลักษณะนิสัยเมื่อร่วมกิจกรรมนันทนาการในค่ายพักแรม ที่มีผลต่อการพัฒนาลักษณะนิสัยของเยาวชนที่มาเข้าค่าย ก่อนทดลองและหลังทดลอง โดยรวม (N=40 คน)

การพัฒนาลักษณะนิสัย	ก่อนทดลอง			หลังทดลอง			t	p
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล		
1. ด้านร่างกาย	1.93	0.43	พอใช้	2.55	0.32	ดี	13.15**	.000
2. ด้านอารมณ์	1.67	0.37	พอใช้	2.36	0.35	พอใช้	17.28**	.000
3. ด้านสังคม	1.88	0.47	พอใช้	2.51	0.34	ดี	15.62**	.000
4. ด้านจิตใจ	1.89	0.46	พอใช้	2.41	0.35	พอใช้	12.69**	.000
รวม 4 ด้าน	1.91	0.42	พอใช้	2.46	0.31	พอใช้	16.82**	.000

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 2 พบว่า เยาวชนที่มาเข้าค่าย เมื่อร่วมกิจกรรมนันทนาการในค่ายพักแรมที่มีผลต่อการพัฒนาลักษณะนิสัยโดยรวม ก่อนการทดลอง อยู่ในระดับพอใช้ ($\bar{X} = 1.91$, S.D. = 0.42) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ลักษณะนิสัยด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม และด้านจิตใจ อยู่ในระดับพอใช้ทั้ง 4 ด้าน ($\bar{X} = 1.93$, S.D. = 0.43, $\bar{X} = 1.67$, S.D. = 0.37, $\bar{X} = 1.88$, S.D. = 0.47, $\bar{X} = 1.89$, S.D. = 0.46 ตามลำดับ) หลังการทดลอง พบว่าเยาวชนที่มาเข้าค่ายมีการพัฒนาลักษณะนิสัยโดยรวมอยู่ในระดับพอใช้ ($\bar{X} = 2.46$, S.D. = 0.31) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านร่างกายและด้านสังคมพัฒนาขึ้นอยู่ในระดับ ดี ($\bar{X} = 2.55$, S.D. = 0.32 และ $\bar{X} = 2.51$, S.D. = 0.34 ตามลำดับ) ส่วนด้านอารมณ์และด้านจิตใจอยู่ในระดับพอใช้ ($\bar{X} = 2.36$, S.D. = 0.35 และ $\bar{X} = 2.41$, S.D. = 0.35 ตามลำดับ)

เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของการพัฒนาลักษณะนิสัย โดยรวมและรายด้าน ก่อนและหลังการทดลอง พบว่าลักษณะนิสัยโดยรวม และรายด้านทุกด้าน คือ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคมและด้านจิตใจ พัฒนาสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 3 แสดงการเปรียบเทียบผลต่างของคะแนนเฉลี่ยลักษณะนิสัยด้านร่างกายเมื่อร่วมกิจกรรม
นันทนาการที่มีผลต่อการพัฒนาลักษณะนิสัยของเยาวชนที่มาเข้าค่าย ก่อนทดลองและหลัง
ทดลอง (N = 40 คน)

การพัฒนาลักษณะนิสัย	ก่อนทดลอง			หลังทดลอง			t	p
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล		
1. รับประทานอาหารได้ครบ 5 หมู่	1.70	0.65	พอใช้	2.43	0.50	พอใช้	9.07**	.000
2. การดูแลรักษาความสะอาดของร่างกาย	2.05	0.78	พอใช้	2.83	0.38	ดี	7.43**	.000
3. บุคลิกภาพ	1.93	0.62	พอใช้	2.55	0.50	ดี	6.75**	.000
4. มีความสนใจที่จะออกกำลังกาย	1.59	0.55	พอใช้	2.35	0.48	พอใช้	10.22**	.000
5. มีร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์	2.43	0.55	พอใช้	2.58	0.50	ดี	2.22	.032
รวม	1.93	0.43	พอใช้	2.55	0.32	ดี	13.15**	0.00

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 3 พบว่า เยาวชนที่มาเข้าค่าย เมื่อร่วมกิจกรรมนันทนาการที่มีผลต่อการพัฒนา
ลักษณะนิสัยด้านร่างกายโดยรวม ก่อนทดลองอยู่ในระดับพอใช้ ($\bar{X} = 1.93$, S.D. = 0.43) และเมื่อ
พิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าการพัฒนาลักษณะนิสัยด้านร่างกายทุกข้ออยู่ในระดับพอใช้ โดยมี
คะแนนเฉลี่ยตามลำดับคือข้อ 5 มีร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์ ($\bar{X} = 2.43$, S.D. = 0.55) ข้อ 2 การดูแล
รักษาความสะอาดของร่างกาย ($\bar{X} = 2.05$, S.D. = 0.78) ข้อ 3. บุคลิกภาพ ($\bar{X} = 1.93$, S.D. = 0.62)
ข้อ 1. รับประทานอาหารได้ครบ 5 หมู่ ($\bar{X} = 1.70$, S.D. = 0.65) และข้อ 4. มีความสนใจที่จะออก
กำลังกาย ($\bar{X} = 1.59$, S.D. = 0.55) หลังการทดลองพบว่า เยาวชนที่มาเข้าค่ายมีการพัฒนาลักษณะ
นิสัยโดยรวมอยู่ในระดับ ดี ($\bar{X} = 2.55$, S.D. = 0.32) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อ 2. ข้อ 3.
และข้อ 5 อยู่ในระดับ ดี ($\bar{X} = 2.83$, S.D. = 0.38, $\bar{X} = 2.55$, S.D. = 0.50, $\bar{X} = 2.58$, S.D. = 0.50
ตามลำดับ)

เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของลักษณะนิสัย โดยรวมและรายด้าน ก่อนและหลังการ
ทดลอง พบว่า ลักษณะนิสัยโดยรวม และรายด้านทุกข้อ คือ การรับประทานอาหารได้ครบ 5 หมู่,
การดูแลรักษาความสะอาดของร่างกาย, บุคลิกภาพ, ความสนใจที่จะออกกำลังกาย และมีร่างกาย
แข็งแรงสมบูรณ์ มีการพัฒนาสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 4 แสดงการเปรียบเทียบผลต่างของคะแนนเฉลี่ยลักษณะนิสัยด้านอารมณ์เมื่อร่วมกิจกรรม
นันทนาการที่มีผลต่อการพัฒนาลักษณะนิสัยของเยาวชนที่มาเข้าค่าย ก่อนทดลองและหลัง
ทดลอง (N = 40)

การพัฒนาลักษณะนิสัย	ก่อนทดลอง			หลังทดลอง			t	p
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล		
1. เป็นคนร่าเริง ยิ้มแย้ม แจ่มใส	1.78	0.48	พอใช้	2.35	0.53	พอใช้	6.62**	.000
2. พุดจาสุภาพ เหมาะสมกับกาลเทศะ	1.68	0.57	พอใช้	2.53	0.60	ดี	9.28**	.000
3. การควบคุมอารมณ์เวลาที่โกรธ	1.45	0.50	ต้องปรับปรุง	2.10	0.30	พอใช้	7.70**	.000
4. การให้อภัย	1.68	0.47	พอใช้	2.40	0.55	พอใช้	9.07**	.000
5. เป็นคนมีเหตุมีผล	1.73	0.45	พอใช้	2.45	0.50	พอใช้	9.07**	.000
รวม	1.67	0.37	พอใช้	2.36	0.35	พอใช้	17.28**	.000

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4 พบว่า เยาวชนที่มาเข้าค่ายเมื่อร่วมกิจกรรมนันทนาการที่มีผลต่อการพัฒนา
ลักษณะนิสัยด้านอารมณ์โดยรวม ก่อนทดลอง อยู่ในระดับ พอใช้ ($\bar{X} = 1.67$, S.D. = 0.37) เมื่อ
พิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับ พอใช้ คือ ข้อ 1.เป็นคนร่าเริง ยิ้มแย้ม แจ่มใส, ข้อ 2.พุดจา
สุภาพ เหมาะสมกับกาลเทศะ, ข้อ 4.การให้อภัย และข้อ 5.เป็นคนมีเหตุมีผล ($\bar{X} = 1.78$, S.D. =
0.48, $\bar{X} = 1.68$, S.D. = 0.57, $\bar{X} = 1.68$, S.D. = 0.47, $\bar{X} = 1.73$, S.D. = 0.45 ตามลำดับ) ส่วนข้อ 3
การควบคุมอารมณ์เวลาที่โกรธ อยู่ในระดับ ต้องปรับปรุง ($\bar{X} = 1.45$, S.D. = 0.50) หลังทดลองการ
พัฒนาลักษณะนิสัยโดยรวมอยู่ในระดับ พอใช้ ($\bar{X} = 2.36$, S.D. = 0.35) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ
พบว่า อยู่ในระดับ พอใช้ คือ ข้อ 1.เป็นคนร่าเริง แจ่มใส ข้อ 3.การควบคุมอารมณ์เวลาโกรธ ข้อ 4.
การให้อภัย และข้อ 5.เป็นคนมีเหตุมีผล ($\bar{X} = 2.35$, S.D. = 0.53, $\bar{X} = 2.10$, S.D. = 0.30, $\bar{X} = 2.40$,
S.D. = 0.55, $\bar{X} = 2.45$, S.D. = 0.50 ตามลำดับ ส่วนข้อ 2.พุดจาสุภาพ เหมาะสมกับกาลเทศะ อยู่ใน
ระดับ ดี ($\bar{X} = 2.53$, S.D. = 0.60)

เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของลักษณะนิสัย โดยรวมและรายด้าน ก่อนและหลังทดลอง
พบว่าลักษณะนิสัยโดยรวม และรายด้านทุกข้อ คือ การเป็นคนร่าเริง แจ่มใส ,พุดจาสุภาพ เหมาะสม
กับกาลเทศะ, การควบคุมอารมณ์เวลาโกรธ, การให้อภัย, เป็นคนมีเหตุมีผล มีการพัฒนาสูงขึ้นอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 5 แสดงการเปรียบเทียบผลต่างของคะแนนเฉลี่ยลักษณะนิสัยด้านสังคมเมื่อร่วมกิจกรรม
นันทนาการที่มีผลต่อการพัฒนาลักษณะนิสัยของเยาวชนที่มาเข้าค่าย ก่อนทดลองและหลัง
ทดลอง (N = 40)

การพัฒนาลักษณะนิสัย	ก่อนทดลอง			หลังทดลอง			t	p
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล		
1. การใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่น	1.88	0.69	พอใช้	2.65	0.48	ดี	9.24**	.000
2. เป็นคนไม่เห็นแก่ตัว	2.05	0.64	พอใช้	2.43	0.50	พอใช้	4.39**	.000
3. ให้เกียรติผู้อื่น	1.75	0.67	พอใช้	2.33	0.53	พอใช้	6.62**	.000
4. มีความมั่นใจในตนเอง	1.75	0.71	พอใช้	2.45	0.50	พอใช้	8.58**	.000
5. มีลักษณะความเป็นผู้นำ	1.70	0.72	พอใช้	2.20	0.65	พอใช้	5.28**	.000
6. ชอบที่จะมีส่วนร่วมกิจกรรมกลุ่ม	1.95	0.60	พอใช้	2.78	0.48	ดี	9.50**	.000
7. การปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของการอยู่ค่าย	2.05	0.50	พอใช้	2.78	0.42	ดี	9.07**	.000
รวม	1.88	0.47	พอใช้	2.51	0.34	ดี	15.62**	.000

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 5 พบว่า เยาวชนที่มาเข้าค่ายเมื่อร่วมกิจกรรมนันทนาการที่มีผลต่อการพัฒนา
ลักษณะนิสัยด้านสังคมโดยรวม ก่อนทดลอง อยู่ในระดับพอใช้ ($\bar{X} = 1.88$, S.D. = 0.47) และเมื่อ
พิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับพอใช้ คือ การใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่น, เป็นคนไม่เห็น
แก่ตัว, ให้เกียรติผู้อื่น, ความมั่นใจในตนเอง, มีความเป็นผู้นำ, ชอบมีส่วนร่วมกิจกรรมกลุ่ม, การ
ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของการอยู่ค่าย ($\bar{X} = 1.88$, S.D. = 0.69, $\bar{X} = 2.05$, S.D. = 0.64, $\bar{X} = 1.75$, S.D.
= 0.67, $\bar{X} = 1.75$, S.D. = 0.71, $\bar{X} = 1.70$, S.D. = 0.72, $\bar{X} = 1.95$, S.D. = 0.60, $\bar{X} = 2.05$, S.D.
= 0.50 ตามลำดับ) หลังทดลองพบว่า เยาวชนที่มาเข้าค่ายมีการพัฒนาลักษณะนิสัยโดยรวมอยู่ใน
ระดับ ดี ($\bar{X} = 2.51$, S.D. = 0.34) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อ 1, ข้อ 6, ข้อ 7 อยู่ในระดับ
ดี ($\bar{X} = 2.65$, S.D. = 0.48, $\bar{X} = 2.78$, S.D. = 0.48, $\bar{X} = 2.78$, S.D. = 0.42 ตามลำดับ) และข้อ 2, ข้อ
3, ข้อ 4, ข้อ 5 อยู่ในระดับ พอใช้ ($\bar{X} = 2.43$, S.D. = 0.50, $\bar{X} = 2.33$, S.D. = 0.53, $\bar{X} = 2.45$, S.D. =
0.50, $\bar{X} = 2.20$, S.D. = 0.65 ตามลำดับ)

เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของลักษณะนิสัย โดยรวมและรายด้าน ก่อนและหลังทดลอง
พบว่าลักษณะนิสัยโดยรวม และรายด้านทุกข้อ มีการพัฒนาสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ .01

ตาราง 6 แสดงการเปรียบเทียบผลต่างของคะแนนเฉลี่ยลักษณะนิสัยด้านจิตใจ เมื่อร่วมกิจกรรม
 นันทนาการที่มีผลต่อการพัฒนาลักษณะนิสัยของเยาวชนที่มาเข้าค่าย ก่อนทดลองและหลัง
 ทดลอง (N = 40)

การพัฒนาลักษณะนิสัย	ก่อนทดลอง			หลังทดลอง			t	p
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล		
1. มีความริเริ่มในการสร้างมิตรภาพ	1.68	0.62	พอใช้	2.40	0.50	พอใช้	9.07**	.000
2. ความสนใจในกิจกรรมต่างๆ	2.08	0.53	พอใช้	2.75	0.49	ดี	7.46**	.000
3. รู้จักแบ่งปัน	1.83	0.64	พอใช้	2.43	0.50	พอใช้	6.96**	.000
4. ความกล้าแสดงออก	1.60	0.71	พอใช้	2.35	0.48	พอใช้	9.61**	.000
5. มีความซื่อสัตย์สุจริต	2.15	0.43	พอใช้	2.35	0.48	พอใช้	3.12**	.000
6. มีไหวพริบ ปฏิภาณ	1.98	0.66	พอใช้	2.30	0.56	พอใช้	3.91	.003
7. การแก้ไขสถานการณ์เฉพาะหน้า	1.93	0.73	พอใช้	2.33	0.57	พอใช้	4.64**	.000
รวม	1.89	0.46	พอใช้	2.41	0.35	พอใช้	12.69**	.000

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 6 พบว่า เยาวชนที่มาเข้าค่ายเมื่อร่วมกิจกรรมนันทนาการที่มีผลต่อการพัฒนา
 ลักษณะนิสัยด้านจิตใจโดยรวม ก่อนทดลอง อยู่ในระดับ พอใช้ ($\bar{X} = 1.89$, S.D.=0.46) และเมื่อ
 พิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับ พอใช้ คือ มีความริเริ่มในการสร้างมิตรภาพ, ความ
 สนใจในกิจกรรม, รู้จักแบ่งปัน, กล้าแสดงออก, ความซื่อสัตย์สุจริต, มีไหวพริบ ปฏิภาณ, การแก้ไข
 สถานการณ์เฉพาะหน้า ($\bar{X}=1.68$, S.D.=0.62, $\bar{X}=2.08$, S.D.=0.53, $\bar{X} =1.83$, S.D.=0.64, $\bar{X} =1.60$,
 S.D.=0.71, $\bar{X} =2.15$, S.D.=0.43, $\bar{X}=1.98$, S.D.=0.66, $\bar{X} =1.93$, S.D.=0.73 ตามลำดับ) หลัง
 ทดลองพบว่า เยาวชนที่มาเข้าค่ายมีการพัฒนาลักษณะนิสัยโดยรวมอยู่ในระดับ พอใช้ ($\bar{X} =2.41$,
 S.D.=0.35) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อ 2.สนใจในกิจกรรมต่างๆอยู่ในระดับ ดี ($\bar{X} =$
 2.75, S.D.=0.49) นอกนั้นทุกข้ออยู่ในระดับ พอใช้ คือ ความริเริ่มในการสร้างมิตรภาพ, รู้จัก
 แบ่งปัน, กล้าแสดงออก, ซื่อสัตย์สุจริต, มีไหวพริบ ปฏิภาณ, การแก้ไขสถานการณ์เฉพาะหน้า ($\bar{X}$
 =2.40, S.D.=0.50, $\bar{X} =2.43$, S.D.=0.50, $\bar{X} =2.35$, S.D.=0.48, $\bar{X} =2.35$, S.D.=0.48, $\bar{X} =2.30$,
 S.D.=0.56, $\bar{X} =2.33$, S.D.=0.57 ตามลำดับ)

เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของลักษณะนิสัย โดยรวมและรายด้าน ก่อนและหลังทดลอง
 พบว่าลักษณะนิสัยโดยรวม และรายด้านทุกข้อ มีการพัฒนาสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
 ระดับ .01

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi Experimental Research) ใช้แบบแผนการทดลองแบบ One Group Pretest – Posttest Design ศึกษากลุ่มเดียว เพื่อศึกษาผลการจัดกิจกรรมนันทนาการในค่ายพักแรมที่มีผลต่อการพัฒนาลักษณะนิสัยของเยาวชนที่มาเข้าค่าย และเปรียบเทียบการพัฒนาลักษณะนิสัยก่อนและหลังทดลอง สรุปสาระสำคัญและผลการวิจัยได้ดังนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลการจัดกิจกรรมนันทนาการในค่ายพักแรมเยาวชน ที่มีต่อการพัฒนาลักษณะนิสัยของเยาวชนที่มาเข้าค่าย
2. เพื่อเปรียบเทียบการพัฒนาลักษณะนิสัยของเยาวชนก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมค่ายพักแรมเยาวชน

สมมุติฐานในการวิจัย

ลักษณะนิสัยของเยาวชนที่เข้าร่วมกิจกรรมค่ายพักแรมเยาวชน จะมีพัฒนาการไปในทางที่เป็นบวกหรือพฤติกรรมมีการพัฒนาดีขึ้นกว่าก่อนเข้าร่วม

ขอบเขตการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ เด็กอายุระหว่าง 9-15 ปี เพศชายและหญิงที่สมัครเข้าร่วมกิจกรรมค่ายภาษาอังกฤษ ของสถาบันสอนภาษา EF (English First) ตั้งอยู่เลขที่ 1693 เซ็นทรัล พลาซ่า ลาดพร้าว ชั้น 10 ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร 10900 ในช่วงเดือนตุลาคม พ.ศ. 2549 ระยะเวลา 7 วัน จำนวน 40 คน แบ่งเป็นเพศชาย 20 คนและเพศหญิง 20 คน

กลุ่มตัวอย่าง

เด็กอายุระหว่าง 9-15 ปี ชายและหญิงที่เข้าร่วมกิจกรรมค่ายภาษาอังกฤษ ในช่วงเดือนตุลาคม จำนวน 40 คนแบ่งเป็นชาย 20 คนและหญิง 20 คน โดยการเลือกแบบเจาะจงกลุ่มตัวอย่าง (Purposive Sampling)

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ คือกิจกรรมนันทนาการที่เกิดขึ้นในค่ายพักแรม

ตัวแปรตาม คือลักษณะนิสัยของเยาวชนที่มาเข้าค่าย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบ่งเป็น 2 ส่วนดังนี้

ขั้นที่ 1. กิจกรรมนันทนาการในค่ายพักแรมที่มีผลต่อการพัฒนาลักษณะนิสัยของเยาวชน ที่มาเข้าค่าย ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จากการที่ได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมถึงประสบการณ์ที่ได้ผ่านกิจกรรมค่ายพักแรมเยาวชนมานาน และเป็นกิจกรรมที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม และวัยของเยาวชนที่มาเข้าค่าย

ขั้นที่ 2. แบบประเมินการพัฒนาลักษณะนิสัย คือ แบบบันทึกการเข้าร่วมกิจกรรม เพื่อตรวจสอบรายชื่อ เพื่อบันทึกจำนวน และเพื่อสังเกตลักษณะนิสัยของผู้เข้าร่วมกิจกรรมที่แสดงออก เมื่อได้ร่วมกิจกรรมนันทนาการในค่ายพักแรม ซึ่งมีผลต่อการพัฒนาลักษณะนิสัยของเด็กที่เข้าค่าย ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ผู้วิจัยได้ปรับปรุงและพัฒนาขึ้น โดยประเมินลักษณะที่แสดงออกในแต่ละด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคมและด้านจิตใจ

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง ซึ่งใช้กลุ่มตัวอย่างเดียว เริ่มดำเนินการในการจัดค่ายพักแรม เดือนตุลาคม พ.ศ.2549 จำนวน 7 วัน โดยมีวิธีดำเนินการดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ถึงผู้จัดการทั่วไป สถาบันสอนภาษา English First เพื่อขออนุญาตดำเนินการ
2. นำแบบประเมินการพัฒนานิสัยมาประเมินคะแนนก่อนเข้าร่วมกิจกรรม โดยแบ่งความรับผิดชอบ ทีมผู้วิจัย 1 คน ต่อจำนวนเด็ก 5 คน โดยจะประเมินในด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคมและด้านจิตใจ
3. ผู้วิจัยว่าจ้างทีมงานผู้ช่วยจำนวน 8 คน โดยเลือกจากนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่เคยผ่านงานค่ายพักแรมเยาวชนมาแล้ว เพื่อช่วยผู้วิจัยดำเนินการทดลอง และคอยสังเกตพฤติกรรมของเยาวชนที่เข้าร่วมกิจกรรมในค่ายพักแรม เป็นระยะเวลา 7 วัน
4. หลังจากการทดลองครบ 7 วันผู้วิจัยและทีมงานทำการประเมินคะแนนพัฒนาลักษณะนิสัย โดยใช้แบบประเมินการพัฒนานิสัย เพื่อวัดผลหลังเข้าร่วมกิจกรรมค่ายพักแรม
5. นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป จากนั้นนำผลที่ได้มาสรุป และอภิปรายผล

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลและตรวจสอบความครบถ้วนถูกต้องเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยมีขั้นตอนการวิเคราะห์ดังนี้

1. ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์โดยแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ (Percentage)
2. ข้อมูลจากการประเมินการพัฒนาลักษณะนิสัย ก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมค่ายพักแรมที่มีต่อการพัฒนาลักษณะนิสัยของกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ซึ่งได้กำหนดให้ผู้สังเกตประเมินค่าและกำหนดน้ำหนักคะแนน คัดแปลงตามแนวของบุญชม ศรีสะอาด (2535:100)

ดี	ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.00
พอใช้	ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50
ต้องปรับปรุง	ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ได้ถูกคัดเลือกเพื่อประเมินการพัฒนาลักษณะนิสัยเป็นเพศชาย 20 คน คิดเป็นร้อยละ 50 และเพศหญิง 20 คน คิดเป็นร้อยละ 50 เช่นเดียวกัน อายุส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 11- 12 ปีมีจำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 47.5 รองลงมาอยู่ในช่วงอายุ 9 – 10 ปี มีจำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 32.5 และช่วงอายุ 13 – 15 ปี มีจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 20

2. เยาวชนที่มาเข้าค่าย เมื่อได้ร่วมกิจกรรมนันทนาการในค่ายพักแรม มีการพัฒนาลักษณะนิสัยโดยรวมก่อนทดลอง อยู่ในระดับ พอใช้ ($\bar{X} = 1.91$, S.D. = 0.42) และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่าลักษณะนิสัยด้านร่างกาย, ด้านอารมณ์, ด้านสังคม และด้านจิตใจ อยู่ในระดับ พอใช้ ($\bar{X} = 1.93$, S.D. = 0.43, $\bar{X} = 1.67$, S.D. = 0.37, $\bar{X} = 1.88$, S.D. = 0.47, $\bar{X} = 1.89$, S.D. = 0.46 ตามลำดับ) หลังการทดลอง พบว่าเยาวชนที่มาเข้าค่ายมีการพัฒนาลักษณะนิสัยโดยรวมอยู่ในระดับ พอใช้ ($\bar{X} = 2.46$, S.D. = 0.31) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านร่างกาย และด้านสังคม อยู่ในระดับ ดี ($\bar{X} = 2.55$, S.D. = 0.32, $\bar{X} = 2.51$, S.D. = 0.34 ตามลำดับ) ด้านอารมณ์ และด้านจิตใจ อยู่ในระดับ พอใช้ ($\bar{X} = 2.36$, S.D. = 0.35, $\bar{X} = 2.41$, S.D. = 0.35 ตามลำดับ)

เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของลักษณะนิสัย โดยรวมและรายด้าน ก่อนและหลังการทดลอง พบว่า ลักษณะนิสัยโดยรวม และรายด้านทุกด้าน คือด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม และด้านจิตใจ มีการพัฒนาสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. พบว่า เยาวชนที่มาเข้าค่าย เมื่อร่วมกิจกรรมนันทนาการที่มีผลต่อการพัฒนาลักษณะนิสัยด้านร่างกายโดยรวม ก่อนทดลองอยู่ในระดับพอใช้ ($\bar{x} = 1.93$, S.D. = 0.43) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าการพัฒนาลักษณะนิสัยด้านร่างกายทุกข้ออยู่ในระดับพอใช้ โดยมีคะแนนเฉลี่ยตามลำดับคือข้อ 5 มีร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์ ($\bar{x} = 2.43$, S.D. = 0.55) ข้อ 2 การดูแลรักษาความสะอาดของร่างกาย ($\bar{x} = 2.05$, S.D. = 0.78) ข้อ 3. บุคลิกภาพ ($\bar{x} = 1.93$, S.D. = 0.62) ข้อ 1. รับประทานอาหารได้ครบ 5 หมู่ ($\bar{x} = 1.70$, S.D. = 0.65) และข้อ 4. มีความสนใจที่จะออกกำลังกาย ($\bar{x} = 1.59$, S.D. = 0.55) หลังการทดลองพบว่า เยาวชนที่มาเข้าค่ายมีการพัฒนาลักษณะนิสัยโดยรวมอยู่ในระดับ ดี ($\bar{x} = 2.55$, S.D. = 0.32) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อ 2. ข้อ 3. และข้อ 5 อยู่ในระดับ ดี ($\bar{x} = 2.83$, S.D. = 0.38, $\bar{x} = 2.55$, S.D. = 0.50, $\bar{x} = 2.58$, S.D. = 0.50 ตามลำดับ) ส่วนข้อ 1. และ ข้อ 4. อยู่ในระดับพอใช้ ($\bar{x} = 2.43$, S.D. = 0.50, $\bar{x} = 2.35$, S.D. = 0.48 ตามลำดับ)

เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของลักษณะนิสัย โดยรวมและรายด้าน ก่อนและหลังการทดลอง พบว่า ลักษณะนิสัยโดยรวม และรายด้านทุกข้อ คือ การรับประทานอาหารได้ครบ 5 หมู่, การดูแลรักษาความสะอาดของร่างกาย, บุคลิกภาพ, ความสนใจที่จะออกกำลังกาย และมีร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์ มีการพัฒนาสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. พบว่า เยาวชนที่มาเข้าค่ายเมื่อร่วมกิจกรรมนันทนาการที่มีผลต่อการพัฒนาลักษณะนิสัยด้านอารมณ์โดยรวม ก่อนทดลอง อยู่ในระดับ พอใช้ ($\bar{x} = 1.67$, S.D. = 0.37) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับ พอใช้ คือ ข้อ 1 เป็นคนร่าเริง ยิ้มแย้ม แจ่มใส, ข้อ 2 พุดจาสุภาพ เหมาะสมกับกาลเทศะ, ข้อ 4 การให้อภัย และข้อ 5 เป็นคนมีเหตุผล ($\bar{x} = 1.78$, S.D. = 0.48, $\bar{x} = 1.68$, S.D. = 0.57, $\bar{x} = 1.68$, S.D. = 0.47, $\bar{x} = 1.73$, S.D. = 0.45 ตามลำดับ) ส่วนข้อ 3 การควบคุมอารมณ์เวลาที่โกรธ อยู่ในระดับ ต้องปรับปรุง ($\bar{x} = 1.45$, S.D. = 0.50) หลังทดลองการพัฒนา ลักษณะนิสัยโดยรวมอยู่ในระดับ พอใช้ ($\bar{x} = 2.36$, S.D. = 0.35) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับ พอใช้ คือ ข้อ 1.เป็นคนร่าเริง แจ่มใส ข้อ 3.การควบคุมอารมณ์เวลาโกรธ ข้อ 4 การให้อภัย และข้อ 5 เป็นคนมีเหตุผล ($\bar{x} = 2.35$, S.D. = 0.53, $\bar{x} = 2.10$, S.D. = 0.30, $\bar{x} = 2.40$, S.D. = 0.55, $\bar{x} = 2.45$, S.D. = 0.50 ตามลำดับ) ส่วนข้อ 2.พุดจาสุภาพ เหมาะสมกับกาลเทศะ อยู่ในระดับ ดี ($\bar{x} = 2.53$, S.D. = 0.60)

เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของลักษณะนิสัย โดยรวมและรายด้าน ก่อนและหลังทดลอง พบว่าลักษณะนิสัยโดยรวม และรายด้านทุกข้อ คือ การเป็นคนร่าเริง แจ่มใส ,พุดจาสุภาพ เหมาะสมกับกาลเทศะ, การควบคุมอารมณ์เวลา, การให้อภัย, เป็นคนมีเหตุผล มีการพัฒนาสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5. พบว่า เยาวชนที่มาเข้าค่ายเมื่อร่วมกิจกรรมนันทนาการที่มีผลต่อการพัฒนาลักษณะนิสัยด้านสังคมโดยรวม ก่อนทดลอง อยู่ในระดับ พอใช้ ($\bar{x} = 1.88$, S.D. = 0.47) และเมื่อพิจารณาเป็น

รายด้านพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับ พอใช้ คือ การใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่น, เป็นคนไม่เห็นแก่ตัว, ให้เกียรติผู้อื่น, มีความมั่นใจในตนเอง, มีลักษณะความเป็นผู้นำ, ชอบที่จะมีส่วนร่วมกับการกิจกรรมกลุ่ม, การปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของการอยู่ค่าย ($\bar{x} = 1.88$, S.D. = 0.69, $\bar{x} = 2.05$, S.D. = 0.64, $\bar{x} = 1.75$, S.D. = 0.67, $\bar{x} = 1.75$, S.D. = 0.71, $\bar{x} = 1.70$, S.D. = 0.72, $\bar{x} = 1.95$, S.D. = 0.60, $\bar{x} = 2.05$, S.D. = 0.50 ตามลำดับ) หลังทดลองพบว่า เยาวชนที่มาเข้าค่ายมีการพัฒนาลักษณะนิสัยโดยรวมอยู่ในระดับ ดี ($\bar{x} = 2.51$, S.D. = 0.34) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อ 1, ข้อ 6, ข้อ 7 อยู่ในระดับ ดี ($\bar{x} = 2.65$, S.D. = 0.48, $\bar{x} = 2.78$, S.D. = 0.48, $\bar{x} = 2.78$, S.D. = 0.42 ตามลำดับ) และข้อ 2, ข้อ 3, ข้อ 4, ข้อ 5 อยู่ในระดับ พอใช้ ($\bar{x} = 2.43$, S.D. = 0.50, $\bar{x} = 2.33$, S.D. = 0.53, $\bar{x} = 2.45$, S.D. = 0.50, $\bar{x} = 2.20$, S.D. = 0.65 ตามลำดับ)

เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของลักษณะนิสัย โดยรวมและรายด้าน ก่อนและหลังทดลองพบว่าลักษณะนิสัยโดยรวม และรายด้านทุกข้อ คือ การใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่น, เป็นคนไม่เห็นแก่ตัว, ให้เกียรติผู้อื่น, มีความมั่นใจในตนเอง, มีลักษณะความเป็นผู้นำ, ชอบที่จะมีส่วนร่วมกับการกิจกรรมกลุ่ม, การปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของการอยู่ค่าย มีการพัฒนาสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

6. พบว่า เยาวชนที่มาเข้าค่ายเมื่อร่วมกิจกรรมนันทนาการที่มีผลต่อการพัฒนาลักษณะนิสัยด้านจิตใจโดยรวม ก่อนทดลอง อยู่ในระดับ พอใช้ ($\bar{x} = 1.89$, S.D. = 0.46) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับ พอใช้ คือ มีความริเริ่มในการสร้างมิตรภาพ, ความสนใจในกิจกรรมต่างๆ, รู้จักแบ่งปัน, ความกล้าแสดงออก, มีความซื่อสัตย์สุจริต, มีไหวพริบ ปฏิภาณ, การแก้ไขสถานการณ์เฉพาะหน้า ($\bar{x} = 1.68$, S.D. = 0.62, $\bar{x} = 2.08$, S.D. = 0.53, $\bar{x} = 1.83$, S.D. = 0.64, $\bar{x} = 1.60$, S.D. = 0.71, $\bar{x} = 2.15$, S.D. = 0.43, $\bar{x} = 1.98$, S.D. = 0.66, $\bar{x} = 1.93$, S.D. = 0.73 ตามลำดับ) หลังทดลองพบว่า เยาวชนที่มาเข้าค่ายมีการพัฒนาลักษณะนิสัยโดยรวมอยู่ในระดับ พอใช้ ($\bar{x} = 2.41$, S.D. = 0.35) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อ 2.ความสนใจในกิจกรรมต่างๆอยู่ในระดับ ดี ($\bar{x} = 2.75$, S.D. = 0.49) นอกนั้นทุกข้ออยู่ในระดับ พอใช้ คือ มีความริเริ่มในการสร้างมิตรภาพ, รู้จักแบ่งปัน, ความกล้าแสดงออก, มีความซื่อสัตย์สุจริต, มีไหวพริบ ปฏิภาณ, การแก้ไขสถานการณ์เฉพาะหน้า ($\bar{x} = 2.40$, S.D. = 0.50, $\bar{x} = 2.43$, S.D. = 0.50, $\bar{x} = 2.35$, S.D. = 0.48, $\bar{x} = 2.35$, S.D. = 0.48, $\bar{x} = 2.30$, S.D. = 0.56, $\bar{x} = 2.33$, S.D. = 0.57 ตามลำดับ)

เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของลักษณะนิสัย โดยรวมและรายด้าน ก่อนและหลังทดลองพบว่าลักษณะนิสัยโดยรวม และรายด้านทุกข้อ คือ มีความริเริ่มในการสร้างมิตรภาพ, ความสนใจในกิจกรรมต่างๆ, รู้จักแบ่งปัน, ความกล้าแสดงออก, มีความซื่อสัตย์สุจริต, มีไหวพริบ ปฏิภาณ, การแก้ไขสถานการณ์เฉพาะหน้า มีการพัฒนาสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

จากสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล แสดงให้เห็นถึงผลการจัดกิจกรรมนันทนาการในค่ายพักแรมที่มีผลต่อการพัฒนาลักษณะนิสัยของเยาวชนที่มาเข้าค่าย พบว่ากิจกรรมนันทนาการในค่ายพักแรมนั้นมีผลต่อการพัฒนาลักษณะนิสัยของเยาวชน กล่าวคือกลุ่มเยาวชนที่มาเข้าค่ายนั้น โดยรวมก่อนทดลอง อยู่ในระดับพอใช้ เมื่อผ่านการเข้าร่วมกิจกรรมค่ายพักแรมเป็นเวลา 7 วัน มีการพัฒนาลักษณะนิสัยโดยรวมไปในทางที่ดีขึ้น ถึงแม้จะอยู่ในระดับพอใช้ แต่ค่าเฉลี่ยสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัย ทั้งนี้เพราะกิจกรรมนันทนาการที่จัดขึ้นในค่ายพักแรมนั้น มีผลต่อการพัฒนาลักษณะนิสัยของเยาวชน ซึ่งเยาวชนที่มาเข้าค่ายได้ร่วมกิจกรรมและได้อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ได้ช่วยพัฒนาลักษณะนิสัย ดังต่อไปนี้ คือ

1. ได้ออกกำลังกาย ได้เล่นเกม กีฬาต่างๆ ขับร้องเพลงประกอบจังหวะและเล่นดนตรี
2. ได้ร่วมกิจกรรมกลุ่ม มีการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม จากกลุ่มขนาดต่างๆ
3. ได้รับบรรยากาศที่เป็นกันเอง มีความเป็นอิสระ ปลอดภัย อบออุ่น ได้ฝึกการแสดงออก โดยได้รับการกระตุ้น สนับสนุน ให้กำลังใจ วิทยากรวิจารณ์อย่างเหมาะสม อย่างมีเหตุผล จากพี่ๆ และคุณครู

4. ได้อยู่ในสถานการณ์ที่ได้แสดงออก ตามความถนัดและความสนใจ ได้ฝึกคิดเองและทำเอง มีโอกาสได้เป็นผู้นำ ผู้ตาม ได้ประสบความสำเร็จตามความเหมาะสม

การร่วมกิจกรรมในสิ่งแวดล้อมดังกล่าว อย่างเข้มข้นและต่อเนื่องตลอดเวลา จึงเป็นสาเหตุให้เยาวชนที่มาเข้าค่ายมีการพัฒนาลักษณะนิสัยไปในทางที่ดีขึ้น

ในด้านร่างกายนั้น เยาวชนที่มาเข้าค่ายมีการพัฒนาที่ดีขึ้นเป็นผลมาจากการที่เยาวชนได้ออกกำลังกาย ได้เล่นเกม กีฬาต่างๆ รวมไปถึงการรับประทานอาหารครบ 5 หมู่ การพักผ่อนที่เพียงพอ และการปลูกฝังสุขอนามัยที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เลเฟบวเร (Lefebvre, 1972: 445 – A) ที่แสดงให้เห็นว่าค่ายพักแรมช่วยทำให้ชาวค่ายมีร่างกายสมบูรณ์แข็งแรงขึ้น เช่นเดียวกับที่ คอเรน (Coren, 1971: 6273 – A) ได้วิจัยพบว่า ค่ายพักแรมในเพนซิลวาเนีย ช่วยทำให้เด็กชายหญิงวัย 9 – 12 ปี สมบูรณ์แข็งแรงขึ้น ส่วน โรฮ์บาคเซอร์ (Rohrbacher, 1971: 1905 – A – 1960 – A) ก็วิจัยพบว่าค่ายพักแรมมีกิจกรรมที่มีแนวโน้มว่า จะช่วยให้เด็กชายซึ่งมีน้ำหนักมากเกินไปที่เข้าร่วมกิจกรรมลดน้ำหนักลงได้

การพัฒนาทางด้านอารมณ์ สังคมและจิตใจ ของเยาวชนที่มาเข้าค่ายมีการพัฒนาที่สูงขึ้น ผู้วิจัยเห็นว่า มีผลมาจากลักษณะของการจัดกิจกรรม และวิธีการของค่ายพักแรมที่ปลูกฝังในเรื่องกระบวนการกลุ่ม ทำให้เยาวชนที่มาเข้าค่ายได้เรียนรู้การอยู่รวมกลุ่มกัน ซึ่งต้องอาศัยความยอมรับนับถือ การเสียสละ และการปรับตัวเข้าหากัน เยาวชนที่มากเข้าค่ายมีลักษณะนิสัยที่พัฒนาขึ้น ทั้งนี้ก็เพราะกิจกรรมกลุ่ม เป็นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดบรรยากาศที่เป็นกันเอง สนุกสนาน เพลิดเพลิน ดังที่

สเตรงก์ (Strang, 1958: 13 – 14) ที่ได้อธิบายบทบาทของกิจกรรมกลุ่ม อันเป็นลักษณะสำคัญของกิจกรรมในค่ายพักแรมไว้ว่า กิจกรรมกลุ่ม ช่วยตอบสนองความต้องการพื้นฐานของบุคคล เช่น ความต้องการเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม ต้องการการยอมรับจากหมู่คณะ และยังช่วยเสริมสร้างพัฒนาการด้านอารมณ์ สังคม ทักษะคิด และเมื่อบุคคลได้รับการพัฒนาดังกล่าวแล้วก็จะมีความสุข ความอบอุ่นใจ และปรับตัวเข้ากับคนอื่นได้ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุริสา สุขุมวรรณ (2548: 49) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาลักษณะนิสัยของเด็กปฐมวัยเมื่อเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ ประเภทเกม พบว่า เกมและการเล่นจะช่วยให้เด็กมีพัฒนาการด้านมิติสัมพันธ์กับบุคคลอื่น เป็นการเรียนรู้ที่จะอยู่รวมกลุ่ม รู้จักบทบาทของสมาชิกในกลุ่ม ฝึกการสมาคม และฝึกเด็กในเรื่องการปรับตัว

กิจกรรมนันทนาการพื้นฐานสำคัญของการเข้าร่วมกิจกรรมค่ายพักแรม คือกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ ซึ่งช่วยให้เยาวชนที่มาเข้าค่ายได้รู้จักตัวเอง รู้จักผู้อื่น เข้ากับผู้อื่นได้ และช่วยพัฒนาลักษณะนิสัยทางด้านจิตใจได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ จอร์จ (George, 1979: 106 – A) ที่ได้อภิปรายผลการวิจัยของตนว่า ค่ายพักแรมจะช่วยพัฒนาจิตใจชาวค่ายได้นั้น จะต้องมีการที่เน้นการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ อาคม หงษ์ทอง (2539: 65) ที่ได้ศึกษาผลการจัดกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อความมีน้ำใจ พบว่านักเรียนมีการพัฒนาความมีน้ำใจมากขึ้น หลังจากเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม

การจัดกิจกรรมนันทนาการในค่ายพักแรม ปัจจัยอย่างหนึ่งที่ควรคำนึงถึงคือ การให้เยาวชนได้รับรู้และสนใจในการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมในบรรยากาศที่อบอุ่น ได้รู้จักกับพี่ที่ใจดี เพื่อนๆ ที่เข้ากันได้ ให้ความรัก สนับสนุน ให้กำลังใจได้เรียนรู้อะไรต่างๆ มากขึ้น และได้สนุกสนานกับกิจกรรมต่างๆ นอกจากนี้ควรหลีกเลี่ยงบรรยากาศค่ายพักแรมที่ไม่เอื้ออารีต่อกัน ไม่ให้ความร่วมมือ ไม่เห็นอกเห็นใจกัน เอรัดเอาเปรียบ หรือทะเลาะวิวาทต่อกัน สิ่งต่างๆ เหล่านี้ ล้วนเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาลักษณะนิสัยของเยาวชนที่มาเข้าค่ายทั้งสิ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. กิจกรรมค่ายพักแรม มีผลต่อการพัฒนาลักษณะนิสัยของเยาวชน จึงควรส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมค่ายพักแรมให้กับเยาวชนให้มากยิ่งขึ้น ทั้งหน่วยราชการและสถาบันเอกชนต่างๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชน

2. ผู้ที่จัดค่ายพักแรมควรเน้นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาลักษณะนิสัยที่ดีให้กับเยาวชนที่มาเข้าค่ายเป็นหลัก ค่ายพักแรมไม่ควรเป็นสถานที่รับฝากเลี้ยงบุตรหลานให้กับผู้ปกครองช่วงปิดเทอม แต่ควรเป็นที่ที่สามารถพัฒนาลักษณะนิสัยอันดีให้เกิดกับเยาวชนที่มาเข้าค่าย

3. สถานที่จัดกิจกรรมค่ายพักแรมควรจะมีเหมาะสมและรองรับกิจกรรมนันทนาการที่เกิดขึ้นในค่ายพักแรมได้ ควรมีความเป็นส่วนตัว เป็นสัดส่วน มีสิ่งอำนวยความสะดวก และมีความปลอดภัย

4. ผู้ปกครองควรส่งบุตรหลานเข้าค่ายพักแรมอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้บุตรหลานได้เรียนรู้การอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นอย่างมีความสุข อีกทั้งยังได้พัฒนาลักษณะนิสัยในด้านต่างๆควบคู่ไปกับการพัฒนาในด้านสติปัญญา

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยผลการจัดกิจกรรมนันทนาการในค่ายพักแรมเยาวชน ในกลุ่มตัวอย่างอื่น เช่น ค่ายภาษาญี่ปุ่น ค่ายผจญภัย ค่ายถ่ายภาพและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เป็นต้น ซึ่งจะทำให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่หลากหลายมากขึ้น

2. ควรมีการศึกษาวิจัยผลการจัดกิจกรรมนันทนาการในค่ายพักแรมเยาวชนที่มีผลต่อการพัฒนาลักษณะนิสัยเฉพาะด้านใดด้านหนึ่ง

3. เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ ศึกษาผลการจัดกิจกรรมนันทนาการในค่ายพักแรมที่ผู้ปกครองที่ส่งบุตรหลานมาเข้าค่ายส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีรายได้ค่อนข้างสูง เยาวชนที่มาจึงเป็นคนที่ได้รับการเลี้ยงดูมาเป็นอย่างดี จึงใคร่เสนอแนะว่าการวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษากับค่ายพักแรมที่กลุ่มตัวอย่างมีความหลากหลายกันออกไป

บรรณานุกรม

- กมล สุวรรณศรี. (ม.ป.ป.). นันทนาการ.(เอกสารประกอบการสอน). กรุงเทพฯ: วิทยาลัยสวนดุสิต.
ถ่ายเอกสาร.
- กรรณิการ์ ไวยสุรา. (2549). ศึกษาปัญหาในการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการของพนักงานสาย
การผลิต บริษัทในเครือเซ็นทรัลมาร์เก็ตติ้งกรุ๊ป. ปรินญานิพนธ์ วท.ม. (การจัดการ
นันทนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กำโชค เผือกสุวรรณ.(2538). ผู้นำนันทนาการชั้นนำ.ภาควิชาสันทนาการ
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพฯ: ประสานมิตร.
- เกื้อ แก้วเกต. (2524, ตุลาคม). เขาบริหารค่ายพักแรมกันอย่างไร. ค่ายพักแรม. 1(1): 7-8.
- เกื้อ แก้วเกต. (2524, พฤศจิกายน). ปรัชญาค่ายพักแรม. ค่ายพักแรม. 1(2): 20.
- คณะกรรมการส่งเสริมและการประสานงานเยาวชนแห่งชาติ. (2532). รายงานการวิจัยการศึกษารูปแบบ
การจัดค่ายพักแรมสำหรับเด็กและเยาวชน. กรุงเทพมหานคร: ม.ป.พ.
- จিন্নัน สีสม. (2549). สภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของบุคลากร
มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย. ปรินญานิพนธ์ วท.ม. (การจัดการนันทนาการ). กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จรินทร์ ธานีรัตน์.(2513). การจัดค่ายพักแรม. กรุงเทพมหานคร: บางกระแสการพิมพ์
- ชูชีพ เยาวพัฒน์. (2543). นันทนาการ. กรุงเทพฯ: โอ.เอส.พรินต์ติ้ง เฮาส์.
- ทินกร นำบุญจิตต์ ; สมบัติ คุรุพันธ์ ; และวิชิต ชีชีญู. (2547). นันทนาการเกมการเล่นของเด็ก.
กรุงเทพฯ : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2535). การวิจัยเบื้องต้น.กรุงเทพฯ : ภาควิชาพื้นฐาน
- บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. (2544). วิธีการประเมินด้วยการสื่อสารส่วนบุคคล,การประเมินผลการ
เรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ : แนวคิดและวิธีการ. กรุงเทพฯ : ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ภูสิทธิ์ เจริญพันธุ์วงศ์. (2540). การศึกษาการจัดค่ายพักแรมในสถาบันผลิตครูพลศึกษาในประเทศไทย.
วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (พลศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- รัชดาภรณ์ อินทะนิน. (2544). การศึกษาแนวโน้มและอัตราการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทางสังคมของ
นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว).
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

ราชบัณฑิตยสถาน.(2546). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542. กรุงเทพฯ :

นานมีบุ๊คส์.

ราศี ทองสวัสดิ์. (2526). การสร้างเสริมลักษณะนิสัยเด็กปฐมวัยด้านการเล่น. กรุงเทพฯ :

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (เอกสารการสอนชุดวิชาการเสริมสร้างลักษณะนิสัยระดับ
ปฐมวัยศึกษา หน่วยงานที่ 7).

ศุภากร รุ่งอุดม. (2547). การศึกษาโปรแกรมกิจกรรมนันทนาการสำหรับผู้สูงอายุบ้านเขื่อน จังหวัด

ภูเก็ต. ปรินญาณิพนธ์ วท.ม.(การจัดการนันทนาการ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

สงวน สุทธิเลิศอรุณ. (2545). พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน. กรุงเทพฯ : อักษราพิพัฒน์.

สมคิด บางโม. (2538). องค์การและการจัดการ. กรุงเทพฯ: วิทย์พัฒน์

สุภรัฐ ผ่องพันธ์งาม. (2539) การพัฒนารูปแบบการจัดค่ายเยาวชนอนุรักษ์ธรรมชาติ. วิทยานิพนธ์ครุ

ศาสตร์มหาบัณฑิต (พลศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่าย
เอกสาร.

สุนทรี ศรีปรัชญากุล. (2521) บทบาทของศูนย์เยาวชนในการพัฒนาความเป็นผู้นำ. วิทยานิพนธ์ สศ.ม.

กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ถ่ายเอกสาร.

สุรพล มั่นนัถ. (2527). ความคิดเห็นของคณะกรรมการจัดค่ายพักแรมในสถาบันผลิตครูพลศึกษา

เกี่ยวกับปัญหาการจัดดำเนินการค่ายพักแรม. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต (พลศึกษา).

กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

สุรัตน์ แสงลออ. (2527). ผลของกิจกรรมค่ายพักแรมต่อชาวค่ายทางด้านบุคลิกภาพการแสดงตัว-เก็บ

ตัว. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร์มหาบัณฑิต (พลศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.ถ่ายเอกสาร.

สุริสา สุขุมวรรณ. (2548). ผลการจัดกิจกรรมนันทนาการประเภทเกมที่มีผลต่อการพัฒนาลักษณะนิสัย

ของเด็กปฐมวัย. ปรินญาณิพนธ์ วท.ม.(การจัดการนันทนาการ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

สุพพัชรา ชิมเจริญ. (2546). เกมนันทนาการสำหรับเด็กและเยาวชน.กรุงเทพฯ : ประสานมิตร.

สำนักประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการศึกษาแห่งชาติ. (2540).ทฤษฎีการเรียนรู้เพื่อ

พัฒนาลักษณะนิสัย : การฝึกฝน กาย วาจา ใจ. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการศึกษา

แห่งชาติ.

สำนักงานพัฒนาการกีฬาและนันทนาการ. (2547). *แนวการจัดกิจกรรมนันทนาการด้านยาเสพติด*.

กรุงเทพฯ: กลุ่มส่งเสริมกิจการนันทนาการ สำนักส่งเสริมและพัฒนานันทนาการ,
สำนักงาน. โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).

_____. (2549). *ชีวิตกับนันทนาการ*. สืบค้นเมื่อ 11 กันยายน 2549; จาก

<http://www.brdp.osrd.go.th/forlive/meaning.htm>.

เอนก หงษ์ทองคำ. (2542). *นันทนาการกับสังคม*. (เอกสารประกอบการสอน). กรุงเทพฯ :

คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

อาคม หงษ์ทอง. (2539). *ผลของกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อความมีน้ำใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6*

โรงเรียนบ้านแบนชะโด เขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร.ปริญญาโท กศ.ม.

(จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ถ่ายเอกสาร.

อารมณีนาวากาญจน์. (2541). *โปรแกรมสันทนาการ*. กรุงเทพฯ : ภาควิชาสันทนาการ มหาวิทยาลัยศรี
นครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

Alexander, Albert Andria. (1970, August). The Effect of a Resident Camping Experience on

The Self – Concept of Boys from Low Income Families.” *Dissertation Abstracts*

International. 31: 630 – A.

Chitwood, Juanita Carson. (1977, October). The Relationship between Environmental knowledge,

Environmental Attitude and Locus of Control in Selected Youth Conservation Camp

Enrollees. *Dissertation Abstracts International*. 38 :2023 – A.

Coren, Benedict Emanuel. (1971, June). A Comparison of Social, Personal, and Physical

Development of Males and Females Exposed to a Day Camp Environment. *Dissertation*

Abstracts International. 31: 6273 – A.

Dawdah. (2000, May). Assessing Emotional intelligence : Recreation. *Dissertation*

Abstracts International. 8 (4) : 123.

Dimock, Hedley S. ed. *Administration of the Modern Camp*. New York : Association Press,

1929. P.53.

Flegle, Mac Jeanne Mcdaniel. (1973, May). The Use of Leisure Time by High School

Student in the Suburbs of Detroit, Michigan. *Dissertation Abstracts*. 33 (11).

George, Richard Allan. (1979, July). *Learning Survival Self – Sufficiency Skills and*

Participating in a Solo Camping Experience Related to Self – Concept. *Dissertation*

Abstracts International. 40 : 106 – A.

- Grossman, A.H. (1971, January). Problems Tendencies in Children and Types of Behavior Problems Manifested by Children Demand Resident Summer Camper as Reported by Camp Directors. *Dissertation Abstracts International*. p.2645 – A.
- Kruger, Cynthia Bertrude. (1971, October). A Study of the Effects of the New Bedford Camps ECHO Project Upon the Reading Achievement, School Behavior, and Attitude toward School of Selected Fifth – and Sixth – Grade. *Dissertation Abstracts International*. 32 : 1751 – A.
- Lefebvrve, Claudette B (1972, July). The Comparative Effects of Three – And Six – Week Periods of Residential Camping on Physical Fitness and Adaptive Behavior in Children and Youth with Brain Dysfunction Syndromes. *Dissertation Abstracts International*. 33 : 445 – A
- Marcus, Joyce Bukaresly. (1978, January). The Effect of Camp Program on the Reading Abilities and Attitudes of Educationally and Socioeconomic ally Disadvantaged Children. *Dissertation Abstracts International*. 38 : 3773 – A.
- Marlatt, Sandra Erling. (1981, March). The Design and Testing of a Survey Instrument for Nature Center Day Camp Programs. *Dissertation Abstracts International*. 41 : 4001 - A
- Rohrbacher, Richard. (1971, October). The Influence of a special Camp Program for Obese Boys on Weight Loss, Self – Concept and Body Image. *Dissertation Abstracts International*. 32 : 1905 - A
- Rosen, Elliot Joseph. (1974, July). Tikvah: A Special Program of Integrated Summer Camping and its Effects upon Emotionally Disturbed Adolescents and their Normal Peers. *Dissertation International*. p.288 – A.
- Literature. Pp.269 – 286. University of Illinois.
- Strang, Ruth May. (1958). Group Work in Education. New York, Harper and Brothers. 322 p.

ภาคผนวก ก
กำหนดการค่ายภาษาอังกฤษ

ภาคผนวก ก
กำหนดการค่ายภาษาอังกฤษ
วันที่ 15-21 ตุลาคม 2549
โรงแรมพาวีเลียน ริมแคว จังหวัดกาญจนบุรี

วันที่ 15 ตุลาคม

08.30 - 11.30	ออกเดินทาง – กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์บนรถ
11.30 – 12.00	พิธีเปิดกิจกรรมค่ายพักแรมและปฐมนิเทศ
12.00 - 13.00	พักรับประทานอาหารกลางวัน
13.00 – 15.00	กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์
15.00 – 15.30	พักรับประทานอาหารว่าง
15.30 – 16.30	แบ่งกลุ่ม
16.30 – 18.00 น.	กิจกรรมยามว่าง - ว่ายน้ำ
18.00 – 19.00	พักรับประทานอาหารเย็น
19.00 – 21.00	กิจกรรมขบวนการกลุ่ม กิจกรรม “Buddy Game” กิจกรรมบายศรีสู่ขวัญ
22.30 น.	พักผ่อนนอนหลับ

วันที่ 16 ตุลาคม

6.00 – 6.15 น.	อรุณสวัสดิ์
6.15 – 6.45 น.	กิจกรรมกายบริหาร
6.45 – 7.00 น.	กิจกรรมฟังข้อคิดยามเช้า
7.00 - 8.00 น.	กิจวัตรส่วนตัว
8.00 – 9.00 น.	พักรับประทานอาหารเช้า
9.00 – 10.00 น.	บทเรียนภาษาอังกฤษที่ 1
10.00 – 10.30 น.	พักรับประทานอาหารว่าง
10.30 – 12.00 น.	บทเรียนภาษาอังกฤษที่ 2
12.00 – 13.00 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน
13.00 – 14.30 น.	บทเรียนภาษาอังกฤษที่ 3

14.30 – 15.00 น.	พักรับประทานอาหารว่าง
15.00 – 16.30 น.	บทเรียนภาษาอังกฤษที่ 4
16.30 – 18.00 น.	กิจกรรมยามว่าง – ชี้จักรยาน
18.00 – 19.00 น.	พักรับประทานอาหารเย็น
19.00 – 21.00 น.	กิจกรรม “ขบวนการกลุ่ม”
22.30	พักผ่อนนอนหลับ

วันที่ 17 ตุลาคม

6.00 – 6.15 น.	อรุณสวัสดิ์
6.15 – 6.45 น.	กิจกรรมกายบริหาร
6.45 – 7.00 น.	กิจกรรมฟังข้อคิดยามเช้า
7.00 - 8.00 น.	กิจวัตรส่วนตัว
8.00 – 9.00 น.	พักรับประทานอาหารเช้า
9.00 – 10.00 น.	บทเรียนภาษาอังกฤษที่ 5
10.00 – 10.30 น.	พักรับประทานอาหารว่าง
10.30 – 12.00 น.	บทเรียนภาษาอังกฤษที่ 6
12.00 – 13.00 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน
13.00 – 16.30 น.	กิจกรรม Mini Olympics
16.30 – 18.00 น.	กิจกรรมยามว่าง – กีฬามหาสนุก
18.00 – 19.00 น.	พักรับประทานอาหารเย็น
19.00 – 21.00 น.	กิจกรรม ล่ารหัส
22.30	พักผ่อนนอนหลับ

วันที่ 18 ตุลาคม

6.00 – 6.15 น.	อรุณสวัสดิ์
6.15 – 6.45 น.	กิจกรรมกายบริหาร
6.45 – 7.00 น.	กิจกรรมฟังข้อคิดยามเช้า
7.00 - 8.00 น.	กิจวัตรส่วนตัว
8.00 – 9.00 น.	พักรับประทานอาหารเช้า
9.00 – 10.00 น.	บทเรียนภาษาอังกฤษที่ 7
10.00 – 10.30 น.	พักรับประทานอาหารว่าง

10.30 – 12.00 น.	บทเรียนภาษาอังกฤษที่ 8
12.00 – 13.00 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน
13.00 – 16.30 น.	กิจกรรม Game Show
16.30 – 18.00 น.	กิจกรรมยามว่าง - ว่ายน้ำ
18.00 – 19.00 น.	พักรับประทานอาหารเย็น
19.00 – 21.00 น.	กิจกรรมงานวัด
22.30 น.	พักผ่อนนอนหลับ

วันที่ 19 ตุลาคม

6.00 – 6.15 น.	อรุณสวัสดิ์
6.15 – 6.45 น.	กิจกรรมกายบริหาร
6.45 – 7.00 น.	กิจกรรมฟังข้อคิดยามเช้า
7.00 - 8.00 น.	กิจวัตรส่วนตัว
8.00 – 9.00 น.	พักรับประทานอาหารเช้า
9.00 – 10.00 น.	บทเรียนภาษาอังกฤษที่ 9
10.00 – 10.30 น.	พักรับประทานอาหารว่าง
10.30 – 12.00 น.	บทเรียนภาษาอังกฤษที่ 10
12.00 – 13.00 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน
13.00 – 16.30 น.	กิจกรรม Art Workshop ทำเทียนเจล
16.30 – 18.00 น.	กิจกรรมยามว่าง – ชีงักรยาน
18.30 – 21.00 น.	กิจกรรม Cartoon Night Party
	รับประทานอาหารแบบ Buffet
22.30 น.	พักผ่อนนอนหลับ

วันที่ 20 ตุลาคม

6.00 – 6.15 น.	อรุณสวัสดิ์
6.15 – 6.45 น.	กิจกรรมกายบริหาร
6.45 – 7.00 น.	กิจกรรมฟังข้อคิดยามเช้า
7.00 - 8.00 น.	กิจวัตรส่วนตัว
8.00 – 9.00 น.	ร่วมรับประทานอาหารเช้า
9.00 – 12.00 น.	กิจกรรมเตรียมการแสดง

12.00 – 13.00 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน
13.00 – 15.00 น.	กิจกรรมระดมสมอง
15.00 – 16.30 น.	กิจกรรมซ้อมการแสดงแต่ละห้องเรียน
16.30 – 18.00 น.	กิจกรรมยามว่าง – เกมฝึกสมอง
18.00 – 19.00 น.	พักรับประทานอาหารเย็น
19.00 – 21.00 น.	กิจกรรมแค้นปีไฟ
22.30 น.	พักผ่อนนอนหลับ

วันที่ 21 ตุลาคม

07.00 – 08.00 น.	อรุณสวัสดิ์
08.00 – 09.00 น.	ร่วมรับประทานอาหารเช้า
09.00 – 10.00 น.	พิธีปิดกิจกรรมค่ายพักแรม – มอบประกาศนียบัตร
10.30 – 11.30 น.	กิจกรรมทัศนศึกษา สะพานข้ามแม่น้ำแคว
12.00 – 13.00 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน
16.00 น.	เดินทางถึงกรุงเทพฯ โดยสวัสดิภาพ

ภาคผนวก ข

แผนการจัดกิจกรรมนันทนาการในค่ายพักแรมที่มีผลต่อเยาวชนที่มาเข้าค่าย

ภาคผนวก ข

แผนการจัดกิจกรรมนันทนาการในค่ายพักแรมที่มีผลต่อเยาวชนที่มาเข้าค่าย

วันที่ 15 ตุลาคม

8.30 – 1130 น.

กิจกรรมบนรถ	วิธีเล่น	วัตถุประสงค์
อาทิ เช่น แนะนำตัว เกมฉีกกระดาษ เป็นรูปต่างๆ เกมพรายกระซิบ	ให้บอกรายละเอียดเบื้องต้น เช่น ชื่อ ,อายุ, โรงเรียน, ชั้น, เป็นต้น ให้ศึกษานิยามของคำว่า “เพื่อน” แจกกระดาษให้คนละ 1 แผ่น ให้น้องๆ ฉีกเป็นรูปอะไรก็ได้ ให้คนหน้าสุดดูประโยคตัวอย่าง แล้วกระซิบคนที่ 2 คนที่ 2 กระซิบ คนที่ 3 ไปเรื่อยๆ จนถึงคนสุดท้าย	- ส่งเสริมความกล้าแสดงออก - รู้จักการพูดหน้าชุมชน - ให้รู้จักเพื่อนใหม่ๆ - ความคิดสร้างสรรค์ - เพื่อความเพลิดเพลิน - ให้รู้จักกันมากขึ้น - ฝึกความจำ - รู้จักการเล่นร่วมกับผู้อื่น

13.00 – 15.00 น.

กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์	วิธีเล่น	วัตถุประสงค์
อาทิ เช่น ปรบมือรหัส ถามชื่อซ้าย - ขวา ลมเพลงพัด ร่ายงจับคู่	ให้น้องๆ ปรบมือตามรหัสที่กำหนดให้ 1. ให้น้องๆ ถามชื่อเพื่อนด้านซ้าย และด้านขวาและจำให้ได้ 2. โดยก่อนถามชื่อให้พูดคำว่า “สวัสดี” 1. ให้ช่วยกันร้องเพลง ลมเพลงพัด 2. เมื่อเพลงจบ พี่พัดอะไรก็ได้ให้น้องทำตาม เช่น พัดคนที่ไปเล่นฟิสิกส์ที่กัน เป็นต้น ให้ร่ายงไปรอบๆ เมื่อเพลงหยุด ให้รับหาคู่เราให้เจอเร็วที่สุด	- สร้างบรรยากาศสนุกสนาน - ให้รู้จักชื่อเพื่อนๆ - กล้าที่จะกล่าวคำทักทาย - ให้รู้จักเพื่อนใหม่ - กล้าที่จะไปนั่งกับคนไม่สนิท - ฝึกความกล้าแสดงออก

15.30 – 16.30 น.

กิจกรรมแบ่งกลุ่ม	วิธีเล่น	วัตถุประสงค์
อาทิ เช่น หาหัวหน้า	1.ให้น้องๆในแต่ละกลุ่ม เลือกหัวหน้าและรองหัวหน้า 2. ตั้งชื่อกลุ่ม	- ให้อำนาจการยอมรับซึ่งกันและกัน - ให้อำนาจบทบาทและหน้าที่ - ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น
เกมเรียกชื่อกลุ่ม	1.ให้กลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเริ่มก่อน โดยสมาชิกทุกคนขานชื่อ ตัวเอง 2 ครั้งแล้วเรียกชื่อ กลุ่มอื่น 1 ครั้ง กลุ่มใดก็ได้ 2. กลุ่มที่ถูกเรียกให้ทำแบบเดียวกัน	- การออกความคิดเห็น - ให้อำนาจการเป็นผู้นำ-ผู้ตาม - ความสามัคคีในกลุ่ม

19.00 – 21.00 น.

กิจกรรมละลายพฤติกรรม	วิธีเล่น	วัตถุประสงค์
อาทิ เช่น เกมเชือกเล็ก	1.แต่ละคนนำของในตัวเองไปซ่อน 2.แจกเชือกความยาวพอประมาณ ให้กลุ่มละ 1 เส้น ให้นำเชือกพัน รอบตัวสมาชิกทั้งหมด โดยให้ เหลือปลายเชือกให้ยาวที่สุด 3.ให้ไปนำของของแต่ละคน ซ่อนไว้กลับมาให้ครบ	- รู้จักการทำงานเป็นทีม - เสียดสีและอดทน - ละลายพฤติกรรม - สร้างความสนิทสนม - ให้อำนาจการวางแผน
เกม Monito	1. สอนร้องเพลง Monito 2. ให้ทุกคนจับสลากรายชื่อ 3. ชื่อที่เราจับได้ คือโมนิโต้ของเรา เราต้องคอยดูแล เอาใจใส่โมนิโต้ ตลอดระยะเวลาของการอยู่ค่าย	- ให้อำนาจคุณค่าของการให้ - รู้จักการแบ่งปัน - ให้อำนาจการเอาใจใส่ผู้อื่น - การรักษาความลับ - ความซื่อสัตย์ต่อกติกา
บทยศรีสู่ขวัญ	1. ร้องเพลงบทยศรีสู่ขวัญ 2. บอกประวัติที่มาของการบทยศรีฯ 3. รวมพลังชาวค่าย	- ให้ซาบซึ้งถึงคุณค่าของความรัก - ก่อให้เกิดความสามัคคี

วันที่ 16 ตุลาคม 2549

19.00 – 21.00 น.

กิจกรรมขบวนการกลุ่ม	วิธีเล่น	วัตถุประสงค์
อาทิ เช่น เกมกราวชีทดิสโก้	1.แจกผ้าปูโต๊ะผืนใหญ่กลุ่มละ 1 ผืน 2.เมื่อเพลงดังให้ทุกคนเดินไปรอบๆ ผ้าของกลุ่มตัวเอง 3.เมื่อเพลงหยุดให้ทุกคนขึ้นไปยืนบน ผ้าของกลุ่มตัวเองให้ครบทุกคน 4.พับผ้าไปครึ่งหนึ่งทุกครั้งของการเล่น 5.กลุ่มใดยืนบนผ้าได้ไม่ครบทุกคนคือแพ้ 6.กลุ่มที่เหลือกลุ่มสุดท้ายคือกลุ่มที่ชนะ	- กล้าแสดงออก - เรียนรู้การช่วยเหลือกันและกัน - ฝึกให้รู้จักการวางแผน - ให้มีสามัคคีและให้อภัย - รู้แพ้ รู้ชนะ รู้อภัย
เกมยกคน	1. แต่ละกลุ่มหาตัวแทนกลุ่ม 1 คน 2. สมาชิกที่เหลือช่วยกันยกตัวแทน ขึ้นในระดับหัวเข่าด้วยความระมัดระวัง 3. ยกตัวแทนขึ้นในระดับเอวด้วยความ ระมัดระวังมากขึ้น 4. ยกตัวแทนขึ้นในระดับศีรษะ ด้วยความระมัดระวังมากที่สุด	- ฝึกให้รู้จักการเชื่อใจกัน - ฝึกให้รู้จักการทำงานด้วยความ ความระมัดระวัง
เกมปราสาทลูกโป่ง	1.แจกลูกโป่งให้กลุ่มละ 20 ลูก พร้อมทั้งกระดาษกา 2.ให้สมาชิกในกลุ่มช่วยกันนำลูกโป่ง ที่ได้รับมาช่วยกันสร้างเป็น ปราสาทที่แข็งแรงและสูงที่สุด 3. กลุ่มใดสร้างได้สูงที่สุดเป็นผู้ชนะ	- ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน - ฝึกให้ใช้ความคิดสร้างสรรค์ ในการทำงาน - ให้รู้จักการแบ่งงานกันทำ

วันที่ 17 ตุลาคม 2549

13.00 – 16.00 น.

กิจกรรม	วิธีเล่น	วัตถุประสงค์
Mini Olympics	1.แบ่งกิจกรรมออกเป็น 8 ฐาน 2. ทุกคนในกลุ่มช่วยกันเล่นในแต่ละกิจกรรมให้ได้คะแนนดีที่สุด 3.เมื่อหมดเวลาให้เปลี่ยนฐาน 4.ทุกฐานจะมองเห็นกันทั้งหมด	- เรียนรู้การทำงานร่วมกัน - ความมุ่งมั่นในชัยชนะ - เคารพกติกา - ให้รู้จักการทำงานแข่งกับเวลา - ฝึกสังเกตและวางแผน

19.00 – 21.00 น.

กิจกรรม	วิธีเล่น	วัตถุประสงค์
ล่าผู้นำ	1.ให้พี่ๆผู้นำกระจายกันอยู่บริเวณรอบๆสนามหญ้า 2.น้องๆแต่ละกลุ่มต้องพยายามล่าลายเซ็นพี่ผู้นำให้ได้มากที่สุด 3.พี่ผู้นำให้ทำอะไรน้องๆต้องทำตาม 4.น้องต้องเดินทางไปเป็นกลุ่มเสมอ	- ความสามัคคีในกลุ่ม - ให้รู้จักยอมรับกติกา - ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

วันที่ 18 ตุลาคม 2549

13.00 – 16.00 น.

กิจกรรมเกมโชว์	วิธีเล่น	วัตถุประสงค์
อาทิ เช่น เกมใบ้คำ	1.ตัวแทน 1 คนเป็นคนใบ้คำ สมาชิกที่เหลือช่วยกันตอบ 2.ใช้เสียงได้แต่ห้ามพูดคำตอบ	- ฝึกให้ใช้ไหวพริบปฏิภาณ - เรียนรู้ในเรื่องการสื่อสาร
เกมทายชื่อเพลง	1.ผู้นำจะเปิดเพลง 2.น้องๆช่วยกันทายว่าเป็นเพลงอะไร 3.กลุ่มไหนทายถูกกลุ่มนั้นได้คะแนน	- ทักษะการฟัง - เห็นคุณค่าของคนตรี

กิจกรรมเกมโชว์ (ต่อ)	วิธีเล่น	วัตถุประสงค์
เกม 20 คำถาม	1.ผู้นำคิดคำไว้ 1 คำ เกี่ยวกับชื่อคน ชนิดของสัตว์หรือสิ่งของ 2.แต่ละกลุ่มมีโอกาสได้ถามตามลำดับ 3.ผู้นำจะตอบเพียงแค่ “ใช่” หรือ “ไม่ใช่” 4.กลุ่มใดทายถูกก่อนเป็นผู้ชนะ 5.ถ้าครบ 20 คำถามยังไม่มีกลุ่มใดตอบถูก ให้เริ่มเล่นคำใหม่	- ใหู้้จักการเดาอย่างมีเหตุผล - ใู้้จักใช้จินตนาการ - ได้ใช้ประสบการณ์ที่มีช่วยในการแก้ไขปัญหา

19.00 – 21.00 น.

กิจกรรม	วิธีเล่น	วัตถุประสงค์
งานวัด	1.ให้น้องแต่ละกลุ่ม จับสลากเลือกร้านในงานวัด เช่น สาวน้อยตกรน้ำ, ปาเป้า, สาวร้าว, บิงโก, ม้าหมุน เป็นต้น 2. มีเวลาให้ช่วยกันตกแต่งร้านของตัวเองให้สวยและน่าดึงดูดใจ 3. แจกเงินให้แต่ละกลุ่ม (เงินคนละสี่กัน) 4. แต่ละกลุ่มต้องใช้เงินตัวเองให้หมด และพยายามหาเงินเข้าร้านให้มากที่สุด 5. แบ่งคนอยู่ประจำร้านส่วนหนึ่ง และอีกส่วนหนึ่งออกไปใช้เงิน 6. หมดเวลา กลุ่มใดที่ได้เงินของกลุ่มอื่นมากที่สุดจะเป็นกลุ่มที่ชนะ	- ใ้เยาวชนได้รู้จักวัฒนธรรมพื้นบ้านของไทย - เรียนรู้ที่จะแบ่งงานกันทำ - ฝึกฝนให้รู้จักกับคุณค่าของเงิน - รู้จักการทำงานเป็นทีม

วันที่ 19 ตุลาคม 2549

13.00 – 16.00 น.

กิจกรรม ศิลปะ	วิธีเล่น	วัตถุประสงค์
อาทิ เช่น ทำเทียนเจล	1. ให้น้องแต่ละคนเลือกโหลแก้ว ของตัวเอง คนละ 1 ใบ 2. ผู้นำสาธิตวิธีการทำเทียนเจล 3. เมื่อได้รับโหลแก้ว ให้น้องๆตกแต่ง ภายในโหลแก้วด้วยอุปกรณ์ที่เตรียม ไว้ให้ เช่น ทรายสี, ตัวการ์ตูน, ลูกปัด หรือสิ่งที่น้องๆหาเอง เช่น หินต่างๆ หรือรูปภาพ ให้สวยงาม 4. นำโหลที่ตกแต่งเสร็จแล้ว มาใส่เจล ที่ผู้นำเตรียมไว้แล้ว พร้อมทั้งใส่ไส้เทียน 5. รอให้เจลเย็นตัวลง น้องๆก็จะได้ โหลแก้วเทียนเจลที่สวยงามจากการ ออกแบบด้วยตัวเอง เป็นที่ระลึก	- ฝึกให้เห็นคุณค่าของงานศิลปะ - ฝึกให้เป็นคนอารมณ์เย็น - ก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ - ให้อารมณ์การแบ่งปันสิ่งของ - ฝึกให้ทำงานตามขั้นตอน - ก่อให้เกิดสมาธิ - ได้เรียนรู้จากการได้ลงมือ ปฏิบัติงานจริง

19.00 – 21.00 น.

กิจกรรม ปาร์ตี้	วิธีเล่น	วัตถุประสงค์
อาทิ เช่น การ์ตูน ปาร์ตี้	1. ให้น้องๆแต่งกายเป็นตัวการ์ตูนต่างๆ 2. รับประทานอาหารในงานปาร์ตี้ 3. เตรียมเพลงคาราโอเกะเพื่อร้องและ เต้น กลุ่มละ 1 เพลง 4. เล่นเกม เพื่อประกวดการแต่งกาย 5. เต้นร่ายอย่างสนุกสนาน	- เพื่ออารมณ์ผ่อนคลาย - ฝึกความกล้าแสดงออก - สร้างความมั่นใจในตัวเอง - เพื่อเรียนรู้มารยาทการเข้าสังคม

วันที่ 20 ตุลาคม 2549

19.00 – 21.00 น.

กิจกรรม Camp Fire	วิธีเล่น	วัตถุประสงค์
อาทิ เช่น เกมพระราชา	1. แบ่งน้องออกเป็น 2 ฝ่าย 2. แต่ละฝ่ายหาตัวแทนเป็นมหาดเล็กฝ่ายละ 2 คน 3. เมื่อผู้นำซึ่งแสดงเป็นพระราชาดำรงการของสิ่งใดก็ตาม ให้เหล่ามหาดเล็กไปห้ามบรรณาการให้จงได้	- รู้จักการเสียสละเพื่อส่วนรวม - การทำงานอย่างรวดเร็ว
เกมส์แข่ง	1. ให้น้องๆนั่งเป็นวงกลมวงใหญ่ 2. แจกแป้ง 8 คนต่อ 1 กระป๋อง 3. ให้ส่งแป้งไปรอบๆวงเมื่อเพลงดัง 4. พอเพลงหยุดเมื่อไหร่ แป้งอยู่ที่ใคร คนนั้นจะถูกปะแป้ง	- เอื้ออาทรซึ่งกันและกัน - ให้รู้จักการยอมรับคำตัดสิน
การแสดง	1. ให้แต่ละกลุ่มโชว์การแสดงที่เตรียมมา 2. มีเวลาแต่ละการแสดง 7 – 10 นาที 3. ใช้ภาษาอังกฤษเท่านั้น	- ฝึกการใช้ภาษาอังกฤษ - กล้าแสดงออกในสิ่งที่ควร - ความคิดสร้างสรรค์
ความประทับใจ	1. ตัวแทนกลุ่มพูดความประทับใจในการอยู่ค่ายพักแรม 2. ร้องเพลงอำลา	- ซาบซึ้งในคำว่ามิตรภาพ - กล้าพูดในที่ชุมชน - ให้เกิดความประทับใจ

กิจกรรมออกกำลังกาย	วัตถุประสงค์
06.30 – 07.15 น. วันที่ 16 – 21 ตุลาคม	1. เพื่อสุขภาพร่างกายที่แข็งแรง 2. ให้รู้ถึงคุณค่าของการออกกำลังกาย 3. เตรียมร่างกายให้พร้อมสำหรับวันใหม่

ภาคผนวก ก
แบบประเมินการพัฒนาลักษณะนิสัย

ตอนที่ 1. ข้อมูลส่วนตัวของเยาวชน

เพศ () ชาย () หญิง

ตอนที่ 2 พฤติกรรมที่แสดงออกเมื่อร่วมกิจกรรมนันทนาการที่มีผลต่อการพัฒนาลักษณะนิสัยของเยาวชนที่เข้าค่าย แบ่งเป็น 3 ระดับ คือ

ดี	หมายถึง	ระดับ 3	คะแนน
พอใช้	หมายถึง	ระดับ 2	คะแนน
ต้องปรับปรุง	หมายถึง	ระดับ 1	คะแนน

การแปลความหมายคะแนน กำหนดน้ำหนักคะแนนดัดแปลงตามแนวของบุญชม ศรีสะอาด

(2535: 100) คือ	ดี	ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.00
	พอใช้	ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50
	ต้องปรับปรุง	ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50

พฤติกรรมต่างๆในด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและจิตใจ

	ดี	พอใช้	ต้องปรับปรุง
ด้านร่างกาย			
1. รับประทานอาหารได้ครบ 5 หมู่	☐	☐	☐
2. การดูแลรักษาความสะอาดของร่างกาย	☐	☐	☐
3. บุคลิกภาพ	☐	☐	☐
4. มีความสนใจที่จะออกกำลังกาย	☐	☐	☐
5. มีร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์	☐	☐	☐
ด้านอารมณ์			
6. เป็นคนร่าเริง ยิ้มแย้ม แจ่มใส	☐	☐	☐
7. พุดจาสุภาพ เหมาะสมกับกาลเทศะ	☐	☐	☐
8. การควบคุมอารมณ์เวลาที่โกรธ	☐	☐	☐
9. การให้อภัย	☐	☐	☐
10. เป็นคนมีเหตุมีผล	☐	☐	☐
ด้านสังคม			
11. การใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่น	☐	☐	☐
12. เป็นคนไม่เห็นแก่ตัว	☐	☐	☐
13. ให้เกียรติผู้อื่น	☐	☐	☐
14. มีความมั่นใจในตนเอง	☐	☐	☐
15. มีลักษณะความเป็นผู้นำ	☐	☐	☐
16. ชอบที่จะมีส่วนร่วมกับการกิจกรรมกลุ่ม	☐	☐	☐
17. การปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของการอยู่ค่าย	☐	☐	☐
ด้านจิตใจ			
18. มีความริเริ่มในการสร้างมิตรภาพ	☐	☐	☐
19. ความสนใจในกิจกรรมต่างๆ	☐	☐	☐
20. รู้จักแบ่งปัน	☐	☐	☐
21. ความกล้าแสดงออก	☐	☐	☐
22. มีความซื่อสัตย์สุจริต	☐	☐	☐
23. มีไหวพริบ ปฏิภาณ	☐	☐	☐
24. การแก้ไขสถานการณ์เฉพาะหน้า	☐	☐	☐

ภาคผนวก ง

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

ภาคผนวก ง
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

ชั้นที่ 1. จัดกิจกรรมนันทนาการในค่ายพักแรมที่มีผลต่อการพัฒนาลักษณะนิสัยของเยาวชน
ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านดังนี้

1. ชื่อ นายพัฒนา เจริญฤทธิ์
ตำแหน่ง ผู้จัดการฝ่ายกิจกรรม
สถานที่ทำงาน หจก.ไลฟ์ เลิร์นนิ่ง
2. ชื่อ นายโชติอนันต์ เมฆไหว
ตำแหน่ง หัวหน้าฝ่ายกิจกรรมค่ายพักแรม
สถานที่ทำงาน ศูนย์กิจกรรมและการศึกษา YGC (Young General Club)
3. ชื่อ นายรัชชัย กฤษณะโชธิน
ตำแหน่ง ผู้จัดการส่วนค่ายพักแรม
สถานที่ทำงาน สถาบันสอนภาษา English First

ขั้นที่ 2. แบบประเมินการพัฒนาลักษณะนิสัย

ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านดังนี้

1. ชื่อ นายชุมพล ลัมพาภิวัฒน์
ตำแหน่ง อาจารย์
สถานที่ทำงาน ภาควิชาสันตนาการ คณะพลศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. ชื่อ นางสาวสุภาพรรณ จิระอนันท์
ตำแหน่ง อาจารย์
สถานที่ทำงาน โรงเรียนครุณสิกขาลัย
ในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้า ชนบุรี
3. ชื่อ นางสาวกรณิศ กิตติประภัสร์
ตำแหน่ง กรรมการผู้จัดการ
สถานที่ทำงาน บริษัท สุ่อัจฉริยะ จำกัด

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล

นายชาตรี ยัมรักษา

วันเดือนปีเกิด

5 มีนาคม 2515

สถานที่เกิด

ประจวบคีรีขันธ์

สถานที่อยู่ปัจจุบัน

43/29 ซ.ลาดพร้าว 80 แขวงวังทองหลาง
เขตวังทองหลาง กรุงเทพมหานคร

ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน

ผู้จัดการฝ่ายปฏิบัติการ

สถานที่ทำงานปัจจุบัน

บริษัท โมนิโต้ จำกัด

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2528

ระดับประถมศึกษา-มัธยมศึกษาตอนต้น
จากโรงเรียนหอแซฟอุปถัมภ์

พ.ศ. 2531

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
จากโรงเรียนทวิธาภิเศก

พ.ศ. 2537

ศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ) สาขาวิชาสื่อสารมวลชน
จากมหาวิทยาลัยรามคำแหง

พ.ศ. 2550

วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (วท.ม.) สาขาวิชาการจัดการ
นันทนาการ จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ